

Wydział Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji
Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu

PRO
MEMORIA
(2006-2022)

Wrocław, 2022

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	3
2. BIOGRAMY I WSPOMNIENIA	4
3. INDEKS NAZWISK	99
4. WYKORZYSTANE ŹRÓDŁA INFORMACJI	101
5. PLANY CMENTARZY WROCŁAWSKICH	102

1. WPROWADZENIE

Zachowanie pamięci o naszych poprzednikach jest trwałym elementem polskiej tradycji akademickiej. Dotyczy to również naszego Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu istniejącego od 1951 roku, który w 2005 roku wydał monografię zawierającą biogramy i wspomnienia o 57 pracownikach i byłych pracownikach, którzy odeszli od nas do 2005 roku.

Teraz oddajemy do Waszych rąk kolejną monografię, która zawiera biogramy i wspomnienia o 53 pracownikach i byłych pracownikach Wydziału zmarłych w okresie od stycznia 2006 do czerwca 2022 roku, a także wspomnienie o pierwszym prezesie Zrzeszenia Absolwentów naszego Wydziału.

Zawarte w poszczególnych biogramach i wspomnieniach informacje pozwalają lepiej zrozumieć i docenić dokonania naszych poprzedników, w tym wielu repatriantów ze Wschodu, którzy na gruzach powojennego Wrocławia wnieśli wielki wkład w rozwój naszego Wydziału.

Myślą przewodnią w naszej pracy nad monografią było japońskie przysłowie: *Człowiek żyje przez jedno pokolenie, nazwisko – przez wszystkie pokolenia*. Chcielibyśmy, aby przekazywana Czytelnikom monografia była spełnieniem tej myśli z japońskiego przysłowia.

Pomocy w tworzeniu monografii udzieliło nam wiele osób. Szczególne słowa podziękowania kierujemy do Autorów wspomnień o naszych Koleżankach i Kolegach. W naszym odczuciu wspomnienia te są bardzo często opisem cech charakteru naszych byłych Koleżanek i Kolegów, których nie sposób ująć w treści biogramów. Są poza tym naocznym dowodem wpisywania się niektórych osób w historię naszego Wydziału i naszej Uczelni.

Monografia powstała dzięki życzliwości i pomocy wielu osób. Istotnej pomocy w jej przygotowaniu udzielili nam:

- prof. dr hab. inż. Bernard Kontny, dziekan naszego Wydziału,
- dr hab. inż. Ryszard Pokładek, prof. uczelni, prezes Zrzeszenia Absolwentów Wydziału,
- prof. dr hab. inż. Stanisław Kostrzewa, dziekan naszego Wydziału w latach 1987-1990,
- mgr inż. Krzysztof Grembowski, kanclerz uczelni ds. administracyjno-gospodarczych,
- Bożena Majer, kierownik uczelnianego Archiwum,
- mgr Katarzyna Kaczorowska, redaktor naczelny „Głosu Uczelni”,
- inż. Jolanta Just-Maruszewska, specjalista w Katedrze Architektury Krajobrazu,
- inż. Małgorzata Ślusarczyk, kierownik Dziekanatu Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego naszej Uczelni,

Ponadto w monografii wykorzystano informacje uzyskane dzięki pomocy dyrektorów instytutów, kierowników katedr i pracowników naszego Wydziału i innych jednostek organizacyjnych naszej Uczelni, a także pracowników Politechniki Wrocławskiej, którym tą drogą chcemy przekazać słowa podziękowania i wdzięczności.

Użyte w monografii pojęcia oznaczają:

- **Uczelnia:** Wyższa Szkoła Rolnicza we Wrocławiu (1951), Akademia Rolnicza we Wrocławiu (1972), Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu (od 2006 r.);
- **Wydział:** Wydział Melioracji Rolnych (1951), Wydział Melioracji Wodnych (1954), Wydział Melioracji Wodnych z Oddziałem Geodezji i Urzędzeń Rolnych oraz Instytutem Budownictwa Rolniczego spełniającym funkcję oddziału (1972), Wydział Melioracji i Inżynierii Środowiska (1991), Wydział Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji (od 2000 r.);

Lokalizację poszczególnych grobów podano na podstawie informacji uzyskanych w zarządach poszczególnych cmentarzy, w kancelariach parafialnych oraz w wyszukiwarkach:

- <https://www.wroclaw.pl/dla-mieszkanca/wyszukiwarka-grobow>
- <http://mogily.pl/swrodzinywroclaw>

Andrzej Drabiński

Jerzy Sobota

Wrocław, 30 czerwca 2022 r.

2. BIOGRAMY I WSPOMNIENIA

Stanisław Bac jr
(1929-2013)

Prof. dr hab. inż. Stanisław Bac jr urodził się 9 stycznia 1929 roku we Lwowie. Naukę w szkole średniej rozpoczął w Puławach, a ukończył ją w II LO we Wrocławiu w roku 1947. Studiował na Wydziale Rolniczym naszej Uczelni uzyskując w 1952 roku tytuł zawodowy inżyniera w zakresie ogrodnictwa i magistra inżyniera rolnictwa w roku 1953.

Stopień naukowy doktora uzyskał w 1958 roku na Wydziale Rolniczym naszej Uczelni, na podstawie rozprawy *Wpływ mikroklimatu na fenofazy drzew owocowych* (promotor prof. dr Adam Schmuck). Habilitował się w roku 1968 na naszym Wydziale, na podstawie rozprawy *Badania nad współzależnością parowania z wolnej powierzchni wodnej, parowania terenowego i ewapotranspiracji potencjalnej*. Tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego otrzymał w 1978 roku, profesora zwyczajnego w roku 1990. Odbył krótko- i długoterminowe staże naukowe w ZSRR, NRD, RFN, Holandii, Jugosławii i Czechosłowacji.

Już podczas studiów magisterskich rozpoczął pracę na naszym Wydziale w Katedrze Hydrometeorologii. Był kierownikiem tej katedry od 1971 do 1992 roku, a w latach 1984–1992 kierował Zakładem Meteorologii i Klimatologii Instytutu Geografii Uniwersytetu Wrocławskiego.

Promotor 5 doktoratów w macierzystej katedrze oraz kilku doktoratów poza naszą Uczelnią. Opiekun i konsultant naukowy kilku habilitacji.

Autor i współautor 150 prac naukowych, w tym 50 w językach obcych. Współautor podręczników akademickich: „Meteorologia i klimatologia” (PWN 1979 i 1981), „Agroklimatyczne podstawy melioracji wodnych w Polsce” (PWRiL, 1982), „Agrometeorologia” (PWN, 1988 i 1993), „Meteorologia i klimatologia w inżynierii środowiska” (Wydawnictwo AR Wrocław, 1999 i Wydawnictwo UPWr) oraz 12 podręczników dla techników rolniczych i ogrodniczych. Wyniki swoich prac prezentował na licznych konferencjach krajowych i zagranicznych.

Członek honorowy Polskiego Towarzystwa Geofizycznego, Rady Naukowej Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej (przez 20 lat) oraz komitetów PAN: Meteorologii i Hydrologii; Geofizyki; Gospodarki Wodnej i Melioracji; Zagospodarowania Ziemi Górskich.

Znany krajowy i zagraniczny specjalista w zakresie bilansów wodnych obszarów rolniczych, agrometeorologii, klimatologii oraz doskonalenia aparatury pomiarowej (4 patenty). W latach 1969–2006 wniósł wielki wkład w rozwój, założonego w 1961 r. przez prof. Adama Schmucka i istniejącego do dnia dzisiejszego, Obserwatorium Agro- i Hydrometeorologicznego Wrocław-Swojec, będącego unikatowym ośrodkiem w skali europejskiej, stanowiącym zaplecze badawcze dla licznych prac magisterskich, doktorskich i habilitacyjnych oraz grantów naukowych. Od roku 2021 Obserwatorium nosi Jego imię.

Odnaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Medalem Rodła, Złotą Odznaką ZNP, Złotą Odznaką Polskiego Towarzystwa Geofizycznego, medalem „Za zasługi dla Akademii Rolniczej we Wrocławiu”, medalem „Za zasługi dla Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Akademii Rolniczej we Wrocławiu” oraz wyróżniony 5 nagrodami ministra i 23 nagrodami rektora naszej Uczelni.

W roku 2006 przeszedł na emeryturę, jednak nadal utrzymywał kontakty ze swoim Wydziałem.

Zmarł 18 lipca 2013 roku. Spoczywa na Cmentarzu św. Rodziny przy ulicy Smętnej we Wrocławiu [ID grobu: 3156, Sektor: 12, Rząd: 11, Nr w rzędzie: 12-12a].

Wspomnienie

Żegnając Profesora na cmentarzu uświadomiłem sobie, że oto odszedł jeden z ostatnich uczonych pokolenia, którego czas już – niestety – mija.

Gdy w październiku 1968 roku rozpoczynałem pracę w ówczesnej Katedrze Meteorologii i Klimatologii WSR we Wrocławiu, jej kierownikiem był prof. Adam Schmuck, a prof. Stanisław Bac kilka miesięcy po habilitacji. I to właśnie z nim związane było całe moje zawodowe życie. Po przedwczesnej śmierci prof. A. Schmucka w roku 1971 kierownikiem katedry, która zmieniła wówczas nazwę na Agro- i Hydrometeorologii, został prof. Stanisław Bac. Mógł, ale nie chciał, być tym kierownikiem do czasu przejścia na emeryturę. Pamiętam jak pod koniec lat osiemdziesiątych ubiegłego wieku zaczął mnie namawiać, abym został kierownikiem katedry. Raz udało mi się obronić, ale w roku 1992, po upływie kolejnej kadencji, Profesor tak naciskał i zbijał wszystkie moje argumenty, że musiałem się zgodzić.

I to była jedna z cech Profesora – skromność. Był jedną z bardzo niewielu znanych mi osób, które nigdy nie zabiegały o zaszczyty i pełnienie funkcji organizacyjnych. Drugim tego przykładem był fakt, że – już po przejściu na emeryturę – przez blisko dwa lata musiałem Go przekonywać, by zgodził się na napisanie wniosku o uczelniany medal. Otwartość, wyrozumiałość i tolerancja dla postawy i zapatrywań innych osób, to kolejne cechy Profesora. Nasze poglądy i sympatie polityczne były diametralnie różne, ale nigdy nie stanowiły tematu jakichkolwiek dyskusji czy sporów. O tych sprawach po prostu się nie rozmawiało. Innymi cechami Profesora były życzliwość i bezinteresowność. W swojej macierzystej katedrze wypromował 5 doktorów (oprócz tego był promotorem kilku doktoratów na Uniwersytecie Jagiellońskim, Wrocławskim oraz IMGW). Był opiekunem i konsultantem naukowym kilku habilitacji. O każdej porze dnia mieliśmy do niego bezpośredni dostęp – doradzał, zachęcał i mobilizował do pracy. Często wręcz zmuszał do podjęcia tematów bazujących na obserwacjach i pomiarach z jego ukochanego „dziecka” – Obserwatorium Agro- i Hydrometeorologii Wrocław-Swojec mówiąc: „Przecież ja i tak tego wszystkiego nie wykorzystam i nie opracuję”.

Rozległe kontakty międzynarodowe Profesora w latach 70. i 80. XX w. owocowały naszymi licznymi wyjazdami i stażami. Sam je nam organizował, wykorzystując swoje przyjaźnie. To dzięki niemu mieliśmy możliwość bezpośrednio poznać i pracować z takimi tuzami ówczesnej europejskiej hydrometeorologii, jak prof. J. Czirkow z Akademii im. Timiriazewa w Moskwie, prof. A. Konstantinow z Leningradzkiego Instytutu Hydrometeorologicznego, profesorowie P. Miuszkij i A. Sinicyna z Instytutu Hydrometeorologii w Odessie, profesorowie A. Romanow i I. Budyko z Głównego Obserwatorium Geofizyki ZSRR, profesorowie A. Miller i U. Wendling z Lipska i Halle oraz wielu innych.

Profesor Stanisław Bac był wspaniałym dydaktykiem. Jego wykłady i ćwiczenia były przez studentów bardzo cenione i lubiane. Dbał przy tym, aby wprowadzać ciągle nowe treści i wykorzystywać do nauczania wyniki własnych badań. Wymiernym tego efektem były liczne skrypty i podręczniki. Sam jestem współautorem (z prof. Bacem) dwóch skryptów do ćwiczeń oraz łącznie 6 podręczników akademickich: dwóch wydanych przez PWN (Meteorologia i klimatologia, 1979, 1981), dwóch – także w PWN – z trzecim autorem, prof. C. Koźmińskim (Agrometeorologia, 1988, 1993) oraz dwóch wydań podręcznika Meteorologia i klimatologia w inżynierii środowiska (1999, 2012) w wydawnictwie uczelnianym. Ten ostatni podręcznik kończyliśmy niemal równo rok temu. Kiedy w grudniu 2012 r., zanosilem Profesorowi w prezencie nikolajowo-gwiazdkowym, „cieple” jeszcze egzemplarze, o których kupienie prosił z myślą o wysłaniu ich naszym kolegom, już mówił o koniecznych zmianach i uzupełnieniach przy okazji dodruku. Niestety, już się nie dowiem co można byłoby zmienić. Nie dowiem się również wielu innych rzeczy (np. jak skończyć wspólną publikację na podstawie materiałów, które dostałem od Profesora wiosną tego roku).

Drogi Profesorze! Spoczywaj w pokoju, a my zapewniamy, że Twoich rad, wskazówek, życzliwych uwag i zwykłej życiowej mądrości nigdy nie zapomnimy.

Marian Rojek

Tomasz Barbacki **(1928-2009)**

Dr inż. Tomasz Barbacki urodził się 21 grudnia 1928 roku w Nowym Sączu. W 1948 roku ukończył gimnazjum i Liceum im. J. Długosza o profilu matematyczno-fizycznym. W latach 1948-1952 studiował w AGH, a następnie na Politechnice Krakowskiej na kierunku budownictwo wodne (studia inżynierskie). W 1952 roku odbył półroczną praktykę dyplomową na budowie zapory w Goczałkowicach na Wiśle.

W latach 1952-1954 odbył studia magisterskie na kierunku budownictwo wodne Politechniki Warszawskiej. Po ukończeniu studiów podjął pracę w Dolnośląskim Zarządzie Energetyki. Pracował jako inspektor nadzoru inwestycyjnego na budowie jazu w Brzegu Dolnym na Odrze. W latach 1957-1961 sprawował nadzór nad remontami zapór wodnych w Okręgu Jeleniogórskim. W 1961 roku podjął pracę naukowo-dydaktyczną na naszym Wydziale. Doktorat obronił w 1966 roku na podstawie rozprawy *Zmiany przepływu i retencji gruntowej w okresach bezopadowych* (promotor prof. dr Zbigniew Dziewoński). W 1968 roku odbył staż naukowy w Grenoble we Francji. Po powrocie ze stażu prowadził zajęcia dydaktyczne z budownictwa wodnego i regulacji rzek.

Uprawiał narciarstwo i żeglarstwo. Był instruktorem narciarstwa i sternikiem morskim. W 1990 roku przeszedł na emeryturę.

Odnaczony Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi oraz odznaką „Zasłużony dla Akademii Rolniczej we Wrocławiu”.

Wyróżniony nagrodami rektora naszej Uczelni.

Zmarł 27 września 2009 roku we Wrocławiu. Został pochowany na Cmentarzu św. Rodziny przy ul. Smętnej we Wrocławiu [ID grobu: 6672, Sektor: 16b, Rząd: 7G, Nr w rzędzie: 2].

Jan Biegus (1941-2020)

Dr Jan Biegus urodził się 7 lutego 1941 roku w Dobromilu. Tam ukończył szkołę podstawową, a następnie był uczniem liceum ogólnokształcącego. W 1958 roku wraz z rodzicami zamieszkał w Przemyślu i podjął naukę w ostatniej klasie liceum ogólnokształcącego. Po zdaniu matury w 1959 roku rozpoczął studia na kierunku matematyka na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytetu Wrocławskiego, które ukończył w 1964 roku uzyskując tytuł magistra matematyki. Stopień doktora nauk rolniczych otrzymał w 1972 roku w Instytucie Biologii Stosowanej naszej Uczelni na podstawie rozprawy *Próba uzupełnienia plonu na poletkach z brakującymi roślinami na przykładzie kukurydzy* (promotor doc. dr Jan Sekuła).

W latach 1964-1984 był zatrudniony na naszym Wydziale w Katedrze Matematyki na stanowiskach: asystenta naukowo-dydaktycznego, starszego asystenta naukowo-dydaktycznego i adiunkta naukowo-dydaktycznego. Pracę w naszej Uczelni zakończył 31 sierpnia 1984 roku na mocy porozumienia stron.

Autor lub współautor kilku publikacji naukowych. W latach 1964-1984 prowadził w naszej Uczelni dla studentów studiów stacjonarnych i zaocznych różnych kierunków studiów wykłady i ćwiczenia ze statystyki matematycznej oraz innych działów matematyki wyższej.

Wyróżniony pięcioma nagrodami rektora naszej Uczelni.

Zmarł 1 czerwca 2020 roku. Spoczywa na Cmentarzu św. Wawrzyńca przy ulicy Bujwida we Wrocławiu [Pole/Grób/Rząd: 3/ aleja boczna/ nr grobu 742].

Wspomnienie

Sp. dr Jan Biegus ukończył studia matematyczne na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytetu Wrocławskiego w 1964 roku. Promotorem Jego pracy magisterskiej z zakresu geometrii różniczkowej był doc. dr hab. Abraham Goetz. Moim z kolei promotorem pracy magisterskiej, z tego samego działu matematyki, był doc. dr Witold Roter. Nasi promotorzy to uczniowie profesora Władysława Ślebodzińskiego. Nadmienmy, że profesorowie Bronisław Knaster, Edward Marczewski, Hugo Steinhaus oraz Władysław Ślebodziński to matematycy, którzy stworzyli we Wrocławiu po 1945 roku Wrocławską Szkołę Matematyczną.

Dr Jan Biegus, Pan Jasiu (tak do Niego zawsze się zwracałem) nie kontynuował pracy naukowej w zakresie geometrii różniczkowej. Interesował się jednak moimi badaniami w tym zakresie. Sam zajmował się najogólniej rzecz ujmując zastosowaniami matematyki.

W roku 1976 jechaliśmy Jego samochodem na kolejne Seminarium Zastosowań Matematyki, konferencję organizowaną przez naszą jednostkę, do miejscowości Długie w województwie zielonogórskim. W trakcie kilkugodzinnej podróży mieliśmy okazję porozmawiać na różne tematy. Po drodze, w pewnym momencie nasza dyskusja sprawiła, że pominęliśmy pewien znak drogowy, co zostało natychmiast zauważone przez znajdujący się akurat w pobliżu patrol drogówki...

Również w 1976 roku, na jesieni, po zmianach organizacyjnych w jednostce przeprowadzonych przez naszych przełożonych, wspólnie z jednym z kolegów, otrzymaliśmy do dyspozycji pokój, który wcześniej zajmował Pan Jasiu. Pokój ten zajmowałem aż do przejścia na emeryturę w 2021 roku, a nawet mogłem zajmować ten pokój jeszcze dodatkowo przez miesiąc. Zawsze pamiętałem, że to On pracował w tym pokoju, że zawsze jako początkujący pracownik Uczelni, mogłem przyjść do Niego, do tego pokoju, po poradę w sprawach zarówno zawodowych jak i prywatnych. Oczywiście, nie tylko ja korzystałem z Jego rad.

Zaskoczyła mnie bardzo Jego decyzja o zakończeniu pracy na Uczelni w 1984 roku. Nie miałem jednak śmiałości zapytać Go o powody.

Jeszcze bardziej zaskoczyła mnie i nie tylko mnie wiadomość o Jego zgonie – ta bardzo smutna wiadomość dotarła do mnie dopiero kilka godzin przed Jego pogrzebem. Niemal dokładnie w czasie pogrzebu miałem wykład dla studentów. Nie potrafiłem w tak krótkim czasie zorganizować zastępstwa, a trudno byłoby odwołać ten jeden z końcowych wykładów, tuż przed sesją egzaminacyjną.

Cześć Jego pamięci!

Ryszard Deszcz

Czesław Bielawski **(1947-2010)**

Dr inż. Czesław Bielawski urodził się 18 stycznia 1947 roku w Olszynie Lubańskiej w woj. dolnośląskim. Szkołę średnią ukończył w Jeleniej Górze.

W latach 1967-1972 odbył studia na Politechnice Wrocławskiej, gdzie w roku 1985, na podstawie rozprawy doktorskiej *Wytrzymałości zapraw w przestrzennym osiowosymetrycznym stanie naprężeń* uzyskał stopień doktora nauk technicznych. W Instytucie Budownictwa naszej Uczelni był zatrudniony na stanowisku adiunkta od 1 września 1986 roku.

Dr inż. Czesław Bielawski, pełniąc funkcję projektanta oraz inspektora nadzoru budowlanego, przyczynił się w znacznym stopniu do poprawy bazy dydaktycznej i naukowej naszej Uczelni i naszego Wydziału wykonując projekty modernizacji kilku obiektów, w tym Laboratoriów Materiałów Budowlanych Instytutu Budownictwa. Brał udział w projektach ratowania wielu zabytków jako konstruktor lub konsultant.

Odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi (2005) oraz medalem „Za zasługi dla Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu”.

Zmarł 1 stycznia 2010 r. po długiej i ciężkiej chorobie. Pochowany został na Cmentarzu Osobowickim we Wrocławiu [Pole/Grób/Rząd: 93/5a/1 od pola 88].

Wspomnienie

Dr inż. Czesław Bielawski był człowiekiem bardzo skromnym. To pierwsza cecha, która przychodzi na myśl o Nim. Nigdy nie absorbował otoczenia swoją osobą. Był przy tym ogromnie życzliwy i bezinteresowny. Wielu z nas korzystało z Jego wiedzy i doświadczenia zawodowego.

W zakresie budownictwa był wysokiej klasy specjalistą. Jak nikt znał się na konstrukcjach murowych i drewnianych. Był wybitnym fachowcem we wszelkich sprawach dotyczących starych, historycznych budowli.

Czesław był bardzo lubiany przez studentów, którzy doceniali Jego autentyczną wiedzę i doświadczenie. Chętnych do robienia u Niego dyplomu było zawsze więcej niż miejsc, a i po ukończeniu studiów przychodzili po radę lub konsultowali problemy techniczne.

Gdy zachorował mieliśmy nadzieję, że to tylko chwilowe. Niestety, rosnące osłabienie nie pozwoliło Czesiowi na powrót. Odszedł na wcześniejszą emeryturę, a niecały rok potem odszedł na zawsze.

Koledzy

Stanisław Bieszczad (1926-2021)

Prof. dr hab. inż. Stanisław Bieszczad urodził się 23 października 1926 roku, w Brzezinach koło Ropczyc, gdzie spędził lata dzieciństwa i ukończył szkołę powszechną (1941). W czasie okupacji niemieckiej walczył w szeregach Armii Krajowej i kontynuował tajne nauczanie zakończone w 1944 roku „małą maturą”. W 1946 r. uzyskał maturę w Państwowym Liceum Ogólnokształcącym w Ropczycach i podjął studia na Wydziale Rolniczym naszej Uczelni, które ukończył w 1953 r. z tytułem magistra inżyniera rolnictwa. Stopień doktora nauk rolno-leśnych otrzymał w 1960 roku, na Wydziale Rolniczym naszej Uczelni na podstawie rozprawy *Zwalczanie sitów kępiastych przy pomocy herbicydów na trwałych użytkach zielonych* (promotor prof. dr Zygmunt Golonka). Stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych uzyskał w 1968 roku na tym samym Wydziale na podstawie rozprawy *Nawozy i herbicydy jako czynniki ekologiczne wpływające na zmiany ilościowe i jakościowe runi łąkowej i siana*. Tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego nauk rolniczych otrzymał w 1979 r.

Pracę na naszym Wydziale rozpoczął w 1959 roku. Kierownik Katedry Ekologii Roślin (1965-1971), Zakładu Ekologii i Ochrony Środowiska w Instytucie Rolniczych Podstaw Melioracji (1971-1981), Katedrze Rolniczych Podstaw Melioracji (1981-1995), Katedrze Rolniczych Podstaw Kształtowania Środowiska (1995-1997), a także kierownik studiów podyplomowych: Rolnicze Użytkowanie Terenów Zmeliorowanych (1974-1975, 1983) i Ochrona Środowiska Przyrodniczo-Rolniczego (1984).

Promotor 2 doktoratów oraz 9 prac magisterskich i 5 prac inżynierskich. Wykonał 4 recenzje w przewodach habilitacyjnych i 4 w przewodach doktorskich, a także opiniował 2 wnioski kandydatów do tytułu profesora.

Współautor i współredaktor podręcznika akademickiego „Zagrożenia, ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczo-rolniczego” (1993, 1998, 1999) oraz skryptów dla studentów: „Ćwiczenia z ekologii roślin” (1972) i „Ochrona środowiska przyrodniczo-rolniczego” (1978).

Znany specjalista w zakresie rolniczej ekologii roślin i ochrony środowiska przyrodniczo-rolniczego, a także wpływu emisji przemysłowych na jakość surowców pochodzenia roślinnego i możliwości rekultywacji nieużytków poprzemysłowych. W wielu pracach podejmował problematykę zanieczyszczenia roślin uprawnych odpadami przemysłowymi.

Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski i medalem „Za zasługi dla Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Akademii Rolniczej we Wrocławiu”.

Wyróżniony 2 nagrodami ministra oraz 13 nagrodami rektora naszej Uczelni.

Po przejściu na emeryturę (1997) zajmował się zgłębianiem drzewa genealogicznego swojej rodziny („Przodkowie i potomkowie mojego dziadka Piotra Rasia”).

Zmarł 19 kwietnia 2021 roku. Spoczywa na cmentarzu w Warszawie (Marysin Wawerski, ul. Korkowa 152).

Wspomnienia

Prof. dr hab. inż. Stanisław Bieszczad był bardzo surowym, ale sprawiedliwym i ciepłym człowiekiem, zarówno w pracy zawodowej, jak i w życiu prywatnym. Pamiętamy, jak w czasie egzaminów przeprowadzanych przez Profesora studenci wchodzili do jego pokoju bardzo stremowani, a wychodzili najczęściej z uśmiechem na ustach. Profesorowi bardzo zależało, by jego idee dotyczące ochrony środowiska przekazać studentom i by zawsze o nich pamiętali. Dlatego wymagał bardzo dużo w sprawach zasadniczych, kierując się dobrem człowieka oraz otaczającego nas świata. Chętnie uczestniczył w dyskusjach o świecie i przemianach, które zachodziły w Polsce.

Bardzo sumiennie i starannie przygotowywał się do zajęć i mimo wieloletniego doświadczenia, przed każdym wykładem był zawsze mocno podenerwowany i stremowany.

Jako nauczyciel i wychowawca wielu roczników studentów naszego Wydziału jest niezapomniany i mile wspominany przez swoich wychowanków i absolwentów.

Maciej Piotrowski, Paweł Szyszkowski

Zapamiętałem jedno z wydarzeń, gdy podczas alarmu bombowego (fałszywego, jak potem się okazało), po zarządzonej ewakuacji Profesor w pierwszej kolejności zadbał o współpracowników. Chodził po pokojach, ostrzegał, prosił o szybką ewakuację. Patrzyliśmy na to z podziwem, bo zachował się jak typowy kapitan, który jako ostatni schodzi z tonącego statku.

Maciej Piotrowski

Urszula Borkowska (1942-2006)

Urszula Borkowska urodziła się 10 października 1942 roku w Gdyni. Mając 19 lat rozpoczęła pracę w Przędzalni Czesankowej WELTEX we Wrocławiu-Praczech, gdzie przez 8 lat była zatrudniona na stanowisku przędzarza. Przez następne 2 lata pracowała w zakładzie Delta-Hydral we Wrocławiu, a przez kolejne 7 lat (do roku 1977) we wrocławskim PAFAWAGU. W tym czasie, pracując, równocześnie uczyła się i w roku 1977 ukończyła Liceum Ogólnokształcące dla Pracujących. W latach 1977-1978 była zatrudniona w Zakładach Badawczych Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu na stanowisku technika. Następnie przeniosła się do naszej Uczelni i 2 stycznia 1979 roku została zatrudniona na stanowisku starszego technika, a od lipca 1991 roku na stanowisku samodzielnego referenta w Instytucie Melioracji Rolnych i Leśnych (obecnie Katedra Kształtowania i Ochrony Środowiska), gdzie pracowała do ostatnich chwil swego życia.

Była odpowiedzialna za prowadzenie dokumentacji majątkowo-finansowej, za prawidłowy obieg dokumentów i korespondencji, a także za zbiory biblioteczne. Bardzo aktywnie włączała się też w przygotowanie i obsługę konferencji naukowo-technicznych organizowanych przez Instytut.

W 27-letnim okresie pracy na naszym Wydziale dała się poznać jako osoba, która wykazywała wyjątkowo dużo inicjatywy, stale usprawniając i modernizując swoją część pracy. Była znakomitym organizatorem. Wszystko, czego się podejmowała, wykonywała od początku do końca solidnie, odpowiedzialnie i z należytą powagą. Taka pozostanie w naszej pamięci, nie tylko jako pracownik Instytutu, ale również jako przedstawiciel kadry inżynierjno-technicznej w Radzie naszego Wydziału

Za zaangażowaną postawę i wyróżniającą pracę została odznaczona Brązowym Krzyżem Zasługi (1993) i odznaką „Zasłużony dla Akademii Rolniczej we Wrocławiu” (2001), wielokrotnie wyróżniana była również nagrodami rektora naszej Uczelni.

Zmarła 26 października 2006 roku. Spoczywa na cmentarzu filialnym parafii pw. św. Jadwigi we Wrocławiu-Marszowicach przy ul. Krzelowskiej.

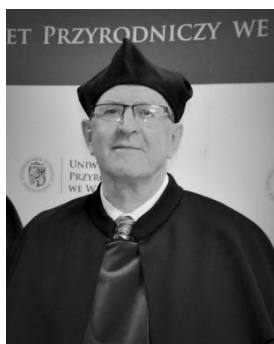
Wspomnienie

To prawda, że życie ludzkie wyznaczają dwie daty — data urodzin i data śmierci. W okresie tym można jeszcze wyróżnić „czas dzieciństwa i młodości”, w którym więcej się bierze niż daje z siebie, oraz „czas dojrzałego życia rodzinnego i zawodowego”, czas, w którym można zdecydowanie więcej dawać z siebie niż brać od innych.

Do takich właśnie osób, które dużo dawały innym, należała Urszula Borkowska. Dała nam wszystkim przykład, jak trzeba, pomimo nieprzychylności losu, żyć z godnością, pozostawiając trwale wartości. Rzecz w tym, że nawet proste czynności dnia codziennego można wykonywać tak, że stają się one wzorem dla innych.

Urszula Borkowska należała do takich osób, które chcielibyśmy spotkać w ciągu swojego życia. Wierzyła w ludzi i nie ograniczała się do ustawowego czasu pracy. Pogodne usposobienie, dobroć, dyskrecja i konsekwencja w działaniu, a także szczególne umiejętności życzliwego i serdecznego kontaktu z ludźmi zjednywały Jej w środowisku pracy poważanie, szacunek i życzliwość tak wśród przełożonych, jak i wśród współpracowników i studentów.

Leszek Pływaczyk

Andrzej Borkowski (1959-2021)

Prof. dr hab. inż. Andrzej Borkowski urodził się 7 października 1959 r. w Łukowie. Egzamin maturalny złożył w 1979 r. po ukończeniu nauki w Technikum Geodezyjnym w Żelechowie. Studia geodezyjne na naszym Wydziale skończył w 1984 r., uzyskując dyplom magistra inżyniera geodezji urządzeń rolnych. W roku 1984 podjął pracę w naszej Uczelni. Stopień doktora nauk technicznych otrzymał w 1994 r. na Uniwersytecie Technicznym w Dreźnie na podstawie rozprawy *Stochastisch-geometrische Beschreibung, Filterung und Präsentation des Reliefs*. W 2004 r. nadano mu stopień naukowy doktora habilitowanego w zakresie nauk technicznych, w dyscyplinie geodezja i kartografia w specjalności geodezja na podstawie rozprawy habilitacyjnej *Modellierung von Oberflächen mit Diskontinuitäten* również na Uniwersytecie Technicznym w Dreźnie. Nostryfikacja stopnia naukowego miała miejsce na Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie w 2005 r. W lutym 2013 odebrał nominację profesorską.

Wypromował siedmiu doktorów i był recenzentem w trzech przewodach doktorskich.

Od 2006 był zatrudniony na stanowisku profesora nadzwyczajnego. W latach 2006–2009 pełnił funkcję kierownika Zakładu Podstaw Geodezji, a od września 2009 dyrektora Instytutu Geodezji i Geoinformatyki oraz kierownika Zakładu Kartografii, Fotogrametrii i Geoinformatyki.

Jest autorem lub współautorem około 220 prac naukowych, w tym około 90 oryginalnych prac twórczych publikowanych m.in. w czasopiśmie wyróżnionych w Journal Citation Reports. Był kierownikiem 5 grantów MNiSW oraz 5 projektów badawczych realizowanych we współpracy z Uniwersytetem Technicznym w Dreźnie i Uniwersytetem w Stuttgarcie oraz przy wsparciu Europejskiej Agencji Kosmicznej i Niemieckiej Agencji Kosmicznej. Odbył liczne staże na uniwersytetach w Niemczech i Austrii (łącznie ponad cztery lata). Stypendysta DAAD, Saksońskiego Ministerstwa Nauki i Sztuki oraz programu TEMPUS.

Badania naukowe skoncentrował na metodach pozyskiwania i modelowania geodanych. Ważnym obszarem jego działalności naukowej było przetwarzanie, filtracja i modelowanie danych lotniczego i naziemnego skaningu laserowego. Był autorem i współautorem nowych metod modelowania geoinformacji na podstawie danych lotniczego skanowania laserowego.

W 2017 roku został wybrany na członka korespondenta Niemieckiej Komisji Geodezji przy Bawarskiej Akademii Nauk (Ausschuss Geodaesie der Bayerischen Akademie der Wissenschaften (DGK)). Był członkiem Międzynarodowej Asocjacji Geodezji (IAG) oraz Komitetu Geodezji PAN. Członek Rady Programowej i redaktor merytoryczny Wydawnictwa Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu od roku 2006, przewodniczący Kolegium Redakcyjnego serii „Geodesy and Cartography” w EJPAU w latach 2007-2010, a od 2010 roku przewodniczył serii „Geodesia et Descriptio Terrarum w Acta Scientiarum Polonorum. Od 2015 roku członek Editorial Board czasopisma Acta Geodynamica et Geomaterialia.

Odznaczony Brązowym Krzyżem Zasługi oraz Medalem Srebrnym za Długoletnią Służbę. Wyróżniony nagrodą Ministra Edukacji Narodowej oraz medalem „Lohrmann-Medaille” przez rektora Uniwersytetu Technicznego w Dreźnie, a także wyróżniany nagrodami rektora naszej Uczelni. Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Zmarł 13 marca 2021 roku. Spoczywa na cmentarzu parafialnym św. Anny w Opolu-Czarnowasach.

Wspomnienie

Najważniejsza była dla niego nauka. Wiem, że wszyscy się go bali. I w uczelnianych komisjach, i w senacie, bo zawsze mówił otwarcie, co mu się nie podoba. Ale on po prostu nie uznawał w nauce drogi na skróty. I może właśnie dlatego był bardzo szanowanym nauczycielem akademickim, badaczem i

dydaktykiem. Każdy wykład miał przemyślany, świetnie przygotowany. Był cierpliwy w tłumaczeniu rzeczy trudnych i potrafił pytać studentów po 25 razy, dopóki nie był pewien, że zrozumieli, to co im przekazywał.

Był niesamowicie ambitny. Świetnie znał niemiecki, ale kiedy zorientował się, że ten język staje się barierą w rozwoju naukowym, nauczył się angielskiego, by móc w nim publikować swoje badania. Miał bardzo dobre kontakty za granicą i był tam ceniony. W Dreźnie na Uniwersytecie Technicznym był członkiem rady naukowej, ale kiedy robił tam habilitację, to przez rok czekał na jej nostryfikację u nas w Polsce... Stąd też miał w sobie jakiś żal, poczucie niedoceny.

Dostał wiele wyróżnień i nagród, pamiętam, jak był dumny, gdy został członkiem korespondentem Niemieckiej Komisji Geodezji przy Bawarskiej Akademii Nauk.

Nie raz i nie dwa jeździliśmy wspólnie na konferencje naukowe za granicę, nie raz i nie dwa pokłóciliśmy się o różne koncepcje, ale zawsze z tych kłótni wychodziło coś pożytecznego w kontekście myślenia o innych.

Był mentorem nie z tej ziemi. Miał niesamowite pomysły, do których umiał zapalać innych. Wychował bardzo dużo doktorantów, ale co ważne, każdy z nich jest inny, bo z każdym pracował nad innym tematem. Umiał z tych młodych ludzi wydobyć indywidualizm, talent i pokierować nimi właściwą drogą rozwoju.

Wymagał, ale też dawał z siebie wszystko i jeszcze więcej. Wiem, że niektórzy się go bali, inni się go uczyli, ale wszyscy go niezmiernie szanowali. Ja do końca życia będę pamiętał moje spotkanie z nim po jego powrocie z Drezna, już po obronie doktoratu. Przyszedłem do mojego promotora w sprawie rozprawy doktorskiej. Siedzi Andrzej, mój opiekun, a ja pytam o moją pracę. No to usłyszałem: „A to... To tylko do kosza się nadaje...”. Inny pewnie by zawału dostał, a ja wiedziałem, że to po prostu dowód uznania à rebours.

Jarosław Bosy

Bolesław Broś **(1921-2006)**

Prof. dr inż. Bolesław Broś urodził się 16 listopada 1921 roku w Borysławiu w woj. lwowskim. Szkołę powszechną i następnie VIII Gimnazjum im. Kazimierza Wielkiego ukończył we Lwowie w 1940 roku. Studia wyższe odbywał na Wydziale Inżynierii Politechniki Lwowskiej w latach 1940-1944, kończąc je egzaminem dyplomowym w roku 1948 na Wydziałach Politechnicznych Akademii Górniczej w Krakowie i uzyskując tytuł magistra inżyniera budownictwa lądowego. Stopień doktora nauk technicznych otrzymał w roku 1964 na Politechnice Wrocławskiej na podstawie rozprawy *Wpływ ruchu odkształcalnej ściany oporowej na parcie gruntu sypkiego*. Tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego otrzymał w 1976 roku, a profesora zwyczajnego nauk technicznych w 1989 roku. Jego specjalnością naukową było budownictwo i inżynieria geotechniczna. Odbył staże naukowe w Wielkiej Brytanii (Londyn, Imperial College, University of London, 1967/1968) oraz w Norwegii (w Oslo w 1975 oraz jako stypendysta międzynarodowego stypendium im. K. Terzagiego w latach 1976 i 1985 w Norweskim Instytucie Geotechnicznym).

Kierownik Katedry Gruntoznawstwa i Budownictwa Ziemnego (1956-1970), Zakładu Geotechniki (1974-1978), a następnie Zakładu Fundamentowania i Konstrukcji Inżynierskich (1979-1982) w Instytucie Budownictwa Wodnego i Ziemnego. Pełnił funkcję opiekuna studenckiego ruchu naukowego (1970-1989) oraz uczestniczył w działalności Komisji Dyscyplinarnej dla studentów (1962-1972). Przewodniczył Senackiej Komisji ds. Inwestycji, Remontów i Gospodarki Lokalami (1981-1992). Był członkiem Rady Naukowej Instytutu Budownictwa Wodnego PAN w Gdańsku (1981-1992) oraz Prezydium Rady Naukowej Instytutu Badawczego Dróg i Mostów w Warszawie (1977-1990).

Promotor 9 doktoratów oraz 35 prac magisterskich. Opracował 21 recenzji w przewodach doktorskich oraz 3 recenzje w przewodach habilitacyjnych. Był opiniodawcą w sprawie o nadanie tytułu naukowego profesora w 4 przypadkach, w tym 1 za granicą (Uniwersytet w Rostocku). Był trzykrotnie opiniodawcą w sprawie powołania na stanowisko docenta. Autor 83 publikacji naukowych, w tym 25 w językach obcych oraz około 330 ekspertyz, recenzji, opinii i prac badawczych nieopublikowanych. Wyniki swoich prac prezentował na konferencjach zagranicznych, m.in.: Brno (1966), Madryt (1972), Brighton (1979), Warna (1980), Lipsk (1980, 1984), Genewa (1981), Stockholm (1981), Helsinki (1983), Budapeszt (1984), San Francisco (1985), Nottingham (1987), Pekin (1989), Glasgow (1990). Wykładał na Uniwersytecie w Rostocku w latach 1978, 1986 i 1988 oraz prowadził seminaria w latach 1978-1988. Wykładał budownictwo ziemne na Politechnice Wrocławskiej w latach 1978-1990.

Od przybycia do Wrocławia w sierpniu 1945 r. przez 17 lat związany był z odbudową wielu obiektów zniszczonych podczas wojny we Wrocławiu, począwszy od zabytkowego ratusza i Państwowej Fabryki Wagonów, a także obiektów na ziemiach zachodnich.

Jego długoletnia działalność naukowa obejmuje: zagadnienia właściwości geotechnicznych podłoża oraz problematykę fundamentowania we Wrocławiu, właściwości aktywnych gruntów spoistych, parcia gruntu, osuwisk oraz ich stabilizacji, problematykę budownictwa ziemnego. Długoletnia współpraca z praktyką dotyczyła problemów bezpiecznego składowania i wykorzystania odpadów powęglowych i odpadów energetycznych dla jednostek Dolnośląskiego Zagłębia Węglowego i kilkunastu elektrowni w południowo-zachodniej Polsce oraz zagadnień budowy zapór ziemnych dla zbiorników wodnych.

Odnaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1978), medalem „Za zasługi dla Akademii Rolniczej we Wrocławiu” (2003), medalem „Za zasługi dla Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Akademii Rolniczej we Wrocławiu” (2001), odznaką „Budowniczego Wrocławia” (1968) i „Złotą Odznaką Zasłużony dla Energetyki” (1984).

Wyróżniony tytułem „Zasłużony Nauczyciel” (1986), nagrodą Ministra Budowy Miast i Osiedli (1964) oraz 16 nagrodami rektora naszej Uczelni.

Zmarł 26 stycznia 2006 roku. Został pochowany na Cmentarzu św. Rodziny przy ul. Smętnej we Wrocławiu [ID grobu: 10109, Sektor: 8, Rząd: 23, Nr w rzędzie: 39].

Halina Celmer (1952-2019)

Halina Celmer urodziła się 29 stycznia 1952 roku. W roku szkolnym 1972/73 ukończyła Technikum Chemiczne we Wrocławiu.

Od 1972 do 2009 roku była zatrudniona w Instytucie Rolniczych Podstaw Melioracji (kolejne nazwy: Katedra Rolniczych Podstaw Melioracji, Katedra Rolniczych Podstaw Kształtowania Środowiska) na stanowisku technika a następnie starszego technika. Wykonywała tam zadania związane z realizowanymi w tej jednostce badaniami (prace polowe, analizy w laboratorium chemicznym, zestawianie wyników, tworzenie komputerowej bazy danych dotyczących wyników doświadczeń polowych z terenu całego kraju), a także wykonywała prace administracyjne związane z funkcjonowaniem jednostki.

W wyniku zmian w strukturze organizacyjnej Wydziału z dniem 1 stycznia 2010 roku została przeniesiona do Zakładu Przyrodniczych Podstaw Kształtowania Środowiska w Instytucie Architektury Krajobrazu (obecnie Katedra Architektury Krajobrazu), w którym była zatrudniona na stanowisku starszego technika w grupie pracowników inżynieryjno-technicznych do momentu przejścia na emeryturę.

Otrzymała nagrody jubileuszowe za 30 i 35 lat pracy.

Zmarła 22 lutego 2019 roku. Spoczywa na Cmentarzu Osobowickim we Wrocławiu [Pole/Grób/Rząd: 139R/139/3 od pola 72-77].

Wspomnienia

Pani Halina w mojej pamięci została zapamiętana jako uczciwa, skromna i bardzo życzliwa, uczynna osoba. Pamiętam moje pierwsze dni w pracy (koniec lat 80-tych). Pani Halina przychodziła do mojego pokoju i pytała, czy mi czegoś nie potrzeba, jak się czuję w nowym środowisku, oferowała pomoc w załatwianiu spraw związanych z zatrudnieniem i "zorganizowaniem" stanowiska pracy. Z zaangażowaniem pomagała w dydaktyce, kserowała materiały dla studentów, organizowała różnego rodzaju pomoce przydatne w procesie dydaktycznym.

Maciej Piotrowski

Sekretariat Katedry Rolniczych Podstaw Kształtowania Środowiska, który prowadziła przez wiele lat, był miejscem, do którego każdy przychodził z potrzebami, kłopotami i prośbami, a Ona, mając duże doświadczenie co i gdzie można na Uczelni załatwić, zawsze starała się jak najszybciej i najlepiej pomóc. Często od razu sięgała po płaszcz, żeby iść "na Norwida" w czyjejs sprawie. Nie zrażała się, jak coś nie wychodziło, myślała zawsze pozytywnie. Miała w sobie dużo optymizmu. Nie lubiła na cokolwiek narzekać. Taka też była w chorobie, która Ją doświadczyła.

Pamiętamy Ją jako dobrą, empatyczną duszę naszej Katedry, zawsze troszczącą się zarówno o jej dobro, jak i dobro pracujących w niej ludzi.

Halina Dzieżyc, Maciej Piotrowski

Tadeusz Cichy (1928-2017)

Doc. dr Tadeusz Cichy urodził się 27 maja 1928 roku w Horodence, w byłym województwie stanisławowskim. Szkołę podstawową ukończył w Horodence, a następnie gimnazjum w Hrubieszowie. W 1947 roku ukończył w Strzelinie liceum ogólnokształcące. W tym samym roku rozpoczął studia wyższe na Wydziale Matematyczno-Fizycznym Uniwersytetu Wrocławskiego w zakresie fizyki, które ukończył w 1952 roku uzyskując stopień magistra filozofii.

Stopień doktora nauk technicznych uzyskał w 1962 roku na Wydziale Melioracji Wodnych naszej Uczelni na podstawie rozprawy Statystyczna ocena dokładności odtworzenia rzeźby terenu na planie (promotor doc. dr Rudolf Hohenberg).

Podczas studiów od marca 1950 roku do 31 sierpnia 1951 roku pracował w charakterze zastępcy asystenta w Zakładzie Fizyki Doświadczalnej Uniwersytetu Wrocławskiego. W roku szkolnym 1951/52 pracował w Technikum Geodezyjnym we Wrocławiu jako wykładowca matematyki. W latach 1952-1991 był zatrudniony na naszym Wydziale w Katedrze Matematyki na stanowiskach: asystenta naukowo-dydaktycznego, starszego asystenta naukowo-dydaktycznego, adiunkta naukowo-dydaktycznego, starszego wykładowcy dydaktycznego i docenta etatowego. Pracę w naszej Uczelni zakończył 31 marca 1991 roku na mocy porozumienia stron, w związku z przejściem na emeryturę. Od 1 kwietnia 1991 roku po przejściu już na emeryturę pracował na Uczelni do 30 września 1991 roku, na 1/2 etatu, na stanowisku adiunkta naukowo-dydaktycznego.

W latach 1962-1970 był kierownikiem Katedry Matematyki, w latach 1970-1973 kierownikiem Katedry Zastosowań Matematyki i Statystyki Matematycznej, a następnie w latach 1973-1982 kierownikiem Zakładu Zastosowań Matematyki w Instytucie Geodezji i Zastosowań Matematycznych.

Promotor trzech przewodów doktorskich i recenzent dwóch prac doktorskich. Był członkiem-założycielem Polskiego Towarzystwa Biometrycznego. Reprezentował naszą Uczelnię podczas „14th European Meeting of Statisticians” konferencji zorganizowanej we Wrocławiu w 1981 roku.

Autor sześciu prac naukowych, w tym czterech opublikowanych.

Przez dwie kadencje (1969-1972 i 1975-1978) był prodziekanem na naszym Wydziale. W latach sześćdziesiątych ub. wieku był przewodniczącym Senackiej Komisji ds. Rozwoju Młodej Kadry Naukowej oraz członkiem Senackiej Komisji ds. Odznaczeń, a w latach siedemdziesiątych ub. wieku przez dwie kadencje przewodniczył Senackiej Komisji Dyscyplinarnej ds. Studenckich oraz również przez dwie kadencje Senackiej Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej ds. Studenckich.

W latach 1952-1991 prowadził w naszej Uczelni dla studentów studiów stacjonarnych i zaocznych różnych kierunków studiów wykłady i ćwiczenia z analizy matematycznej, algebry liniowej, geometrii analitycznej i różniczkowej oraz innych działów matematyki wyższej.

Odznaczony m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, medalem „Za zasługi dla Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu” i medalem „Za zasługi dla Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Akademii Rolniczej we Wrocławiu”. Wyróżniony nagrodą Ministra Szkolnictwa Wyższego stopnia III oraz nagrodami rektora naszej Uczelni.

Zmarł 2 lutego 2017 roku. Spoczywa na Cmentarzu św. Rodziny przy ulicy Smętnej we Wrocławiu [Sektor 16a, Rząd 1 G, nr w rzędzie 24, nr grobu 11499].

Wspomnienia

Horodenka, miasto narodzin Tadeusza Cichego, leży w pobliżu Stanisławowa (obecnie Iwano-Frankowska). Wraz z końcem wojny 17-letni Tadeusz Cichy razem z Rodzicami, którzy stracili dorobek

życia, rozpoczyna nowy etap swojego życia. Rodzina została wygnana z rodzinnego miasta i nie była to repatriacja, tylko przymusowe przesiedlenie. Podróż na zachód w bydłych wagonach trwała długo, ponieważ często na bocznicach kolejowych trzeba było czekać na dalszą podróż. Radość z odzyskanej wolności pozwoliła młodemu człowiekowi na pozytywne spojrzenie i snucie ambitnych planów na przyszłość.

Los okazał się łaskawy dla młodego Tadeusza Cichego. Kończy studia na Uniwersytecie Wrocławskim i podejmuje pracę jako nauczyciel, a później jako pracownik naukowo-dydaktyczny w Wyższej Szkole Rolniczej. Wykłady, które prowadził dla geodetów, stały się Jego wielką pasją. Studenci bardzo cenili spotkania z docieklwym naukowcem i spojrzenie na geodezję z punktu widzenia fizyka.

Docent Tadeusz Cichy wychował całe pokolenia geodetów, którzy dzisiaj odnoszą międzynarodowe sukcesy. Kierunek ten stał się priorytetowym na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu i wiodącym w skali kraju.

Docent Tadeusz Cichy jako wieloletni Kierownik zespołu matematyków nigdy nie aprobował niezdrowej rywalizacji i wyniszczającej konkurencji. Dawał w zamian pracownikom pełną swobodę w prowadzeniu badań naukowych.

Z przyjemnością przychodziliśmy do Katedry, aby spotkać się i opowiedzieć o nowych odkryciach, wynikach badań, wymienić doświadczenia, a nie zamykać się w swoich pokojach w obawie przed złośliwymi uwagami.

Docent Tadeusz Cichy widział w ludziach dobro, cieszył się naszymi sukcesami, był z nami, a nie ponad nami. Za wszelkie dobra, które otrzymaliśmy od Ciebie, Panie Docencie, szczerze dziękujemy! Poza pracą zawodową miał też inne pasje. Był zapalonym myśliwym. Corocznie w październiku, gdy obchodził imieniny, raczył nas pysznym paszтетem, który sam przygotowywał.

Drogi Panie Docencie,

Teraz, przebywając na innej planecie, patrzysz na nas z góry i zapewne chciałbyś nam powiedzieć słowami ks. Twardowskiego:

„...co warto, a czego nie warto,
że są cierpienia, a nie ma nieszczęść,
że trzeba śpieszyć się kochać ludzi, bo tak szybko odchodzą,
że można mieć sympatyczne wady i niesympatyczne zalety,
że można nic nie posiadać i rozdawać,
że można być słabym i góry przenosić,
że można być obecnym, ale nie widocznym,
że można umierać i nie odchodzić...”

Elżbieta Musiał

Gdy rozpoczynałem pracę w Katedrze Matematyki WSR w 1962 r. to w tym czasie doc. dr Tadeusz Cichy był Kierownikiem Katedry a równocześnie zapalonym szachistą. W przerwach między zajęciami oraz wiele godzin po zajęciach w Katedrze (na III piętrze budynku przy ul. M. Curie-Skłodowskiej) trwały rozgrywki szachowe. Najciekawsze były partie rozgrywane między Tadeuszem i mgr Małgosią Sawicką. Małgosia była słabszą szachistką, toteż wszyscy kibicowaliśmy Małgosi. To nie było zwykłe kibicowanie. Sprawa polegała na tym, aby Małgosi pomóc stosując najrozmaitsze fortele. Np. Małgosia dotykała figury i patrzyła na kibiców, szczególnie na doc. dr. Janka Anweilera. Po ich minach orientowała się czy robić ruch tą figurą czy nie. Stosowane były najrozmaitsze fortele, łącznie z cofaniem już wykonanego ruchu. W takich przypadkach rozpoczynała się awantura. Oczywiście kibice zawsze trzymali stronę Małgosi – niezależnie czy miała rację czy nie. Zdarzało się, że pod naciskiem kibiców Tadeusz machał ręką i godził się z przegraną. Żądał jednak rewanżu. Spektakl rozpoczynał się od początku. Następna partia poprzedzona była fazą negocjacji, co jest dozwolone a co nie, ale to nie zmieniało jednostronnego kibicowania – na ogół nieuczciwego przeciwko Tadeuszowi. Tadeusz oczywiście widział większość tych forteli, ale chęć gry w szachy zawsze brała górę. Następnego dnia zabawa rozpoczynała się od nowa.

Henryk Jakubicki

Wydaje mi się, że tak niedawno przyjmował mnie Pan do pracy w Katedrze Matematyki, wtedy jeszcze Akademii Rolniczej. Udzielał mi Pan cennych wskazówek – jak prowadzić wykłady i ćwiczenia, jak rozmawiać ze studentami. Miał Pan ogromny autorytet zarówno wśród pracowników jak i studentów.

Kiedy był Pan kierownikiem Katedry zespół wszystkich pracowników był bardzo zintegrowany. Gdy trzeba było pracować – pracowali wszyscy (nie pytając nawet o wynagrodzenie). Gdy był czas na zabawę – bawiliśmy się wszyscy. Były wspólne pikniki i wyjazdy. Teraz trochę nam tego brakuje. Kiedy został Pan powołany na stanowisko prodziekana naszego Wydziału studenci wiedzieli, że jedną z cech Pana charakteru jest sprawiedliwość. Było wiadomo, że jeżeli student zawini, to zostanie skarcony lub upomniany – oczywiście inteligentnie i z wielkim taktem. Jeżeli to student miał rację – bronił go Pan przed możliwymi konsekwencjami. Studenci niejednokrotnie dawali wyraz swojego uznania wybierając Pana na najlepszego wykładowcę Wydziału. Zajmował Pan na tej liście zawsze czołowe pozycje. Po Pana przejściu na emeryturę często spotykaliśmy się w gronie kolegów z Katedry i rozmawialiśmy o matematyce, o życiu i o innych sprawach. Zawsze pytał Pan co słyhać w Katedrze Matematyki. Był Pan świetnym gawędziarzem. Lubiliśmy słyhać jak opowiada Pan o swoich pasjach. Podobno człowiek żyje tak długo, jak długo żyje pamięć o nim. Pan, panie Docencie, w naszych sercach będzie żył wiecznie.

Mowa pożegnalna Zbigniewa Jurzyka na cmentarzu

Doc. dr Tadeusz Cichy był człowiekiem bardzo uczynnym, czego doświadczyłem osobiście między innymi w trakcie starań o przyjęcie mnie do pracy w Katedrze Matematyki. Potrafił także z upoważnienia rektora pojechać do Instytutu Metali w Gliwicach, skąd pobierałem stypendium fundowane, aby negocjować zwolnienie mnie ze zwrotu tego stypendium. Był człowiekiem towarzyskim, tryskającym humorem i dowcipem. Bardzo lubiany przez studentów z racji perfekcyjnie przygotowanych wykładów oraz sposobu ich przekazywania. Natomiast w trakcie egzaminów ustnych z matematyki bardzo wnikliwie sprawdzał wiedzę studentów.

Antoni Sapeta

Myślistwo było Jego wielką pasją. Był wieloletnim członkiem koła łowieckiego „Remiza” działającego przy naszej Uczelni. Polowanie wigilijne, które odbyło się 19 grudnia 1993 roku tak opisał wierszem okolicznościowym

Tadeusz Cichy POLOWANIE (fragment)

*Gdy śnieg pokryje dobroszyckie pola
a drzewa stają nagie i zmarznięta jest rola
wtedy nemrozi z „Remizy” w łowiska ruszają
z nadzieją, że zajęczki liczne tam spotkają.
Wpierw krótka zbiórka, dwa szeregi
myśliwi i naganiacze jak rzeki brzegi
wewnątrz nich łowczy. Wszystkich mile wita
nieraz sprawdza czy broń nie jest nabita.
Potem regulamin, zwierzyna do odstrzału
i wreszcie po donośnej melodii hejnału ruszają.
Pierwszy miot. Wzrok w dal wpatrzony
uważnie penetruje różne świata strony.
I nagle jest.*

*Pędzi szarak na sztych kulawy
wyciągnięty jak struna nad resztami trawy.
Coraz bliżej, coraz bliżej gdy nagle przysiada
robi słupka i po chwili odbija na sąsiada.
O święty Hubercie, cóżem Ci zawinił?
Czyżbym niebacznie jakiś ruch uczynił?
(...)*

Fragment wiersza pochodzi z okolicznościowej książeczki: 40 lat Koła Łowieckiego "Remiza" przy Akademii Rolniczej we Wrocławiu" pod redakcją Jana Gawęckiego. Wrocław 2001, Druk "Elma" Wrocław.

Materiały zebrali i przygotowali: Ryszard Deszcz, Mieczysław Chalfen i Wiesław Szulczewski

Donat Dejas **(1929-2021)**

Doc. dr inż. Donat Dejas urodził się 29 listopada 1929 r. w Katowicach. Szkołę podstawową ukończył w Katowicach, a Państwowe Gimnazjum i Liceum w 1949 r. w Bytomiu. W tymże roku rozpoczął studia na Wydziale Budownictwa, potem Inżynierii na kierunku inżynieria wodna Politechniki Wrocławskiej, które ukończył w 1953 roku uzyskując tytuł zawodowy inżyniera. W latach 1954-1955 studiował na naszym Wydziale i uzyskał dyplom magistra inżyniera melioracji wodnych. Stopień doktora nauk technicznych otrzymał w 1963 r. na naszym Wydziale, na podstawie rozprawy *Kształtowanie się odpływu z małej zlewni górskiej w Sudetach Środkowych* (promotor prof. Stanisław Bac). W roku 1971 powołany na stanowisko docenta (recenzenci: prof. Stanisław Bac i prof. Piotr Prochał, AR w Krakowie).

W 1953 r. został zatrudniony w Katedrze Melioracji Rolnych (obecnie Katedra Kształtowania i Ochrony Środowiska) naszej Uczelni (pracował w niej aż do emerytury). Organizator i kierownik Zakładu Technologii i Organizacji Robót Wodno-Melioracyjnych i Budowlanych (1971-1995).

Odbył długoterminowe staże naukowe w Holandii (Instytut Badawczy Melioracji i Gospodarki Wodnej w Wageningen) oraz w Niemczech (Uniwersytet w Hanowerze i Politechnika w Akwizgranie), a także krótkoterminowe na Uniwersytecie w Rostocku.

Autor lub współautor 90 publikacji, w tym 18 w językach obcych. Prace prezentował na 12 konferencjach zagranicznych, w tym na światowych kongresach Commission Internationale du Genie Rural (CIGR), w Wageningen, Dublinie i Mediolanie. Autor ponad 20 ekspertyz i opinii dla praktyki. Współautor 7 patentów, z których 2 zostały wdrożone w kraju, a 1 w Niemczech.

Promotor 3 doktoratów. Wykonał 7 recenzji prac doktorskich. Recenzent 25 publikacji naukowych, podręczników i skryptów oraz 6 projektów badawczych (grantów). Opiekun ponad 100 prac magisterskich. W latach 1974-1993 był zapraszany na cykle wykładów na uniwersytetach w Rostocku i Hanowerze.

W latach 1955-1967 był zatrudniony również we wrocławskich biurach projektów, w tym w Centralnym Biurze Studiów i Projektów Wodno-Melioracyjnych Oddział we Wrocławiu.

Uznany specjalista w zakresie organizacji i technologii robót wodno-melioracyjnych. Zapoczątkował badania nad oddziaływaniem robót konserwacyjnych na środowisko przyrodnicze w ciekach.

Pełnomocnik Rektora ds. Współpracy z Zagranicą (1976-1979), przedstawiciel asystentów, st. asystentów i adiunktów do Rady Wydziału Melioracji Wodnych (1966-1971) i prodziekan tego Wydziału (1978-1981), zastępca przewodniczącego Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej dla Pracowników Naukowo-Dydaktycznych (1976-1979). Organizator i wieloletni koordynator współpracy naukowej i dydaktycznej z Uniwersytetem w Rostocku.

Aktywny działacz Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Wodnych i Melioracyjnych NOT (SITWM): m.in. członek Zarządu SITWM Oddział we Wrocławiu (1968-1982), członek Zarządu Głównego SITWM (1989-2001). Reprezentował SITWM na Kongresie Techników Polskich (1976), a także przyczynił się, m.in. poprzez opracowanie merytoryczne, do wydania unikalnej monografii „60 lat Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Wodnych i Melioracyjnych na Dolnym Śląsku (1946-2006)”.

Pasjonat i znawca muzyki klasycznej. Wielce zasłużony dla Towarzystwa Wagnerowskiego we Wrocławiu, którego był współzałożycielem (2002), prezesem (2006-2017), a następnie członkiem honorowym. Współorganizator pierwszego w Polsce kongresu Międzynarodowego Towarzystwa Wagnerowskiego (2011), w którym uczestniczyło 550 delegatów z 11 krajów.

Odnaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Honorowym Medalem Uniwersytetu w Rostocku, medalem „Za Zasługi dla Akademii Rolniczej we Wrocławiu, medalem „Za Zasługi dla Wydziału Inżynierii Kształtowania

Środowiska i Geodezji Akademii Rolniczej we Wrocławiu”, Medalem 60-lecia NOT, Medalem 75-lecia SITWM, Złotą Honorową Odznaką NOT oraz Złotą Odznaką „Zasłużony dla Województwa Wrocławskiego i Miasta Wrocławia”.

Wyróżniony 2 nagrodami Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego, nagrodą Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej, 19 nagrodami rektora naszej Uczelni, a także nagrodą Naczelnej Organizacji Technicznej „Za wybitne osiągnięcia w dziedzinie techniki”.

Zmarł 7 września 2021 roku. Został pochowany na Cmentarzu Osobowickim we Wrocławiu [Pole/Grób/Rząd: 114/1377/12 od pola 101].

Wspomnienie

W gabinecie Pana Docenta Donata Dejasa zawsze wisiał portret profesora Stanisława Baca, którego Pan Docent bardzo cenił i często wspominał Jego nietuzinkową osobowość, niezwykłą charyzmę oraz ciepłe i życzliwe podejście do ludzi, a także portret profesora Karola Adamieckiego, współtwórcy naukowej organizacji pracy. Potrzeba poznania dorobku, profesora Adamieckiego zaistniała w 1971 roku, gdy Pan Docent otrzymał zadanie zorganizowania Zakładu Technologii i Organizacji Robót Wodno-Melioracyjnych. Zdecydowało o tym prawdopodobnie doświadczenie wyniesione przez Pana Docenta z pracy zawodowej, którą dodatkowo wykonywał w biurach projektowych i na budowach. W tamtym czasie technologia i organizacja pracy należała do nauk młodych, rozwijających się. Przy podejmowaniu i rozwiązywaniu zadań badawczych wymagała ona współdziałania specjalistów z różnych dziedzin nauki oraz praktyki. Docent Donat Dejas posiadał wielce przydatną cechę na te warunki, jaką była łatwość nawiązywania trwałych kontaktów zarówno naukowych jak i koleżeńskich. Szybko doprowadził do regularnych spotkań zespołów jednoimiennych prowadzących działalność naukową oraz dydaktyczną z zakresu technologii i organizacji robót na akademiach rolniczych oraz SGGW w Warszawie. Można śmiało powiedzieć, że pod kierownictwem Pana Docenta nasz zakład był liczącym się w Polsce zespołem naukowo-dydaktycznym. W tamtym czasie duży nacisk był położony na współpracę z praktyką. Pan Docent zainicjował wiele tematów, które wynikały z potrzeb przedsiębiorstw melioracyjnych. To właśnie takie problemy były przedmiotem wypromowanych przez Pana Docenta trzech doktorów. Pierwszy z nich dotyczył wykorzystania czasu pracy na budowach drenarskich, drugi – jakości robót drenarskich, a trzeci - optymalizacji transportu na budowach drenarskich.

Ważny nurt w działalności naukowej i praktycznej Pana Docenta stanowiła automatyzacja przepompowni melioracyjnych. Pod Jego kierunkiem zostało zaprojektowane, przetestowane i wdrożone do eksploatacji urządzenie umożliwiające automatyczne sterowanie pracą przepompowni. Było ono seryjnie produkowane, a w ramach współpracy naukowej z Uniwersytetem w Rostoku zostało wdrożone również w przepompowniach niemieckich. Stosowanie tego urządzenia przynosi korzystne efekty ekologiczne wynikające z utrzymania na obszarach polderowych optymalnego dla flory i fauny poziomu wody w glebie, ciekach i zbiornikach wodnych. Ten efekt ekologiczny w działalności inżynierów gospodarki wodnej to kolejny obszar zainteresowań Pana Docenta. W latach 1993-1997 był kierownikiem projektu badawczego „Mechanizacja robót konserwacyjnych na ciekach i jej oddziaływanie na środowisko przyrodnicze”. Efektem tego projektu było zwrócenie uwagi na potrzebę rozwijania nauki technologii i organizacji robót wodno-melioracyjnych w kierunku wprowadzania do jej praw i zasad, zagadnień ekologicznych, ważnych dla ochrony środowiska przyrodniczego oraz zrównoważonego rozwoju gospodarczego.

Te, w skrócie przedstawione zagadnienia, stanowiły główną tematykę artykułów naukowych, wystąpień na światowych kongresach oraz konferencjach polskich i zagranicznych. W dorobku naukowym i dydaktycznym Pana Docenta znajduje się autorstwo lub współautorstwo ponad 90 publikacji obejmujących artykuły, projekty badawcze itp. Był również recenzentem wielu artykułów i rozpraw naukowych.

Pan Docent Donat Dejas prowadził również liczne kursy i szkolenia dla kadry inżynierskiej przedsiębiorstw melioracyjnych. O znaczącym Jego wkładzie w rozwój dyscypliny świadczy ponad stu wypromowanych magistrów i inżynierów, z których wielu pełniło ważne funkcje oraz zajmowało wysokie stanowiska w gospodarce.

Pan Docent posiadał rozliczne pasje, które pielęgnował i rozwijał przez całe życie. Pośród nich poczesne miejsce zajmowała muzyka. Często można było Go spotkać w filharmonii, na festiwalach, w operze oraz na koncertach w Pawłowicach. Bardzo starał się by muzyka zaistniała również pośród nas,

Jego współpracowników. Myślę, że cel ten osiągnął. Posiadał obszerną kolekcję płyt z muzyką poważną. Dobra płyta była najlepszym prezentem, jakim można było obdarować Pana Docenta.

Pana Docenta Donata Dejasa zobaczyłam pierwszy raz na wykładzie z technologii i organizacji robót na III roku studiów. W sali II M pojawił się elegancki, w szarym garniturze, z pogodnym uśmiechem na twarzy. Wtedy jeszcze nie wiedziałam, że zetknęłam się ze swoim późniejszym opiekunem pracy magisterskiej, promotorem rozprawy doktorskiej, pierwszym kierownikiem oraz duchowym patronem pracy habilitacyjnej. Na kolejnych wykładach dostrzegłam w Jego sposobie mówienia rzadką dzisiaj umiejętność przedstawiania skomplikowanych zagadnień prostym, a zarazem precyzyjnym językiem. Starszy rocznik przestrzegał nas, że na wykład Pana Docenta nie wolno się spóźnić, a na egzaminie należy odpowiadać w sposób konkretny i zasadniczy, gdyż żadne próby „zagadania” nie mają szans powodzenia. Egzamin z technologii i organizacji robót zapamiętałam nie dlatego że był trudny, lecz dlatego że większość kolegów została odesłana do domu, aby odpowiednio się ubrać na to uroczyste w życiu studenta wydarzenie. Dzisiaj, kiedy mam za sobą dziesiątki przeprowadzonych egzaminów doskonale to rozumiem.

Gdy pod koniec sierpnia rozmawiałam z Panem Docentem nie przyszło mi do głowy, że to nasza ostatnia rozmowa. Może zwiódł mnie Jego dobry nastrój. Cieszył się z sukcesu swojego wychowanka Grzegorza Janika, który uzyskał tytuł profesora oraz z tego, że wkrótce rozpocznie się Konkurs Chopinowski. Nie zapomniał przy tym, jak zwykle serdecznie pozdrowić naszych wspólnych znajomych. Niestety to grono w ostatnich latach bardzo się pomniejszyło, a odejście Pana Docenta Donata Dejasa dla tych którzy pozostali, jest ogromną stratą.

Elżbieta Bondar-Nowakowska

Zenobiusz Dmowski (1942-2020)

Prof. dr hab. inż. Zenobiusz Dmowski urodził się 29 lipca 1942 roku w Suchożebkach. Szkołę średnią ukończył w 1963 roku w Siedlcach. W latach 1963-1968 studiował na Wydziale Rolniczym naszej Uczelni uzyskując dyplom magistra inżyniera rolnictwa, a następnie odbył na tym wydziale czteroletnie stacjonarne studia doktoranckie z zakresu polowej produkcji roślinnej. Oba stopnie naukowe otrzymał na Wydziale Rolniczym naszej Uczelni. Stopień doktora w 1976 roku na podstawie rozprawy *Wpływ nawożenia mineralnego i ilości wysiewu na plony soi w uprawie na nasiona i zieloną masę w siewie współrzędnym z kukurydzą* (promotor prof. Zofia Jasińska), natomiast stopień doktora habilitowanego w 1993 roku na podstawie oceny dorobku naukowego i rozprawy *Wpływ rejonu uprawy, gleby i agrotechniki na plonowanie żyta i pszenicy*. Tytuł profesora otrzymał w 2003 roku.

Od 1973 roku związany z naszym Wydziałem jako pracownik Katedry Rolniczych Podstaw Melioracji. W latach 2003–2006 był w tej katedrze kierownikiem Zakładu Ekologii i Ochrony Środowiska, a w latach 2006-2009 kierownikiem Zakładu Ekologii, Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Gleb i Roślin. W latach 2010-2012 był pracownikiem Instytutu Architektury Krajobrazu.

Autor blisko 150 prac naukowych, w tym 75 opublikowanych. We współpracy z polskimi uczelniami rolniczymi oraz instytutami resortowymi zorganizował krajowy bank danych doświadczeń agrotechnicznych i opracował wskaźniki plonowania podstawowych roślin uprawnych w zależności od rejonu, gleby i agrotechniki.

Promotor 2 doktoratów oraz 14 prac magisterskich. Autor 3 recenzji doktorskich i 1 habilitacyjnej. Autor rozdziału w monografii naukowej i podręczniku akademickim.

Specjalista w zakresie przyswajalności poszczególnych składników pokarmowych z różnych form nawozów przez rośliny w warunkach zróżnicowanego uwilgotnienia, wpływu deszczowania i zróżnicowanego nawożenia mineralnego na wysokość i jakość plonu roślin uprawnych, modelowania zysków i strat związanych z dostarczeniem lub deficytem wody w produkcji roślinnej, wpływu gleby, rejonu i agrotechniki na plonowanie roślin uprawnych.

Odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi i medalem „Za zasługi dla Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Wyróżniony nagrodą ministra oraz 14 nagrodami rektora naszej Uczelni.

Zmarł 19 listopada 2020 roku. Spoczywa na Cmentarzu Osobowickim we Wrocławiu [Pole/Grób/Rząd: 115R/132/1 od ogrodzenia Osobowice].

Wspomnienie

Profesor Zenobiusz Dmowski pozostanie w naszej pamięci jako Człowiek niezwykle skromny, pracowity, koleżeński, wrażliwy uczony i pedagog, wychowawca młodzieży akademickiej i kadry naukowej. Zawsze był ogromnie życzliwym i dobrodusznym człowiekiem. Chętnie dzielił się swoją wiedzą i doświadczeniem, nie tylko zawodowym. W kontaktach z innymi pracownikami był osobą obdarzoną nietuzinkowym poczuciem humoru, zawsze uśmiechniętą i serdeczną dla bliźniego.

Kazimierz Chmura

Wiesław Dykiel (1948-2010)

Dr Wiesław Franciszek Dykiel urodził się 2 grudnia 1948 roku we Wrocławiu i tam ukończył szkołę podstawową oraz III Liceum Ogólnokształcące. W 1966 roku rozpoczął studia na kierunku matematyka na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytetu Wrocławskiego, które ukończył w 1972 roku uzyskując tytuł magistra matematyki, sekcja metod numerycznych.

Stopień doktora nauk zootechnicznych otrzymał w 1980 roku na Wydziale Zootechnicznym naszej Uczelni, na podstawie rozprawy *Selekcja w modelowej populacji krów* (promotor doc. dr hab. Bolesław Żuk).

W czerwcu 1972 roku rozpoczął pracę w Zakładzie Genetyki i Metod Doskonalenia Zwierząt Instytutu Hodowli i Technologii Produkcji Zwierzęcej na Wydziale Zootechnicznym naszej Uczelni. W tym Zakładzie pracował na kolejnych stanowiskach: technika (1972), asystenta badawczo-naukowego (1972-1973) i starszego asystenta badawczo-naukowego (1973-1976).

We wrześniu 1976 roku został zatrudniony na stanowisku starszego asystenta naukowo-dydaktycznego w Zakładzie Zastosowań Matematyki Instytutu Geodezji i Zastosowań Matematycznych na naszym Wydziale, a od października 1980 roku pracował w tym Zakładzie na stanowisku adiunkta naukowo-dydaktycznego. Po zmianach organizacyjnych na naszym Wydziale od maja 1983 roku kontynuował pracę na stanowisku adiunkta naukowo-dydaktycznego w Katedrze Matematyki. Pracę w naszej Uczelni zakończył, na mocy porozumienia stron, 31 marca 1995 roku.

Autor lub współautor 8 publikacji naukowych. Biegły programista, głównie w języku Algol, Współautor szeregu programów, w tym banku informacji o pochodzeniu i użytkowości krów rasy nizinnej czerwono-białej (ok. 60 tys. krów). Na tak dużych zbiorach danych wspólnie z pracownikami Wydziału Zootechnicznego naszej Uczelni prowadził obliczenia w ośrodkach komputerowych Poltegoru i Politechniki Wrocławskiej.

W latach 1976-1995 w czasie pracy w Zakładzie Zastosowań Matematyki i Katedrze Matematyki prowadził dla studentów studiów stacjonarnych i zaocznych różnych kierunków studiów wykłady i ćwiczenia ze statystyki matematycznej i innych działów matematyki wyższej oraz elektronicznej techniki obliczeniowej.

Zmarł 17 sierpnia 2010 roku. Spoczywa na Cmentarzu Grabiszyńskim we Wrocławiu [Pole/Grób/Rząd: 48U/13/8].

Wspomnienie

Pracę w Zakładzie Zastosowań Matematyki w Instytucie Geodezji i Zastosowań Matematycznych na Wydziale Melioracji Wodnych Akademii Rolniczej we Wrocławiu rozpocząłeś we wrześniu 1976 roku. Nie był to jednak początek Twojej pracy na Uczelni, gdyż ponad cztery lata wcześniej, w czerwcu 1972 roku, rozpocząłeś pracę na Wydziale Zootechnicznym.

W drugiej połowie lipca 1979 roku uczestniczyliśmy w spotkaniu w naszym Zakładzie z profesorem Leopoldem Verstraelenem, matematykiem z Katolickiego Uniwersytetu w Leuven w Belgii. Podczas spotkania prowadziliśmy z nim rozmowę w trzech językach: angielskim, francuskim i niemieckim. Naszemu gościowi to nie przeszkadzało, w zależności od sytuacji, odpowiadał nam w jednym z tych trzech języków. Pamiętam, że Ty prowadziłeś z nim konwersację w języku angielskim. W grudniu 2010 roku profesor Leopold Verstraelen otrzymał zaszczytny tytuł Profesora Honorowego Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Niestety, Ty już nie mogłeś osobiście uczestniczyć w uroczystości nadania mu tego tytułu.

Czerwiec 1980 roku był z pewnego względu wyjątkowym miesiącem w historii Zakładu Zastosowań Matematyki w Instytucie Geodezji i Zastosowań Matematycznych. Czterech pracowników Zakładu zakończyło pomyślnie swoje przewody doktorskie – Ty na Wydziale Zootechnicznym, dwóch naszych kolegów na Wydziale Melioracji Wodnych, a ja na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytetu Wrocławskiego. Ściślej, od pierwszej publicznej obrony pracy doktorskiej do zatwierdzenia czwartego doktoratu minęły dokładnie trzy tygodnie. Doktoraty te potwierdziły interdyscyplinarność badań naukowych prowadzonych wówczas w naszym Zakładzie. W rozmowach często podkreślaliśmy wagę tego faktu dla rozwoju naukowego pracowników naszej jednostki.

*Po doktoracie kontynuowałeś współpracę z pracownikami Wydziału Zootechnicznego. Warto podkreślić, że m.in. wspólnie z dwoma pracownikami tego Wydziału byłeś autorem referatu, który został opublikowany w *Proceedings of the 5th International Congress on Animal Hygiene, Hannover, 10-13 September 1985*. Było to osiągnięcie znaczące, gdyż w latach osiemdziesiątych ubiegłego wieku udział w zagranicznych konferencjach, nie mówiąc już o wystąpieniach na kongresach naukowych, nie był tak powszechny jak obecnie.*

Ryszard Deszcz

Ryszard Eliasiewicz (1941-2014)

Dr inż. Ryszard Eliasiewicz urodził się w czasie wojny 22 lutego 1941 r. we Lwowie. Po zakończeniu działań wojennych wrócił z rodzicami do Polski i zamieszkał we Wrocławiu. W 1961 roku rozpoczął studia na naszym Wydziale, które ukończył w roku 1966 uzyskując dyplom magistra inżyniera melioracji wodnych w specjalności budownictwo wodno-melioracyjne.

Bezpośrednio po studiach rozpoczął pracę na naszym Wydziale w Katedrze Budownictwa Wodnego, a następnie, po zmianach organizacyjnych na Uczelni, działalność naukowo-dydaktyczną kontynuował kolejno w Instytucie Budownictwa Wodnego i Ziemi oraz w Instytucie Inżynierii Środowiska.

W 1977 roku obronił pracę doktorską *Wpływ szerokości kanału zasilającego na wydatek ujęcia boczego* (promotor prof. dr hab. Julian Wołoszyn) uzyskując stopień doktora nauk technicznych.

Uznany specjalista z zakresu regulacji rzek, ekoregulacji oraz hydrologii. Współorganizator konferencji naukowych zarówno ogólnopolskich jak i międzynarodowych; na wielu konferencjach wygłaszał referaty. Wspólnie z profesorem Julianem Wołoszynem był współautorem podręcznika PWN „Regulacja rzek”. Wykonał liczne opracowania dla gospodarki narodowej.

W ramach działalności naukowej i dydaktycznej był pełnomocnikiem naszej Uczelni ds. współpracy z Uniwersytetem w Tbilisi w Gruzji; organizował wyjazdy studentów naszego Wydziału do Gruzji.

Aktywnie uczestniczył w działalności naukowo-dydaktycznej Wydziału, w pracach badawczych Instytutu oraz w życiu społecznym Uczelni. Działał też w Zrzeszeniu Absolwentów naszego Wydziału będąc m.in. członkiem Zarządu.

W 1997 r. brał czynny udział w fotograficznym dokumentowaniu skutków powodzi na terenie Dolnego Śląska.

Uczynny, koleżeński, lubiany przez kolegów i studentów. Prywatnie znany ze swoich zainteresowań kolekcjonerskich i wędkarskich. Dusza spotkań koleżeńskich.

W roku 2006 przeszedł na emeryturę, jednak nadal utrzymywał kontakty z Instytutem.

Odnaczony medalem „Za zasługi dla Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Akademii Rolniczej we Wrocławiu”.

Wyróżniony kilkoma nagrodami rektora naszej Uczelni.

Zmarł 2 maja 2014 roku. Spoczywa na Cmentarzu św. Rodziny przy ulicy Smętnej we Wrocławiu [ID grobu: 10080, Sektor: 8, Rząd: 21, Nr w rzędzie: 4].

Wspomnienie

Rysiek Eliasiewicz zwany przez kolegów – Eliaszem, był człowiekiem bardzo uczynnym, zawsze gotowym do pomocy, działania, do współpracy. Z jego cech charakterystycznych zapamiętałem bardzo ładny charakter pisma i dociekliwość, wręcz nieraz „denerwującą” cechę oglądania kupowanej rzeczy z każdej możliwej strony, a jak było to możliwe, to też od środka. Bardzo dokładnie przygotowywał się do zajęć ze studentami, a jego plansze, potem folie, w kolejnym okresie prezentacje komputerowe cechowała duża dokładność i czytelność przedstawianych, omawianych zagadnień z regulacji rzek, który to przedmiot był jego główną specjalnością.

Eliasz bardzo lubił wyjazdy w teren na badania, na praktyki studenckie. Zawsze był drobiazgowo przygotowany na taki wyjazd i jak czegoś się zapomniało, to Rysiek na pewno tę rzecz miał w swoim ekwipunku.

Pamiętam, że ostatni raz rozmawiałem z Eliaszem na ulicy Oławskiej, kiedy spotkałem Go, jak szedł do lekarza. Był już wtedy chory, co można było odczuć w naszej rozmowie.

Jerzy Sobota

Ryszard Girulski **(1931-2015)**

Dr inż. Ryszard Girulski urodził się 4 października 1931 roku w Dokszycach. W Instytucie Planowania i Urządzania Terenów Wiejskich (obecnie Instytut Gospodarki Przestrzennej) został zatrudniony w 1975 roku posiadając 24-letnią praktykę zawodową (gospodarstwa państwowe, biura projektów). Początkowo pracował na stanowisku specjalisty. W 1980 roku nastąpiło otwarcie przewodu doktorskiego, a w 1981 roku uzyskał, na Wydziale Rolniczym naszej Uczelni, stopień doktora na podstawie rozprawy *Wykorzystanie metody graficznego programowania liniowego w pracach urzędniowo-rolnych* (promotor prof. dr hab. Marek Urban). W 1984 powierzono mu obowiązki specjalisty kierującego zespołem, a w 1987 starszego specjalisty.

Prowadził prace o charakterze badawczym i wdrożeniowym z zakresu organizacji produkcji w przedsiębiorstwach rolniczych m.in.: urządzenie obszarów wiejskich w systemie planowania przestrzennego, optymalna organizacja rolnictwa na terenie wybranych wsi woj. legnickiego, studium ogólne optymalnego rozwoju i rozmieszczenia produkcji rolnej na terenie woj. wrocławskiego, przestrzenna organizacja rolnictwa, intensyfikacja rolnictwa na terenach górskich.

Włączał się również w proces dydaktyczny naszego Wydziału prowadząc seminarium dyplomowe na kierunku budownictwa rolniczego.

Był autorem wielu planów i projektów gospodarczego urzędnictwa, programów i założeń organizacyjno-inwestycyjnych, ekspertyz, publikacji i doniesień naukowych.

W czasie pracy na naszej Uczelni dodatkowo zatrudniony był w: Pracowni Projektowej przy Okręgowym Przedsiębiorstwie Hodowli Zwierząt we Wrocławiu, Biurze Projektowo-Technologicznym „BIPROZET”, Zootechnicznym Zakładzie Doświadczalnym Czechnica. Był też rzeczoznawcą Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Rolnictwa NOT.

W 1988 roku otrzymał Srebrny Krzyż Zasługi.

Wyróżniony dwukrotnie nagrodą Ministra Rolnictwa (w 1981 roku za udział w realizacji pracy nad metodą optymalnego kształtowania przestrzeni rolniczej w skali województwa, gminy, wsi i gospodarstwa oraz w 1988 za udział w realizacji opracowania i wdrażania oraz upowszechniania organizacyjnego systemu informatycznego geodezji urzędów rolnych w Polsce) oraz nagrodami rektora naszej Uczelni.

Na emeryturę przeszedł w 1992 roku.

Zmarł 22 kwietnia 2015 roku i został pochowany w Bierutowie.

Wiesław Goryńska (1937-2016)

Dr inż. Wiesława Goryńska urodziła się 27 listopada 1937 r. w Chojnicach. Po ukończeniu w roku 1963 studiów na Wydziale Leśnictwa Akademii Rolniczej w Poznaniu pracowała przez 9 lat jako adiunkt w Nadleśnictwie Ołobok w ówczesnym woj. zielonogórskim. W 1973 r. została zatrudniona na stanowisku starszego asystenta w Katedrze Planowania i Urządzeń Terenów Wiejskich (obecnie Instytut Gospodarki Przestrzennej) na naszym Wydziale. W 1980 r. uzyskała stopień naukowy doktora nauk leśnych w Instytucie Badań Leśnych w Warszawie na podstawie rozprawy *Metoda określania relacji między rozmiarami szkód w uprawach rolnych, liczebnością zwierzyny grubej i warunkami środowiskowymi* (promotor prof. dr hab. Ryszard Dzieciolowski) i została powołana na stanowisko adiunkta.

W pracy naukowej specjalizowała się w badaniach urządzeniowych z pogranicza takich dziedzin jak urządzenia rolne, leśne, łowiectwo, ochrona środowiska i wycena lasów. Jej badania dotyczyły m.in. wpływu masywów leśnych na produktywność użytków rolnych oraz metodyki wykonywania planów urządzenia lasu.

Prowadziła wykłady, ćwiczenia i praktyki terenowe na kierunku geodezja i kartografia na studiach stacjonarnych, niestacjonarnych i podyplomowych z przedmiotów urządzenie terenów leśnych oraz wycena lasów. Doświadczenie zawodowe zdobyte podczas pracy w nadleśnictwie owocowało wysokiej jakości zajęciami dydaktycznymi i pracami magisterskimi realizowanymi pod jej kierunkiem.

W latach 1990-1993 została powołana przez Komitet Melioracji i Inżynierii Środowiska Rolniczego PAN na członka Zespołu Problemowego ds. Ochrony i Urządzania Przestrzeni Wiejskiej. W roku 1997 została ustanowiona biegłym sądowym przy Sądzie Wojewódzkim we Wrocławiu i funkcję tę pełniła do 2002 r.

W roku 2000 została mianowana na stanowisko starszego wykładowcy, a w roku 2003 przeszła na emeryturę prowadząc do 2015 r. zajęcia z przedmiotu wycena lasów.

Zmarła 11 kwietnia 2016 roku. Została pochowana na cmentarzu parafialnym Bluszczowa w Poznaniu [Kwatera: ND, Rząd: 6, Miejsce: 16/17].

Wspomnienie

Wiesia przyszła do nas z ogromnym doświadczeniem praktycznym z zakresu gospodarki leśnej, łowiectwa i ochrony środowiska. W tym też kierunku prowadziła swoje badania naukowe, rozszerzając je z czasem o wycenę nieruchomości leśnych. W 2003 r. została formalnie emerytką, nie zrezygnowała jednakże z pracy dydaktycznej, którą realizowała do 2015 r. Praca dydaktyczna była Jej pasją i przynosiła Jej ogromną satysfakcję. Była osobą obowiązkową, rzetelną i pracowitą, lubianą przez współpracowników i studentów.

Miłość do lasu starała się zaszczerpić i w nas, pracownikach Katedry. Któregoś razu zabrała nas w Bory Dolnośląskie na toki cietrzewi. W marcowy, lodowaty świt leżeliśmy w lesie czekając na wschód słońca. Wraz ze wschodem słońca rozpoczął się niezapomniany do dziś spektakl tych niepozornych ptaków.

W swoim życiu zrobiła dużo, a najważniejsze: nauczyła geodetów i rzeczoznawców majątkowych pełnego spojrzenia na las jako na żywy organizm. Mam nadzieję, że wszyscy o tym pamiętają.

Zofia Więckowicz

Barbara Gralak (1941-2021)

Barbara Gralak urodziła się 15 kwietnia 1941 roku w Ludwinowie (woj. kieleckie).

Zatrudniona w naszej Uczelni od 1975 do 2000 roku: w latach 1975-1976 w Dziekanacie naszego Wydziału na stanowisku samodzielnego referenta, natomiast w okresie 1976-2000 w Instytucie Melioracji Rolnych i Leśnych (obecnie Katedra Kształtowania i Ochrony Środowiska) na stanowisku technika.

Na stanowisku samodzielnego referenta w Dziekanacie zajmowała się m.in.: sprawami ogólnowydziałowymi związanymi z realizacją procesu nauczania i wychowania na studiach stacjonarnych, zaocznych i podyplomowych; rozkładami zajęć oraz kontrolą czynności wykonywanych przez referentki; zastępowała też kierownika dziekanatu.

Na stanowisku technika w Instytucie prowadziła szereg spraw związanych z działalnością sekretariatu instytutu, takich jak: korespondencja przychodząca i wychodząca, inwentaryzacja, organizacja zebrań, zakupy, księgozbiór, rozliczenia finansowe.

Otrzymała nagrody jubileuszowe za 20, 25 i 30 lat pracy.

Przeszła na emeryturę z dniem 4 stycznia 2000 r.

Zmarła 20 maja 2021 roku. Spoczywa na Cmentarzu Ducha Świętego, przy ulicy Bardzkiej we Wrocławiu [Pole: C, rząd: 17, miejsce: 10].

Wspomnienie

Barbara Gralak przez wiele lat pracowała jako samodzielny referent w Instytucie i dała się poznać jako odpowiedzialna osoba wykonująca swoje obowiązki od początku do końca solidnie, rzetelnie i z pasją. W Instytucie funkcjonowała jako Pani Basia, do której przychodzili pracownicy oraz studenci po porady i informacje dotyczące organizacji pracy w instytucie oraz naszej Uczelni. Swoje czynności dnia codziennego wykonywała z pełnym zaangażowaniem w taki sposób, że mogły być wzorem dla innych. Należała do osób, które warto spotykać w ciągu swojego życia. Pogodne usposobienie, dyskrecja i konsekwencja w działaniu, a także umiejętność życzliwego i serdecznego kontaktu z ludźmi zjednywały Jej w środowisku pracy poważanie i szacunek, tak wśród przełożonych jak i wśród współpracowników i studentów.

Pozostała w naszej pamięci jako dobra i uczynna osoba.

Leszek Pływaczyk

Grzegorz Janik (1963-2021)

Prof. dr hab. inż. Grzegorz Janik urodził się 23 lutego 1963 r. we Wrocławiu. Świadectwo dojrzałości otrzymał w roku 1982, po ukończeniu XII LO im. Bolesława Chrobrego we Wrocławiu. W tym samym roku rozpoczął studia na Wydziale Budownictwa Politechniki Wrocławskiej, które ukończył w 1989 r. uzyskując dyplom magistra inżyniera budownictwa.

Oba stopnie naukowe otrzymał na naszym Wydziale: w 1999 r. stopień doktora nauk rolniczych w zakresie kształtowania środowiska, na podstawie rozprawy *Modelowanie układów automatycznej regulacji zwierciadła wody gruntowej* (promotor prof. dr hab. inż. Andrzej Reinhard), natomiast w 2010 roku stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych w dyscyplinie kształtowanie środowiska, po przedłożeniu rozprawy *Technika TDR w modelowaniu ruchu wody glebowej*. Tytuł profesora nauk inżynieryjno-technicznych uzyskał w 2020 r.

Pracę zawodową rozpoczął na naszym Wydziale w 1990 roku w Instytucie Kształtowania i Ochrony Środowiska (obecnie Katedra Kształtowania i Ochrony Środowiska) kolejno na stanowiskach: asystenta stażysty (1990-1991), asystenta (1991-1999), adiunkta (1999-2010), adiunkta ze stopniem doktora habilitowanego (2010-2015) i profesora nadzwyczajnego (od 2015 r.). W tej jednostce był kierownikiem Laboratorium Modelowania Procesów Środowiskowych (2002-2017) oraz kierownikiem Zakładu Inżynierii Bezpieczeństwa Środowiska (2015-2017).

Odbył krótkoterminowe staże naukowe na uniwersytetach w Pradze, Moskwie, Wageningen, Dreźnie, Nitrze, Brnie i Odessie.

Autor i współautor 127 pozycji (105 opublikowanych), w tym 46 oryginalnych prac twórczych (17 autorskich) i skryptu dla studentów „Elementy marketingu”. Opracował też 10 recenzji wydawniczych. Współautor szeregu ekspertyz dla praktyki gospodarczej. Promotor 2 doktoratów. Autor 2 recenzji rozpraw habilitacyjnych. Opiekun ponad 30 prac magisterskich i inżynierskich.

Koordinator współpracy naszej Uczelni ze Słowackim Uniwersytetem w Nitrze (od 2010 r.). Inicjator współpracy Instytutu Kształtowania i Ochrony Środowiska naszego Wydziału z Instytutem Agrofizyki im. Bohdana Dobrzańskiego PAN w Lublinie (od 2007 r.) oraz z Instytutem Geografii i Rozwoju Regionalnego Uniwersytetu Wrocławskiego (od 2014 r.).

Od 2001 roku był opiekunem Studenckiego Koła Naukowego Meliorantów im. Prof. Stanisława Baca. Zorganizował i prowadził 16 dwutygodniowych obozów naukowych oraz 28 wyjazdów naukowo-poznawczych, w tym 14 zagranicznych (Niemcy, Czechy, Holandia, Litwa, Włochy, Rumunia, Słowacja). Wyniki badań prowadzonych przez studentów Koła były podstawą 83 referatów i artykułów naukowych prezentowanych na krajowych i zagranicznych konferencjach studenckich kół naukowych.

Uznany specjalista w zakresie modelowania ruchu wody w ośrodkach porowatych, zastosowania techniki TDR w zagadnieniach związanych z opisem ruchu wody w glebie oraz nowoczesnych systemów nawadniania i nawożenia roślin. Od 2017 r. kierownik projektu pt. „Mobilny system iniekcyjnego, precyzyjnego nawadniania i nawożenia, zaspokajającego indywidualne potrzeby roślin” finansowanego przez NCBR w ramach konkursu Biostrateg III.

Aktywny działacz Towarzystwa Wagnerowskiego we Wrocławiu, w którym pełnił funkcję skarbnika, a także Uczelnianego Koła Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Wodnych i Melioracyjnych NOT (skarbnik, członek komisji konkursów i nagród, członek komisji rewizyjnej).

Odnaczony Srebrnym Medalem za Długoletnią Służbę oraz odznaką „Za zasługi dla Akademii Rolniczej we Wrocławiu”. Wyróżniony 14 nagrodami rektora naszej Uczelni.

Zmarł po ciężkiej i krótkiej chorobie 30 września 2021 roku. Spoczywa na Cmentarzu Grabiszyńskim we Wrocławiu [Pole/Grób/Rząd: 35A/463/1].

Wspomnienie

Z Grzegorzem Janikiem pracowałam ponad 30 lat, w obecnej Katedrze Kształtowania i Ochrony Środowiska. Nie było Mu łatwo, zwłaszcza na początku pracy naukowo-dydaktycznej. Był absolwentem Politechniki Wrocławskiej i tematykę badań prowadzonych w ówczesnym Instytucie Melioracji Rolnych i Leśnych musiał zgłębiać od podstaw. Był ambitny i dociekliwy, ale potrafił przyjść do mnie i zapytać o różne problemy melioracyjne, których nie rozumiał albo miał wątpliwości. Miał swoich mentorów a śmierć profesora Andrzeja Reinharda, tuż przed kolokwium habilitacyjnym, była wielkim ciosem dla Grzegorza. Zawsze miał przy sobie pióro, które dostał od prof. Reinharda i najczęściej pracował używając kartek, notatek i właśnie tego pióra. Bardzo lubił współpracować z młodymi ludźmi, potrafił zarazić studentów pasją do nauki, do prowadzenia badań terenowych, do wyjazdów poznawczych, do udziału w konferencjach, sejmikach kół naukowych. Miał na tym polu wielkie osiągnięcia, a przyjaźnie z członkami Studenckiego Koła Naukowego Meliorantów im. Prof. Stanisława Baca przetrwały kilkanaście lat.

Grzegorz nie zdążył pojechać do Pałacu Prezydenckiego i odebrać nominacji profesorskiej. Nie zdążył wziąć udziału w obronie pracy doktorskiej swojego doktoranta. Śmierć zabrała Go za szybko. Grzesiu, na zawsze zostaniesz w mojej pamięci.

Beata Olszewska

Zbigniew Jurzyk (1949-2021)

Dr Zbigniew Jurzyk urodził się 10 lutego 1949 roku w Łącznicy w powiecie Strzelce Krajeńskie i tam ukończył szkołę podstawową. W 1968 roku zdał maturę w Liceum Pedagogicznym w Gorzowie Wielkopolskim i rozpoczął studia matematyczne na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytetu Wrocławskiego, które ukończył w 1972 roku uzyskując tytuł magistra matematyki. Stopień doktora nauk technicznych otrzymał w 1985 roku na naszym Wydziale na podstawie rozprawy *Zastosowanie transformacji Laplace'a w prognozowaniu stanów wody w rzekach* (promotor doc. dr Tadeusz Cichy).

Pracę zawodową rozpoczął w 1972 roku w Technikum Elektronicznym w Czernicy pod Wrocławiem jako nauczyciel matematyki. W 1975 roku zatrudniony został na stanowisku asystenta w Katedrze Matematyki naszej Uczelni, w której pracował aż do przejścia na emeryturę w 2016 roku na stanowiskach: starszego asystenta (1976-1985), adiunkta (1985-1992) i starszego wykładowcy (1992-2016). W latach 1998-2018 był kierownikiem Międzywydziałowego Studium Pedagogicznego naszej Uczelni.

Współautor materiałów do kursu wyrównawczego z matematyki dla kierunków studiów budownictwo oraz inżynieria środowiska, w ramach unijnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, a także członek komitetu organizacyjnego dwóch Seminariów Zastosowań Matematyki w Lubniewicach, organizowanych od 1970 roku przez Katedrę Matematyki naszej Uczelni.

Przedstawiciel adiunktów naszego Wydziału w Senacie Uczelni w dwóch kadencjach.

Aktywny działacz Związku Nauczycielstwa Polskiego naszej Uczelni. Przez trzy kadencje (2005-2009, 2009-2014 i 2014-2019) był prezesem Zarządu Uczelnianego ZNP i członkiem Senatu, a w latach 2002-2019 przewodniczącym Rektorsko-Związkowej Komisji Socjalnej. Sekretariat ZNP zorganizował w tym okresie ponad 30 wycieczek w Polsce, Czechach, Niemczech, Słowacji i Austrii oraz prowadził obsługę kart multisport dla pracowników, emerytów i doktorantów naszej Uczelni.

Odnaczone: Medalem Złotym za Długoletnią Służbę, medalem „Za zasługi dla Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, medalem „Za zasługi dla Wydziału Rolniczego Akademii Rolniczej we Wrocławiu”, odznaką „Zasłużony dla Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu” i Złotą Odznaką ZNP.

Wyróżniony 16 nagrodami rektora naszej Uczelni.

Zmarł 16 marca 2021 r. Spoczywa na Cmentarzu Ducha Świętego przy ul. Bardzkiej we Wrocławiu [Pole: T, Rząd: 3, Grób: 8].

Wspomnienie

Dr Zbigniew Jurzyk był człowiekiem wielkodusznym i ciepłym. Z żoną Ewą i córką Anią stanowili zgodną i kochającą się rodzinę. Jego stentorowy głos niósł wiadomości, ale też śmiech i radość, a rozsądek i matematyczna staranność świetnie współgrały z umiłowaniem przyrody, zwłaszcza lasu. Był człowiekiem towarzyskim i miał liczne pasje. Lubił grzybobrania, wędkarstwo, karawaning, swój ogród działkowy i kochał pieska Kropka. Szanował pracę, a tych którym pomógł można liczyć w dziesiątki osób. Był osobą charyzmatyczną, lubianą i szanowaną nie tylko z racji wielu funkcji, jakie pełnił na Uczelni. Umiał budować relacje z każdym, od portiera do rektora.

Był świetnym wykładowcą, wymagającym ale sprawiedliwym. Prowadził zajęcia z przedmiotów matematycznych na wszystkich wydziałach naszej Uczelni. Zawsze gotowy do pomocy, świetnie tłumaczył to, co w matematyce wydawało się trudne. Pomagał naszym dzieciom z matematyką. Często trafiały do niego dzieci jego byłych uczniów.

Był wyjątkowym, wieloletnim prezesem Zarządu Uczelnianego Związku Nauczycielstwa Polskiego Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Wniósł wielki wkład w działalność związkową. Włożył wiele serca w prace Komisji Socjalnej naszej Uczelni, której przewodniczył przez wiele lat, kształtując jej charakter i postępowanie. Wpadł na pomysł organizowania w Ośrodku Hodowli Zwierzyny Łownej w Złotówku pikników dla pracowników i emerytów naszej Uczelni. Tamże też zorganizował spotkanie robocze Zarządów Uczelnianych ZNP wrocławskich uczelni.

Nawet najgorętsze słowa nie oddadzą subtelnej prawdy o przyjacielu, koledze, o wspaniałym człowieku. Opatrzność darowała mu życie w 2011 roku po udanej transplantacji wątroby, ale nie uchroniła od zakażenia przez Covid-19. Będzie nam go bardzo brakowało.

Roman Dąbrowski, Teresa i Krzysztof Gwara, Józef Nicpoń, Krystyna Pogoda, Iwona Sawicka, Renata Stygar, Wanda Żebrowska

Stanisław Klin (1941-2009)

Dr hab. inż. Stanisław Klin urodził się 28 września 1941 roku w Pawłowie w woj. chełmskim. W roku 1966 ukończył Wydział Budownictwa Lądowego Politechniki Wrocławskiej w specjalności konstrukcje budowlane. Na tym Wydziale w roku 1970, na podstawie rozprawy *Badania doświadczalne nośności warstwy kruszywa na podłożu sprężystym* uzyskał stopień naukowy doktora nauk technicznych, a w roku 2006 przedłożył rozprawę habilitacyjną *Analiza zmienności wytrzymałości i odkształcalności gipsu w różnych stanach naprężeń i wilgotności* i uzyskał stopień doktora habilitowanego nauk technicznych.

Swoją drogę zawodową rozpoczął w roku 1966 na Politechnice Wrocławskiej, gdzie pracował do roku 1972. Jednak miejscem, z którym związał swe życie, była nasza Uczelnia. Od roku 1972 do 2009 był pracownikiem Instytutu Budownictwa Wodnego i Ziemnego, przemianowanego potem na Instytut Inżynierii Środowiska, w którym od roku 1977 pełnił funkcję kierownika Laboratorium Technologii Betonu i Wytrzymałości Materiałów

Był niezrównanym szermierzem języka zarówno literackiego, jak i technicznego. Do historii przeszły Jego powiedzenia, np. „oficer budowy w gumowych butach” oznaczające inżyniera budownictwa czy też „wiedza techniczna nie może istnieć w oderwaniu od praktyki budowlanej”. To dlatego tak bardzo angażował się w organizację wyjazdów na budowy i praktyki studenckie. Sam również aktywnie działał jako ekspert, wykorzystując swe doświadczenie i wiedzę inżynierską w obszarze licznych uprawnień, które posiadał. Jego dorobek w zakresie kilkuset opracowań i opinii o charakterze technicznym budzi podziw. Jest także autorem lub współautorem 77 publikacji naukowych. Na szczególną uwagę zasługuje rozprawa habilitacyjna będąca obszerną monografią poświęconą problematyce wytrzymałości i odkształcalności gipsu, w której zawarł owoce wielu lat swych badań i studiów.

Był aktywnym członkiem wielu stowarzyszeń zawodowych, w szczególności Polskiej Izby Inżynierów i Techników Budownictwa, gdzie pełnił funkcję przewodniczącego Sekcji Trwałości Budowli. Był organizatorem cyklicznej konferencji „OKTRA” poświęconej problemom trwałości budowli i stanowiącej cenny łącznik pomiędzy nauką i praktyką.

Odnaczony Złotym Krzyżem Zasługi, medalem „Zasłużony dla województwa i miasta Wrocławia”, medalem „Za zasługi dla Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu” oraz odznaką „Zasłużony dla Akademii Rolniczej we Wrocławiu”.

Wyróżniony 7 nagrodami rektora Politechniki Wrocławskiej i 11 nagrodami rektora naszej Uczelni.

Zmarł 26 listopada 2009 roku. Pochowany jest na Cmentarzu św. Rodziny przy ulicy Smętnej we Wrocławiu [ID grobu: 4277, Sektor: 7, Rząd: 19, Nr w rzędzie: 2].

Wspomnienie

Z ogromnym zaangażowaniem oddawał się działalności dydaktycznej. Znały Go i szanowały niezliczone pokolenia studentów, dla których był niekwestionowanym autorytetem i wyrocznią w rozwiązywaniu trudnych problemów inżynierskich. Ze szczególną troską i energią odnosił się do kwestii przyszłości i rozwoju kierunku budownictwo. Wiele z Jego wizji i planów wykorzystano podczas prac nad planem i programem studiów.

Niezależnie od swych wyjątkowych kwalifikacji i kompetencji zawodowych był człowiekiem niezwyklej kultury osobistej, dobrym partnerem w rozmowie, nauczycielem wymagającym lecz wyrozumiałym wobec studentów przystępujących kolejny raz do egzaminu z konstrukcji stalowych, konstrukcji betonowych czy technologii betonu.

Był człowiekiem życzliwym i towarzyskim. Posiadał cenną zdolność łagodzenia sporów i zmysł dyplomatyczny, który potrafił wykorzystać, by zwaśnione strony zaczynały ze sobą współpracować. Swoim pasjom i wizjom oddawał się w całości. Gdy pochłaniało go jakieś zagadnienie, potrafił nie opuszczać swojego pokoju przed północą, by już od godziny piątej rano znowu pracować.

Niezwykle trudno jest pisać w czasie przeszłym o człowieku, który zawsze pełen był energii i zapału, dla którego „żyć” znaczyło „pracować”, który swoim entuzjazmem tak często porywał innych do działania. Jego śmierć jest wielką stratą dla naszego wydziału. Cześć Jego pamięci!

Wojciech Kilian

Jan Adam Knappe (1939-2012)

Mgr inż. Jan Adam Knappe urodził się 11 stycznia 1939 roku w Kaliszu. Szkołę podstawową skończył w Kaliszu, a po jej ukończeniu kontynuował naukę w Technikum Geodezyjnym we Wrocławiu, które ukończył w 1958 roku. W tym samym roku kontynuował naukę na studiach geodezyjnych na Wydziale Geodezji i Kartografii Politechniki Warszawskiej, które ukończył w 1964 roku. W latach 1964–1971 pracował w Okręgowym Przedsiębiorstwie Geodezyjno-Kartograficznym we Wrocławiu (OPGK). W 1968 roku ukończył podyplomowe studia w zakresie „Metod numerycznych i programowania” na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytetu Wrocławskiego. Zdobytą wiedzę wykorzystał organizując w OPGK pracownię informatyczną, która dysponowała jedną z pierwszych w Polsce maszyn cyfrowych – „Uniwersalna Maszyna Cyfrowa 1” (UMC 1). Maszyna ta w 1971 roku została przekazana naszej Uczelni.

Od 1 października 1971 roku podjął pracę w Katedrze Geodezji naszego Wydziału (obecnie Instytut Geodezji i Geoinformatyki) i został zatrudniony na stanowisku starszego inżyniera. Rozpoczął ją od organizacji pracowni elektronicznej techniki obliczeniowej jako specjalista z zakresu obliczeń geodezyjnych.

Z dniem 1 lutego 1973 roku został powołany na stanowisko wykładowcy i rozpoczął pracę dydaktyczną. Na kierunku geodezja urządzeń rolnych (obecnie geodezja i kartografia) prowadził wykłady i ćwiczenia z przedmiotów: geodezja I i podstawy informatyki, na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych oraz geodezja inżynierska na studiach niestacjonarnych. Zajęcia z podstaw informatyki geodezyjnej prowadzone na uzupełniających studiach magisterskich były pierwszymi zajęciami tego typu na studiach geodezyjnych. Brał czynny udział w opracowaniu ramowych, a następnie szczegółowych programów nauczania przedmiotu podstawy informatyki dla geodezyjnego kierunku studiów. Ponadto kierował ćwiczeniami terenowymi z przedmiotu geodezja I po I roku studiów kierunku geodezja urządzeń rolnych. Brał udział w egzaminach wstępnych i pełnił wielokrotnie funkcje opiekuna roku na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych.

Poświęcił dużo czasu na prace związane z informatyzacją naszej Uczelni, pracując w różnych gremiach uczelnianych i wydziałowych, przygotowujących koncepcje i programy wprowadzania informatyki do zajęć dydaktycznych i badawczych.

W lipcu 1981 roku został starszym wykładowcą i na tym stanowisku pracował do stycznia 2004 r., kiedy to przeszedł na emeryturę.

Odnznaczony medalem „Za zasługi dla Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Akademii Rolniczej we Wrocławiu” (2003) oraz odznaką „Zasłużony dla Akademii Rolniczej we Wrocławiu”

Zmarł 13 października 2012 r. Spoczywa na Cmentarzu św. Rodziny przy ulicy Smętnej we Wrocławiu [ID grobu: 10359, Sektor: 10, Rząd: 11, Nr w rzędzie: 3].

Wspomnienie

Równocześnie w całym okresie zatrudnienia w AR pracował w wymiarze ½ etatu w Okręgowym Przedsiębiorstwie Geodezyjno-Kartograficznym. Pozwalało to na bezpośredni kontakt zespołu pracowników Katedry Geodezji i studentów z geodezyjną praktyką wykonawczą, co było i jest podstawowym warunkiem prawidłowego kształcenia przyszłych geodetów. Jako absolwent Podyplomowego Studium Metod Numerycznych i Programowania przyczynił się do unowocześniania procesu dydaktycznego w zakresie obliczeń geodezyjnych.

Z licznych obowiązków dydaktycznych wywiązywał się bardzo dobrze, biorąc udział w seminariach dyplomowych i współpracując w prowadzeniu prac magisterskich. W dydaktyce wykorzystywał aktualne

zdobycze z zakresu technik pomiarowych i ich opracowania. Był lubiany i szanowany przez studentów za swoją wiedzę, umiejętności i koleżeńskie podejście do ich problemów. Wyróżniał się wyjątkową rzetelnością, zdyscyplinowaniem i obowiązkowością w pracy dydaktycznej.

Nigdy nie odmówił swoim koleżankom i kolegom pomocy w rozwiązywaniu problemów informatycznych w ich pracach naukowych.

Andrzej Klimczak

Jerzy Kowalski (1933-2022)

Prof. dr hab. inż. Jerzy Kowalski urodził się 14 kwietnia 1933 roku w Pyskowicach, w powiecie gliwickim. W latach 1951-1955 był studentem naszej Uczelni. Studia I stopnia z tytułem zawodowym inżyniera melioracji wodnych ukończył w 1955 roku, a drugiego stopnia w 1956 roku, po wykonaniu pracy dyplomowej *Zagospodarowanie wodne doliny rzeki Baryczy w rejonie Żmigrodu*, uzyskując tytuł zawodowy magistra inżyniera melioracji wodnych. Bezpośrednio po studiach został zatrudniony na stanowisku asystenta w Katedrze Gruntoznawstwa i Budownictwa Ziemnego, która w 1971 roku weszła w skład Instytutu Budownictwa Wodnego i Ziemnego, (obecnie Instytut Inżynierii Środowiska). Stopień naukowy doktora nauk technicznych nadała mu Rada naszego Wydziału w 1963 roku na podstawie rozprawy *Analiza niektórych metod wyznaczania współczynnika przesączalności* (promotor doc. Maria Trzebińska). Stopień doktora habilitowanego nauk technicznych uzyskał na tym samym Wydziale w roku 1977 na podstawie rozprawy *Dynamika stanów pierwszego poziomu wód podziemnych terenu m. Wrocławia*. Tytuł naukowy profesora zwyczajnego nauk technicznych otrzymał w 1988 roku.

Odbył długoterminowe staże naukowe, m.in.: na Uniwersytecie Technicznym w Budapeszcie, w Akademii Górniczej we Freibergu oraz na Uniwersytecie w Hanowerze. Przez wiele lat prowadził wykłady z dynamiki wód podziemnych na Uniwersytecie w Rostocku.

Specjalność naukowa i dydaktyczna obejmuje różnorodne zagadnienia inżynierii środowiska, ochrony i kształtowania środowiska wodnego oraz budownictwa ziemnego, geologii i hydrogeologii inżynierskiej. Dorobek naukowy obejmuje ponad 180 pozycji, w tym 6 podręczników i skryptów (wśród nich 3 wydania (1987, 1998 i 2007) podręcznika akademickiego „Hydrogeologia z podstawami geologii”) oraz 3 patenty. Wyniki swych prac prezentował na licznych konferencjach i kongresach naukowych w kraju i za granicą m.in. w Budapeszcie, Dreźnie, Warnie, Rostoku i Hamburgu. Był promotorem 7 doktoratów.

Pełnił szereg funkcji organizacyjnych na naszej Uczelni, m.in.: rektora (1990-1996), prorektora ds. nauki i współpracy z zagranicą (1987-1990), dziekana naszego Wydziału (1981-1987), zastępcy dyrektora Instytutu Budownictwa Wodnego i Ziemnego (1979-1990), kierownika Zakładu Geotechniki i Wód Podziemnych (1980-2003).

Był członkiem Zespołu Naukowo-Dydaktycznego dla kierunków melioracji i geodezji urządzeń rolnych przy Ministrze Nauki i Szkolnictwa Wyższego, członkiem Zespołu ds. Nagród Prezesa Rady Ministrów, członkiem Rady Geologicznej oraz Rady Programu „Ochrona przeciwpowodziowa i ograniczenie zagrożenia powodziowego” przy Ministrze Środowiska, przewodniczącym Rady Naukowej Szczytnickiego Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego we Wrocławiu. Był członkiem komitetów i stowarzyszeń naukowych m.in.: Polskiego Komitetu Geotechniki, Międzynarodowego Stowarzyszenia Mechaniki Gruntów i Fundamentowania, Komitetu Inżynierii Środowiska PAN (przewodniczący Komisji Ochrony Wód Podziemnych), Komitetu Melioracji i Inżynierii Środowiska Rolniczego PAN. Współzałożyciel i przewodniczący Zrzeszenia Absolwentów naszego Wydziału (1970-75).

Od 1990 roku koordynował 4 projekty współpracy międzynarodowej w zakresie programu modernizacji i restrukturyzacji szkolnictwa wyższego TEMPUS/PHARE.

Odnaczone m.in. Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, medalem „Za zasługi dla Akademii Rolniczej we Wrocławiu”, medalem „Za zasługi dla Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Akademii Rolniczej we Wrocławiu”, Złotą Odznaką „Zasłużony dla Województwa Wrocławskiego i Miasta Wrocławia”, odznaką „Zasłużony dla Województwa

Legnickiego”, Złotą Odznaką ZNP, Złotą Odznaką Honorową Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Wodnych i Melioracyjnych, Złotą Odznaką Honorową NOT.

Wyróżniony wieloma nagrodami ministra i rektora naszej Uczelni.

Zmarł po długiej i ciężkiej chorobie 30 marca 2022 roku. Pochowany jest na Cmentarzu św. Rodziny przy ulicy Smętnej we Wrocławiu [ID grobu: 2016, Sektor: 6, Rząd: 5, Nr w rządzie: 2].

Wspomnienie

Profesor był naszym doradcą, wspierał nas fachowymi i naukowymi wskazówkami. Był wymagający dla swoich współpracowników, umiał jednak z nimi rozmawiać, wymieniać poglądy. Gdy przychodziło się z jakimś problemem do Profesora, do pok. 306 czy 307, zawsze zaproponował kawę, herbatkę, przygotowaną przez Panią Krysię i wtedy dopiero rozpoczynała się dyskusja. Podsuwał problemy badawcze, zachęcając do ich rozwiązania. Wskazywał różne metody rozwiązania danego problemu, pomagał wyciągać należyte wnioski. Stawiał wysokie wymagania. Praca musiała być wykonana starannie, potrafił znaleźć najmniejszy błąd.

W pracy naukowej był rzetelny i dociekliwy. Jego duża wiedza naukowa i praktyczna sprawiły, że cieszył się On autorytetem i szacunkiem otoczenia. Współpracował z gospodarką narodową – łączył wiedzę teoretyczną z praktyką. Dzięki jego licznym kontaktom z pracownikami przedsiębiorstw zajmujących się gospodarką wodną, w tym problematyką hydrogeologiczną, mogliśmy - współpracując z Profesorem, zdobywać wiedzę praktyczną w tych instytucjach.

Profesor był pracowity i zorganizowany. Pracował na Uczelni zwykle od godziny 8 do 15, potem obiad w stołówce uczelnianej, powrót do żony Halinki i córki Ewuni i do pracy w domu. Nauczył nas samodyscypliny, wszyscy współpracownicy pracowali zgodnie z grafiką, podobnie jak Szef. Mimo przejścia na emeryturę Profesor żył sprawami Uczelni, bywał w Instytucie, uczestniczył w Radach Wydziału, brał udział w uroczystościach inauguracji nowego roku akademickiego, w uroczystościach rozdania dyplomów ukończenia studiów, w spotkaniach opłatkowych i noworocznych.

Pan Profesor był moim bezpośrednim przełożonym. Współpracowaliśmy razem przez 33 lata. W 1970 roku przyjął mnie do pracy w swojej Katedrze, a w 2003, po jego przejściu na emeryturę, ja przejęłam po Panu Profesorze obowiązki kierownika zakładu.

Pod kierownictwem Pana Profesora brałam udział w wielu opracowaniach, projektach badawczych. Razem uczestniczyliśmy w licznych konferencjach krajowych i zagranicznych. Fachowe uwagi Pana Profesora pomogły mi rozwiązać szereg problemów naukowych. Był promotorem mojej pracy doktorskiej. Wiele cennych wskazówek udzielił mi podczas redakcji mojej pracy habilitacyjnej.

Ciepło wspominam naszą ostatnią, długą, serdeczną rozmowę telefoniczną. Do końca interesował się sprawami uczelni, zakładu, sytuacją w kraju, za granicą. Opowiadał mi o sukcesach swoich najbliższych, o swojej wnuczce i prawnuczkach.

Alicja Czamara

Jerzy Krężel (1920-2015)

Dr inż. Jerzy Krężel urodził się 15 sierpnia 1920 r. w Rozwaju koło Złoczowa na Kresach Wschodnich (obecnie Ukraina). Doświadczenia okresu wojennego wpłynęły znacząco na jego życiorys i edukację. Przerwaną z powodu wojny edukację w gimnazjum w Tarnopolu kontynuował po wojnie w liceum w Głubczycach, uzyskując świadectwo dojrzałości w 1947 roku.

W 1951 roku został przyjęty na studia na naszym Wydziale. Dyplom magistra inżyniera melioracji wodnych uzyskał w 1956 r. jako drugi rocznik absolwentów. Będąc jeszcze na studiach magisterskich rozpoczął w 1955 r. pracę naukowo-dydaktyczną na naszym Wydziale jako asystent w ówczesnej Katedrze Budownictwa Wodnego (obecnie Instytut Inżynierii Środowiska).

Rozprawę doktorską *Wpływ przepony na przesiąkanie wody przez groble ziemne*, której promotorem był prof. dr Jan Wierzbicki, obronił w 1966 r. awansując na stanowisko adiunkta. Na stanowiskach dydaktycznych pracował do przejścia na emeryturę w roku 1985.

Jego zainteresowania naukowo-badawcze dotyczyły głównie problemów ruchu wód kapilarnych w korpusie zapór ziemnych, procesu filtracji w ośrodkach nienasyconych, hydrologii, budownictwa wodnego, regulacji rzek, hydrauliki i rolniczego wykorzystania ścieków. Aktywnie uczestniczył w ponad 30 pracach naukowo-badawczych na rzecz gospodarki narodowej z zakresu hydrologii inżynierskiej, zabudowy rzek i potoków górskich, rozrządu wody, budowli hydrotechnicznych i ochrony od powodzi.

Zajęcia dydaktyczne prowadził z przedmiotów: hydrologia, hydraulika, regulacja rzek, budownictwo hydrotechniczne.

Dr inż. Jerzy Krężel za zasługi wojenne został odznaczony licznymi odznaczeniami: Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Srebrny Medal Zasłużony na Polu Chwały (1946 r.), Odznaka Grunwaldu (1948 r.), Medal za Odrę, Nysę i Bałtyk (1948 r.), medal „Za Udział w Walkach o Berlin” (1970 r.), Medal Zwycięstwa i Wolności (1945 r.), medal „Za Zasługi dla Obronności Kraju”. W 2013 roku podczas Święta Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu został odznaczony Medalem „Odwaga dla Przyszłości”, ustanowionym i ufundowanym przez Klub Wicynian zrzeszający byłych mieszkańców kresowego Wicynia na Podolu za szczególne zasługi w czasie II wojny światowej oraz patriotyczną postawę.

Za zasługi w pracy zawodowej otrzymał Złoty Krzyż Zasługi (1975 r.), Medal 40-lecia PRL (1985 r.) i medal „Za zasługi dla Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Akademii Rolniczej we Wrocławiu”.

Wyróżniony, siedmiokrotnie, nagrodę rektora naszej Uczelni.

Zmarł 5 listopada 2015 roku. Pochowany jest na cmentarzu przy ulicy Kiełczowskiej we Wrocławiu [Pole/Grób/Rząd: 4U/179/E].

Wspomnienie

Dr inż. Jerzy Krężel podczas okupacji trzykrotnie był wysyłany na roboty przymusowe do Niemiec, z których szczęśliwie zawsze udawało mu się uciec. Do grudnia 1942 roku pracował w gospodarstwie rolnym rodziców w Ciemiężycach. Życie na tych terenach było bardzo trudne – grabieże, wywożenie ludzi na roboty do Niemiec, napady, mordy i pożary powodowane przez UPA były codziennością. Z tego też względu zdecydował się wstąpić do oddziału partyzanckiego AK w Ciemiężycach, dowodzonego przez por. Józefa Grzybowskiego (pseudonim Gryf). Przyjął tam pseudonim Anglik. Z oddziałem tym brał udział w walkach dywersyjnych przeciwko Niemcom oraz w walkach przeciwko UPA w rejonie Złoczowa, Wicynia i Przemyśla.

Po wkroczeniu Armii Czerwonej Jerzy Krężel zgłosił się do RKU i został przydzielony do Wojska

Polskiego. Został skierowany do Samodzielnego Batalionu Szkolnego 7 Dywizji Piechoty. Po ukończeniu szkoły podoficerskiej w stopniu kaprała został przydzielony do 3 Kompanii CKM 37 Pułku Piechoty jako dowódca drużyny i zarazem jako zastępca dowódcy plutonu. Wraz ze swoją jednostką przeszedł szlak bojowy prowadzący przez Odrę i Nysę oraz północne Czechy. W kwietniu 1945 roku w okolicach Budziszyna został ciężko ranny i przewieziony do szpitala w Ruszowie, a następnie w Złotowie i Bydgoszczy. W szpitalu przebywał 9 miesięcy. Po zdemobilizowaniu osiedlił się na Dolnym Śląsku.

Dr inż. Jerzy Krężel był wysoko cenionym nauczycielem, cieszącym się dużym autorytetem i sympatią środowiska akademickiego. Długoletni, doświadczony dydaktyk zaangażowany w pracę wychowawczą, zwłaszcza jako opiekun studenckiego koła naukowego. Był Człowiekiem skromnym, uczciwym i koleżeńskim. Nie dbał o przywileje dla siebie, był bardzo uczynny. Niemal do ostatnich swoich dni aktywnie uczestniczył w życiu Instytutu Inżynierii Środowiska. Był jednym z założycieli i długoletnim wiceprezesem Zrzeszenia Absolwentów naszego Wydziału, do końca biorąc czynny udział w działalności Zrzeszenia.

Emanował ciepłem i życzliwością dla ludzi, zawsze z uśmiechem i takim Go będziemy pamiętać!

Laura Radczuk, Olga Szarska

Mirosława Kuszpit-Tavolacci (1951-1990)

Mgr Mirosława Kuszpit-Tavolacci urodziła się 21 stycznia 1951 roku w Legnicy. Szkołę podstawową, a następnie XI Liceum Ogólnokształcące we Wrocławiu ukończyła w 1968 roku. W tymże roku rozpoczęła studia na kierunku matematyka na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytetu Wrocławskiego, które ukończyła w 1973 roku uzyskując tytuł magistra matematyki.

W październiku 1973 roku rozpoczęła pracę w Instytucie Ochrony Środowiska we Wrocławiu na stanowisku inżyniera. Od 1 stycznia 1975 r. pracowała na etacie asystenta w Zakładzie Modeli Matematycznych tego Instytutu.

Od października 1976 roku została zatrudniona na stanowisku starszego asystenta naukowo-dydaktycznego w Zakładzie Zastosowań Matematyki Instytutu Geodezji i Zastosowań Matematycznych na naszym Wydziale. Będąc pracownikiem tego Zakładu prowadziła dla studentów studiów stacjonarnych i zaocznych różnych kierunków studiów ćwiczenia ze statystyki matematycznej oraz innych działów matematyki wyższej. Pracę w naszej Uczelni zakończyła 30 września 1979 roku na mocy porozumienia stron.

Zmarła 3 lutego 1990 roku. Spoczywa na Cmentarzu św. Rodziny przy ulicy Smętnej we Wrocławiu [ID grobu: 10871, Sektor: 14, Rząd: 18, Nr w rzędzie: 27].

Jan Kutera (1925-2014)

Prof. dr hab. inż. Jan Kutera urodził się 26 czerwca 1925 roku w Rzechowie na Mazowszu. Szkołę podstawową ukończył w Rzecznowie, a średnią techniczną w Starachowicach. Kombatant ruchu oporu Armii Krajowej.

W latach 1947-1951 studiował na Uniwersytecie i Politechnice we Wrocławiu uzyskując dyplom inżyniera rolnika i magistra inżyniera nauk agrotechnicznych w zakresie melioracji rolnych.

Oba stopnie naukowe otrzymał na naszym Wydziale: w 1957 r. stopień doktora nauk rolniczych na podstawie rozprawy *Wpływ niektórych czynników klimatycznych na plonowanie roślin uprawnych* (promotor prof. Stanisław Bac), a w 1965 r. stopień doktora habilitowanego na podstawie rozprawy *Możliwości efektywniejszego zużycowania zwilżających i nawożących właściwości ścieków w produkcji roślinnej*. Tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego otrzymał w 1972 r., a w 1981 r. tytuł naukowy profesora zwyczajnego nauk rolniczych.

Znany krajowy i zagraniczny specjalista w zakresie oczyszczania ścieków przez ich rolnicze wykorzystanie z uwzględnieniem zagadnień ochrony środowiska przyrodniczego. Kontynuator wrocławskiej szkoły rolniczego wykorzystania ścieków. Krajowy koordynator kilku programów badawczych oraz szef strony polskiej w międzynarodowej współpracy w tym zakresie w ramach PAN, RWPG, a także dwustronnej z ZSRR, Węgrami, Niemcami, Czechosłowacją i USA. Kierownik tematów badawczych zleconych m.in. przez ONZ, Agencję Ochrony Środowiska USA, Fundusz Specjalny im. M. Curie-Skłodowskiej oraz Ministerstwo Rolnictwa USA.

Pracę naukową rozpoczął w 1949 r. w Katedrze Melioracji i Inżynierii Rolnej Uniwersytetu i Politechniki we Wrocławiu kierowanej przez prof. Stanisława Baca. W 1950 r. został przeniesiony do Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego (późniejsza nazwa: Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa), a w 1953 r. został jednym z pierwszych pracowników naukowych Instytutu Melioracji i Użytków Zielonych (IMUZ) i współorganizatorem Oddziału IMUZ we Wrocławiu. W latach 1954-1981 był kierownikiem tego Oddziału, a równocześnie, w okresie 1964-1992, kierownikiem Zakładu Rolniczego Oczyszczania i Wykorzystania Ścieków w IMUZ.

Poza zatrudnieniem w IMUZ pracował również w: Technikum Geodezyjnym we Wrocławiu jako nauczyciel zawodu; w Biurach Projektów Wodnych Melioracji w Krakowie, Poznaniu i Wrocławiu, jako starszy projektant, generalny projektant lub konsultant z zakresu projektowania obiektów i urządzeń rolniczego wykorzystania ścieków i gnojowicy; a także na Wydziale Melioracji Wodnych Akademii Rolniczej w Poznaniu prowadząc wykłady, ćwiczenia i seminaria z rolniczego wykorzystania ścieków oraz na Wydziale Melioracji Wodnych SGGW prowadząc wykłady na studiach podyplomowych.

Autor i współautor 290 prac opublikowanych i 166 opracowań niepublikowanych, głównie dla potrzeb gospodarczych. Spośród publikacji: 114 pozycji to naukowe monografie, studia i rozprawy; 98 – artykuły i komunikaty naukowe; 23 – książki, skrypty, wytyczne i instrukcje do projektowania, 45 – referaty i artykuły popularno-naukowe (30 prac i artykułów naukowych zostało opublikowanych w językach: angielskim, czeskim, francuskim, rosyjskim, rumuńskim i węgierskim).

Przez ostatnie 11 lat przed emeryturą, na którą przeszedł w 1992 roku, pracował na naszym Wydziale na stanowisku profesora zwyczajnego w Instytucie Melioracji Rolnych i Leśnych (obecnie Katedra Kształtowania i Ochrony Środowiska), w którym pełnił funkcję kierownika Zakładu Rolniczego Wykorzystania Ścieków oraz prowadził wykłady, seminaria i specjalizację dyplomową z tego zakresu.

Promotor 10 doktoratów, opiekun 7 prac habilitacyjnych, opiekun 25 prac magisterskich. Autor 7 opinii profesorskich, 11 habilitacyjnych i 12 doktorskich.

Autor podręcznika akademickiego „Wykorzystanie scieków w rolnictwie”, którego drugie wydanie w 1988 roku zostało wyróżnione nagrodą im. Michała Oczapowskiego V Wydziału PAN oraz monografii „Gospodarka gnojowicą” finansowanej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej (1984).

Członek rady naukowej przy Ministrze Rolnictwa oraz rad naukowych wojewodów w Łodzi i we Wrocławiu, a także rad naukowych IMUZ i Instytutu Ochrony Środowiska. Członek Zarządu Oddziału SITWM i Rady Wojewódzkiej NOT we Wrocławiu. Organizator, pierwszy prezes i pierwszy członek honorowy Dolnośląskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Inżynierii Ekologicznej.

Odznaczony m.in., Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Armii Krajowej, Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem Zwycięstwa i Wolności, Medalem 40-lecia Polski Ludowej, odznaką „Grunwald–Berlin Żołnierzowi Demokracji”, Złotą Odznaką Zasłużony dla Dolnego Śląska, odznaką „Zasłużony dla Akademii Rolniczej we Wrocławiu”, medalem „Za zasługi dla Akademii Rolniczej we Wrocławiu”, medalem „Za zasługi dla Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Akademii Rolniczej we Wrocławiu”, Odznaką Honorową NOT, a także pięcioma odznakami resortowymi i stowarzyszeniowymi (NOT, SITWM, PZITS).

Wyróżniony wieloma nagrodami: naukowymi Komitetu Nauki i Techniki, nagrodami resortowymi oraz nagrodami rektora naszej Uczelni. Otrzymał również, dwukrotnie, Certificate of Appreciation from the United Department of Agriculture.

Zmarł 20 kwietnia 2014 roku. Spoczywa na Cmentarzu św. Wawrzyńca przy ulicy Bujwida we Wrocławiu [Pole: 11, Aleja boczna, Nr grobu: 95].

Wspomnienie

Kariera naukowa Profesora Jan Kutery była zasadniczo odmienna od karier większości pracowników naszego Wydziału, w tym i mojej, związanej tylko z naszą Uczelnią. Był osobą wyjątkowo pracowitą, dobrze zorganizowaną, potrafiącą właściwie kierować zespołami naukowymi. Miał ogromne doświadczenie zawodowe zdobyte podczas 25 lat pracy w trzech biurach projektów, a także imponujące sukcesy naukowe uzyskane w instytutach resortowych oraz w naszej Uczelni.

Pomimo tylu osiągnięć był człowiekiem skromnym i życzliwym ludziom. Po przejściu na emeryturę utrzymywał kontakt z naszym Wydziałem, wspierał młodszych kolegów, cieszył się ich rozwojem naukowym, podkreślał potrzebę kształcenia inżynierów rozumiejących konieczność ochrony środowiska.

W 2004 roku opracował ŻYCIORYS (maszynopis, 8 stron A4), w którym niezwykle dokładnie przedstawił swoje imponujące osiągnięcia naukowe i zawodowe, a także pełnione funkcje oraz uzyskane odznaczenia i wyróżnienia. Byłem zaszczyczony, gdy w 2007 r. jeden egzemplarz tego opracowania Profesor osobiście mi wręczył.

Andrzej Drabiński

Waclaw Lenczewski (1923-2009)

Dr inż. Waclaw Lenczewski urodził się 15 czerwca 1923 roku w Borowszczyźnie w województwie nowogródzkim, na Kresach Wschodnich. W miejscowości tej była szkoła powszechna z czterema klasami. Dopiero w 1938 r. wybudowano szkołę z siedmioma klasami, którą ukończył w roku 1940, już za czasów sowieckich. Lata 1941-1945 to okres Jego pracy na dziesięciohektarowym gospodarstwie rodziców. Jako repatriant przebywał wraz z rodzicami w latach 1947-1948 w Złocieniu (pow. Drawsko).

W 1950 roku zdał maturę w Technikum Rolniczym w Złotowie i został przyjęty na studia w SGGW w Warszawie, jednak później przeniósł się do Wrocławia i podjął studia melioracyjne, na Wydziale Rolniczym Uniwersytetu i Politechniki Wrocławskiej. Ukończył je w roku 1955 już na samodzielnym Wydziale Melioracji Wodnych naszej Uczelni. Stopień doktora nauk technicznych uzyskał w 1963 roku, na podstawie rozprawy *Wpływ piętrzenia Odry na stosunki wodne terenów przyległych* (promotor doc. Maria Trzebińska).

Jeszcze jako student został w roku 1953 młodszym asystentem w Katedrze Melioracji Rolnych naszej Uczelni, a potem asystentem, starszym asystentem i adiunktem (1963).

W latach 1955-1965 pracował również na niepełnym etacie w Biurze Projektów Wodnych Melioracji we Wrocławiu, aby w następnych latach poświęcić się całkowicie praktyce projektowej i wykonawczej. Pełnił odpowiedzialne funkcje w ww. biurze projektów oraz w Zjednoczeniu Przedsiębiorstw Wodno-Melioracyjnych we Wrocławiu. Wdrażał wyniki swoich badań do znaczących opracowań projektowych i do rozwiązywania skomplikowanych zadań dla Kopalni Węgla Brunatnego w Turowie. Publikował w czasopismach fachowych, głównie o oddziaływaniu urządzeń wodnych i melioracyjnych na zmiany położenia wody gruntowej.

W latach 1964-1982 był bardzo aktywnym i skutecznym przewodniczącym Zarządu Oddziału Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Wodnych i Melioracyjnych we Wrocławiu, członkiem Zarządu Głównego i wielokrotnym delegatem na Kongresy Techników Polskich. Jako inicjator i współzałożyciel Zrzeszenia Absolwentów naszego Wydziału był w latach 1964-1970 jego prezesem.

Odznaczony m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, medalem „Za Zasługi dla Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Akademii Rolniczej we Wrocławiu” oraz wieloma odznaczeniami regionalnymi i związkowymi.

Zmarł 22 czerwca 2009 roku. Spoczywa na Cmentarzu Grabiszyńskim we Wrocławiu [Pole, Grób/Rząd: 5A/652/3 1 od pola 14].

Wspomnienie

Waclaw Lenczewski był kolegą i przyjacielem niezwykłym, ogromnie zasłużonym dla kolegów meliorantów i wodziarzy. Był ich animatorem. Kierował się zawsze zasadami tolerancji i życzliwości, a także rzetelności i uczciwości. Nigdy nikogo źle nie oceniał, u każdego doszukiwał się cech pozytywnych. Jego motywem życiowym była sumienna praca, pomoc innym i szczerą miłość do rodziny. Był znanym i cenionym społecznikiem nie tylko wśród inżynierów i techników wodnych i melioracyjnych, ale także w kołach zawodowych pokrewnych branż. Nieocenione są Jego zasługi dla tworzenia klimatu współpracy i integracji zawodowej.

Donat Dejas

Ludwika Makara-Jankiewicz (1932-2020)

Mgr Ludwika Makara-Jankiewicz urodziła się 28 września 1932 roku w Odrzykoniu. Po ukończeniu szkoły podstawowej w Odrzykoniu oraz Liceum Ogólnokształcącego w Krośnie została przyjęta na Wydział Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Warszawskiego. Po dwóch latach studiów została przeniesiona na Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie na specjalizację mikrobiologii. Po trzecim roku studiów rozpoczęła specjalizację w zakresie mikrobiologii technicznej przy Katedrze Technologii Rolnej naszej Uczelni, po ukończeniu której uzyskała tytuł magistra mikrobiologii w zakresie fermentacji mlekowej.

W styczniu 1956 roku rozpoczęła prace zawodowa w Składnicy Zbytu przy Zjednoczeniu Mleczarskim w Lublinie, a po sześciu miesiącach otrzymała nakaz pracy do Centralnego Laboratorium Przemysłu Rolnego we Wrocławiu, w którym pracowała na stanowisku starszego asystenta w Pracowni Biologicznej.

W 1960 roku została zatrudniona w naszej Uczelni na stanowisku specjalisty, później starszego specjalisty w Zakładzie Rolniczego Wykorzystania Ścieków Instytutu Melioracji Rolnych i Leśnych (obecnie Katedra Kształtowania i Ochrony Środowiska), w którym pracowała aż do emerytury w 1992 roku.

Otrzymała nagrody jubileuszowe za 25, 30 i 35 lat pracy.

Zmarła 11 lutego 2020 roku. Spoczywa na Cmentarzu św. Rodziny przy ulicy Smętnej we Wrocławiu [ID grobu: 10798, Sektor: 14, Rząd: 16, Nr w rzędzie: 12].

Wspomnienie

Ludwika Jankiewicz pracowała w Laboratorium Wód i Ścieków w instytucie jako specjalista. Organizowała pracę w laboratorium oraz z dużą skrupulatnością nadzorowała realizację zadań laboratoryjnych. Była osobą kompetentną i dociekliwą w interpretacji uzyskiwanych wyników. Umiejętność właściwego kontaktu z ludźmi zjednywały Jej szacunek i uznanie.

Wspominam Ją jako osobę o wysokiej kulturze, zawsze pogodną i uśmiechniętą.

Leszek Pływaczyk

Ryszard Malina (1948-2010)

Dr inż. Ryszard Malina urodził się 18 kwietnia 1948 r. w Przedmościu k/Głogowa. W 1967 roku rozpoczął studia na naszym Wydziale na kierunku geodezja urządzeń rolnych. Był wyróżniającym się studentem – za osiągnięcia w nauce otrzymywał stypendium naukowe. Po studiach w 1972 roku został zatrudniony w Instytucie Planowania i Urzędzeń Terenów Wiejskich (obecnie Instytut Gospodarki Przestrzennej) na stanowisku asystenta, a po uzyskaniu stopnia doktora nauk technicznych na podstawie rozprawy *Programowanie i koordynacja prac urządzeniowych w rejonie działania kombinatu PPGR* (promotor doc. dr hab. Mieczysław Stelmach) został w 1980 r. adiunktem. Od 1998 r. zatrudniony był na stanowisku starszego wykładowcy. Pełnił funkcję kierownika Zakładu Geodezyjnych Urządzeń Rolnych w latach 1996-2006.

Był specjalistą posiadającym uprawnienia zawodowe w geodezji i kartografii z zakresów: rozgraniczenia i podziały nieruchomości (gruntów) oraz sporządzanie dokumentacji do celów prawnych; geodezyjne urządzenia rolne i leśne. Ukończył także Studia Podyplomowe Wycena Nieruchomości.

Uczestniczył w pracach badawczych na rzecz gospodarki narodowej, w stażach zawodowych (biura geodezji i terenów rolnych), konferencjach naukowych, seminariach i szkoleniach, co zaowocowało doskonaleniem procesu dydaktycznego.

Prowadził zajęcia na kierunkach: geodezja i kartografia oraz gospodarka przestrzenna. Był autorem i współautorem programów nauczania przedmiotów: ekonomika i organizacja rolnictwa, geodezja gospodarcza i katastralna, geodezyjne urządzenie terenów rolnych, urządzenie wsi i gospodarstw, kształtowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Brał udział jako wykładowca w kształceniu podyplomowym prowadząc zajęcia w pierwszych edycjach studiów podyplomowych Wycena Nieruchomości jak również w kursach dla geodetów urzędniowców rolnych. W 2007 roku ukazał się skrypt Jego współautorstwa „Geodezyjne urządzenie terenów rolnych – wykłady i ćwiczenia”, a w 2009 r. podręcznik „Geodezja katastralna. Procedury geodezyjne i prawne. Przykłady operatów”.

Promotor 105 prac dyplomowych (inżynierskich i magisterskich) na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Wielokrotnie uczestniczył w pracach komisji rekrutacyjnych oraz egzaminacyjnych (inżynierskich i dyplomowych magisterskich). W latach 1996-1999 był członkiem Komisji Planów i Programów Studiów na kierunku geodezja i kartografia.

Ceniony nauczyciel akademicki. Cieszył się niekwestionowanym autorytetem zarówno w środowisku naukowym i zawodowym jak i wśród studentów.

Odznaczony Medalem Złotym za Długoletnią Służbę oraz odznaką „Zasłużony dla Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu”.

Zmarł 18 grudnia 2010 roku. Został pochowany na cmentarzu parafialnym w Krynicznie.

Wspomnienie

Rysia poznałam gdy był studentem. Zwróciłam na Niego uwagę, bo nietypowo trzymał pióro, jednocześnie pięknie pisał. Zawsze się zastanawiałam, jak może tak ładnie pisać, trzymając tak dziwnie ołówek?

Po skończonych studiach stał się moim kolegą i współpracownikiem w pracach naukowych i dydaktyce. Bardzo dobrze mi się z Nim pracowało. Zawsze mogłam liczyć na Jego pomoc, Jego pracowitość, rzetelność i obowiązkowość.

Rysio był bardzo wymagający, zarówno w stosunku do kolegów, studentów jak i do siebie. Nie zawsze spełnialiśmy Jego oczekiwania, i od czasu do czasu rodziło to drobne napięcia. Swoją troskę o

innych ukrywał pod maską szorstkości, ale zawsze był otwarty na drugiego człowieka. Jego nie trzeba było prosić o przysługę. Zawsze wiedział, kiedy ktoś potrzebuje pomocy i zawsze przychodził z tą pomocą, często bywał jedyną podporą w chwilach trudnych. Był wspaniałym kumplem w zabawie, wymagającym nauczycielem i wychowawcą, wnikliwym i rzetelnym badaczem.

Pamiętam, jak byliśmy w latach siedemdziesiątych na badaniach terenowych w powiecie milickim. Po całodziennym chodzeniu po wsi w upale byłam bardzo zmęczona i głodna. Rysio posadził mnie na kamieniu nad stawem i gdzieś zniknął. Po jakimś czasie wrócił z ogromnymi kubkami kwaśnego mleka i bułkami. Siedzieliśmy, mocząc nogi w wodzie i wcinając te smakołyki. Do dziś nie zapomniałam wspaniałego smaku tego mleka i bułki.

Rysio zmarł po długiej i ciężkiej chorobie. Ale mimo cierpienia do ostatnich dni żył problemami nauki i dydaktyki, planując opracowanie kolejnego podręcznika. W mojej pamięci na zawsze pozostanie wspaniałym współpracownikiem i przyjacielem.

Zofia Więckowicz

Zdzisław Marcinowski (1947-2010)

Dr inż. Zdzisław Michał Marcinowski urodził się 15 sierpnia 1947 roku w Ciechowie (powiat Środa Śląska) w województwie dolnośląskim. Po ukończeniu szkoły podstawowej w Ciechowie naukę kontynuował w Technikum Geodezyjnym we Wrocławiu, które ukończył w 1966 roku. Następnie odbył studia wyższe magisterskie, które ukończył z wyróżnieniem w 1971 roku na Oddziale Geodezji i Urządzeń Rolnych naszego Wydziału. Bezpośrednio po ukończeniu studiów rozpoczął pracę zawodową w Katedrze Geodezji naszej Uczelni (obecnie Instytut Geodezji i Geoinformatyki), w której pracował nieprzerwanie aż do 3 marca 2008 roku, kiedy to przeszedł na emeryturę. W dniu 29 czerwca 1979 roku podczas publicznej obrony przed Komisją Rady Wydziału przedstawił swoją pracę doktorską *Zastosowanie fotogrametrii w modelowych badaniach hydrotechnicznych (na przykładzie hydrotechnicznego modelu rzeki Odry*, której promotorem był prof. dr Roman Hlibowicki. Następnego dnia Rada naszego Wydziału podjęła jednogłośnie uchwałę o nadaniu mgr. inż. Zdzisławowi Marcinowskiemu stopnia doktora nauk technicznych, uznając pracę za wyróżniającą.

Zajmował się fotogrametrią ukierunkowując swe zainteresowania na zastosowanie fotogrametrii w budownictwie wodnym i drogowym ze szczególnym uwzględnieniem fotogrametrii dwuośrodkowej. Do swych badań włączał studentów, stwarzając im możliwość rozszerzenia zakresu wiedzy o zagadnienia z pogranicza dwóch dyscyplin – geodezji i hydrotechniki. Szczególnie udzielał się w dydaktyce, prowadząc wykłady i ćwiczenia z przedmiotów związanych z fotogrametrią. Prowadził ponad 40 prac magisterskich wysoko ocenianych i nagradzanych.

Był pracownikiem bardzo związanym z jednostką, w której pracował uczestnicząc we wszelkich akcjach społecznych i pracach organizacyjnych. Organizator kilku konferencji naukowych, seminariów, jak również imprez turystycznych (Rajd Geodety). Utrzymywał ścisłe związki z koleżankami i kolegami ze swojego rocznika, współorganizując coroczne spotkania w pierwszą sobotę i niedzielę października w schronisku Szwajcarka. Działał również w Stowarzyszeniu Geodetów Polskich, pełniąc przez kilka kadencji funkcję prezesa Koła Zakładowego SGP przy naszej Uczelni. Na forum SGP wygłosił cztery referaty popularno-naukowe z dziedziny fotogrametrii.

Był koleżeński i otwarty na potrzeby drugiego człowieka, bardzo lubiany przez studentów, dla których poświęcał cały wolny czas. Pozostawił po sobie wielu przyjaciół, z którymi utrzymywał bliskie kontakty i dla których stawał się częścią ich życia. Byli wśród nich koledzy i koleżanki ze szkoły średniej, ze studiów, ze środowiska zawodowego, przyjaciele i rodzina z Miękini, gdzie spędził całe dorosłe życie.

Odnznaczony odznaką „Zasłużony dla Akademii Rolniczej we Wrocławiu”

Zmarł 16 listopada 2010 roku i pochowany został na cmentarzu w Miękini.

Stanisław Mazij (1924-2016)

Dr inż. Stanisław Mazij urodził się 4 kwietnia 1924 r. w Tuligłowach, powiat rudecki, województwo lwowskie. Przed wybuchem wojny uczęszczał do państwowego gimnazjum w Samborze, lata okupacji sowieckiej i hitlerowskiej spędził w Niemczech, jako pracownik przymusowy. Po wojnie zamieszkał na krótko w Gdańsku, a następnie osiedlił się we Wrocławiu. Studia odbył w latach 1946-1951 na Wydziale Rolniczym Uniwersytetu Wrocławskiego w zakresie melioracji rolnych i 23 listopada 1951 r. uzyskał dyplom inżyniera rolnika oraz magistra nauk agrotechnicznych. Pracę zawodową rozpoczął we wrocławskim oddziale Instytutu Melioracji i Użytków Zielonych, a w 1956 roku został zatrudniony w Katedrze Gruntoznawstwa i Budownictwa Ziemnego naszej Uczelni, która następnie z dwiema innymi katedrami weszła w skład Instytutu Budownictwa Wodnego i Ziemnego (obecnie Instytut Inżynierii Środowiska). Stopień naukowy doktora uzyskał w 1960 r. na podstawie dysertacji *Zjawiska filtracji i wsiąkania w glebach użytkowanych rolniczo*, której promotorem był prof. dr Stanisław Bac. W końcu lat 60. ubiegłego wieku odbył kilkumiesięczny staż naukowy w Kalifornii (USA), w ramach stypendium Fundacji Kościuszkowskiej, co stanowiło w tamtych czasach dużą rzadkość, nie tylko w skali wydziału.

Początkowo jego zainteresowania naukowe dotyczyły pogranicza gleboznawstwa i gruntoznawstwa technicznego, w późniejszym okresie ukierunkował je na właściwości mechaniczne gruntów i ich pracę pod obciążeniem oraz wykorzystanie jako podłoże konstrukcji budowlanych oraz materiał przeznaczony do wznoszenia budowli ziemnych, szczególnie piętrzących wodę. Opublikował kilkanaście artykułów naukowych w krajowych czasopismach naukowych. W 1971 r. przedstawił obszerną pracę *Analiza teoretycznych podstaw metod areometrycznych określania składu granulometrycznego gleb i gruntów* jako rozprawę habilitacyjną, która po wielu opiniach nie została ostatecznie zaakceptowana. Autor i współautor licznych opracowań, prac studialnych i ekspertyz wykonanych na zlecenia podmiotów gospodarczych i dolnośląskich instytucji samorządowych.

W ramach obowiązków dydaktycznych prowadził na naszym Wydziale wykłady, ćwiczenia laboratoryjne i kameralne oraz ćwiczenia terenowe z przedmiotu mechanika gruntów na kierunkach melioracje wodne i budownictwo rolnicze.

W 1989 roku przeszedł na emeryturę.

Odnaczony medalem „Za zasługi dla Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Akademii Rolniczej we Wrocławiu”.

Zmarł 10 października 2016 r. w wieku 92 lat. Spoczywa na Cmentarzu św. Rodziny przy ulicy Smętnej we Wrocławiu [ID grobu: 3980, Sektor: 2, Rząd: 6, Nr w rzędzie: 12,13].

Wspomnienia

Stasia Mazija poznałem bliżej jako jedną z pierwszych osób na wydziale dzięki klubowi, który znajdował się w piwnicy budynku Wydziału Melioracji Wodnych przy pl. Grunwaldzkim 24. W latach siedemdziesiątych klub był miejscem spotkań pracowników naszego wydziału, choć nie tylko – zaglądali tutaj też pracownicy Wydziału Rolniczego. Nam młodym zdarzało się przesiedzieć cały dzień w klubie i słuchać dyskusji starszych kolegów, a niekiedy w nich uczestniczyć. Było dwóch stałych dyskutantów, wokół których zazwyczaj gromadziło się najwięcej osób. Był to prof. Józef Boćko, z którym o czym by się nie dyskutowało, zawsze końcowe fragmenty dyskusji dotyczyły wojny. Prof. Józef Boćko przeszedł długi szlak bojowy i odniósł wiele ran. Drugim dyskutantem był dr inż. Stanisław Mazij. Tutaj w dyskusjach można było usłyszeć wiele ciekawego o życiu. Piszę te wspomnienia, by przywołać dwa pytania, dwie kwestie, które zostały postawione w czasie dyskusji. Stasiu Mazij do mnie: Jurek, czy zatrudniłbyś w swojej firmie w kasie człowieka, który wcześniej był kasjerem i ukradł pieniądze z kasy na potrzeby operacji swojej śmiertelnie chorej matki? I drugie życiowe pytanie postawione przez Stasia Mazija.

Podpisałeś umowę z technikiem na wywiercenie pięciu otworów piezometrycznych na głębokość ośmiu metrów. Podczas wiercenia dwóch otworów technik na głębokości dwóch metrów natrafił na litą skalę. Za ile metrów wiercenia zapłacisz w tym przypadku technikowi? Te dwa intrygujące pytania towarzyszą mi przez całe życie. Powtórzyłem je w różnych gronach osób może kilkaset razy. Dyskusje ze Stasiem Mazijem nauczyły mnie wiele, choć podczas tych dyskusji nie zdawałem sobie z tego sprawy. I na koniec humorystyczna ciekawa historyjka opowiadana przez doktora Mazija, jak był zwany na Wydziale. W latach sześćdziesiątych jako jeden z pierwszych na wydziale Stasiu Mazij wyjechał na staż naukowy do Stanów Zjednoczonych Ameryki. Pewnego razu jadąc na badania polowe z profesorem u którego odbywał staż, zobaczył, na polnej drodze odchodzącej od drogi którą jechali, kilkanaście samochodów. Zaintrygowany tym spytał profesora, czy to jakaś oficjalna delegacja stanowa czy rządowa odwiedza okolice. Profesor popatrzył na stojące samochody i odpowiedział Stasiowi: jaka delegacja, to Meksykanie przyjechali do roboty. Trzeba pamiętać, że były to lata sześćdziesiąte i na Wydziale nikt nie miał samochodu. Pierwszą osobą na Wydziale, która miała swój samochód osobowy (marki Warszawa), to jak pamiętam, był docent Adam Szpindor.

Jerzy Sobota

Romuald Mazurkiewicz (1925-2010)

Dr inż. Romuald Mazurkiewicz urodził się 3 grudnia 1925 roku w Opolu Lubelskim. W roku 1939 ukończył szkołę podstawową. Wybuch wojny uniemożliwił mu podjęcie nauki w gimnazjum. W okresie okupacji jako młody chłopak zmuszony był przez Niemców do pracy w lokalnym obozie służby budowlanej (Baudienst) w Puławach. Wykonywał tam różne prace fizyczne. W wieku 17 lat przedostał się do partyzanckiego oddziału AK, gdzie – jako młodociany – pełnił funkcje pomocnicze.

Po oswoobodzeniu Lubelszczyzny zapisał się do Szkoły Oficerskiej w Lublinie, którą ukończył w zimie roku 1944/1945 w stopniu podporucznika. Wcielony został do Wojska Polskiego i skierowany na front. Wraz z armią brał udział w działaniach wojennych wiosną 1945 roku na Dolnym Śląsku.

Po zakończeniu wojny jako oficer pełnił służbę w Wojskach Ochrony Pogranicza, będąc dowódcą strażnic granicznych w Orlu, Świeradowie Zdroju i Szklarskiej Porębie. Po przejściu do cywila w 1948 roku wykonywał różne prace. Zatrudniony był m.in. jako księgowy w Dusznikach Zdroju. Równocześnie uzupełniał wykształcenie w liceum zakończone maturą.

W 1954 roku rozpoczął pracę w naszej Uczelni na stanowisku inżynierjino-technicznym. Studia melioracyjne ukończył w 1961 roku. Od 1962 roku do przejścia na emeryturę w 1991 roku pracował jako nauczyciel akademicki. Początkowo jako starszy wykładowca, a następnie – po uzyskaniu stopnia doktora nauk technicznych – jako adiunkt. Prowadził wykłady i ćwiczenia z geodezji dla meliorantów i inżynierów środowiska.

Pracę doktorską na temat *Badania intensywności zamulania suchych zbiorników retencyjnych Dolnego Śląska* obronił w 1971 roku (promotor doc dr hab. Stanisław Marcilonek). Praca została nagrodzona przez Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki. Opublikował szereg prac dotyczących problemów wykorzystania zbiorników retencyjnych do gromadzenia nadmiaru wody w okresie powodzi.

Należał do pracowników zawodowo i emocjonalnie bardzo związanych z Uczelnią, Wydziałem i Katedrą, uczestnicząc aktywnie w pracach wielu komisji uczelnianych i wydziałowych. Był m.in. współtwórcą i współorganizatorem Stowarzyszenia Absolwentów naszego Wydziału.

Godne podkreślenia są Jego szlachetne cechy osobowe. Zawsze był uczynny i życzliwy dla współpracowników oraz studentów. Jako żołnierz i Polak korzystał z każdej okazji, aby zmanifestować swe przywiązanie i szacunek do tradycji bojowych oręża polskiego. Ta postawa zyskiwała Mu uznanie i szacunek.

Odnaczony Złotym, Srebrnym i Brązowym Krzyżem Zasługi, Złotą Odznaką „Zasłużony dla Dolnego Śląska”, medalem „Za zasługi dla Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Akademii Rolniczej we Wrocławiu” oraz „Medalem za Odrę, Nysę Bałtyk”, „Medalem za udział w Walkach o Berlin”, „Medalem za Wolność i Zwycięstwo”, „Krzyżem Partyzanckim”, „Oznaką Partyzancką”. Wyróżniony nagrodą ministra i sześcioma nagrodami rektora.

Zmarł 14 maja 2010 roku i został pochowany na Cmentarzu św. Rodziny przy ul. Smętnej we Wrocławiu [ID grobu: 7897, Sektor: 18, Rząd: 22, Nr w rzędzie: 18].

Krzysztof Mąkowski (1952 – 2021)

Dr inż. Krzysztof Mąkowski urodził się 29 maja 1952 r. we Wrocławiu. Absolwent Technikum Geodezyjnego im. prof. Kaspra Weigla we Wrocławiu. Studia geodezyjne ukończył w 1978 roku na naszym Wydziale i w marcu 1978 roku rozpoczął pracę w Katedrze Geodezji i Fotogrametrii naszej Uczelni (obecnie Instytut Geodezji i Geoinformatyki). W roku 1987 obronił pracę doktorską na temat *Wpływ warunków środowiska kopalni odkrywkowej na dokładność określenia odległości zenitalnej i współrzędnej wysokości w sieci przestrzennej* (promotor prof. dr hab. inż. Stefan Cacoń). Po obronie doktoratu został mianowany na stanowisko adiunkta.

Autor lub współautor około 50 artykułów naukowych (w tym 7 rozdziałów w pracach monograficznych). W latach 2000-2004 kierował projektem badawczym *Geodynamiczne badania współczesnych ruchów Karkonoszy oraz ich przedgórze* oraz był wykonawcą w 4 projektach badawczych. Kierownik 10 prac badawczych zleconych przez jednostki gospodarcze. Uczestniczył w realizacji około 40 innych prac. Jest współautorem jednego patentu oraz jednego wzoru użytkowego.

Przedstawiciel adiunktów do Rady naszego Wydziału w latach 1996-2012. Przez dwie kadencje był Przewodniczącym Komisji Skrutacyjnej. Był członkiem Komisji Planu Parku Narodowego Gór Stołowych. Komendant Formacji Obrony Cywilnej Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu w latach 2005-2016.

Przez cały okres pracy zawodowej prowadził szeroką działalność naukową i organizacyjną wśród studentów będąc od 1987 roku opiekunem Studenckiego Koła Naukowego Geodetów. Pod jego opieką studenci – członkowie SKN Geodetów zorganizowali około 50 obozów naukowych, opracowali około 100 referatów i posterów, które uzyskały liczne nagrody oraz wyróżnienia krajowe i zagraniczne. Koło Naukowe Geodetów w latach 1987–2012 zajmowało wielokrotnie czołowe miejsca w ramach rywalizacji studenckich kół naukowych naszej Uczelni.

Długoletni działacz Polskiego Związku Wędkarskiego, w którym został odznaczony: srebrną odznaką PZW (1993), odznaką 125 lat Polskiego Wędkarstwa (2004) oraz medalem „Za zasługi dla Rozwoju Wędkarstwa” (2009). Działał w Stowarzyszeniu Geodetów Polskich, za co został wyróżniony Srebrną (2006) oraz Złotą (2011) Odznaką Honorową SGP.

Odnaczony Medalem Złotym Za Długoletnią Służbę (2010), odznaką „Zasłużony dla Akademii Rolniczej we Wrocławiu” (1997), medalem „Za zasługi dla Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu (2017) oraz złotą odznaką honorową „Za Zasługi dla Geodezji i Kartografii” nadaną przez Ministra Infrastruktury i Budownictwa (2017).

Dwukrotnie wyróżniony nagrodami rektora naszej Uczelni.

Zmarł 21 maja 2021 roku we Wrocławiu. Pochowany na Cmentarzu Osobowickim we Wrocławiu [Pole/Grób/Rząd: 79/537/4 rząd od pola C].

Wspomnienie

Krzysztofa Mąkolskiego poznałem w 1969 roku, kiedy rozpoczynałem naukę w Technikum Geodezyjnym we Wrocławiu. On, starszy o dwa lata, od razu zaangażował mnie do pracy najpierw w harcerstwie, a później w wielu innych dziedzinach działalności szkolnej. Razem jeździliśmy na obozy, zwiedziliśmy prawie wszystkie polskie pasma górskie. Zrodzona wtedy przyjaźń przeniosła się na studia i pracę na Uczelni. Przez ponad 30 lat dzieliliśmy wspólny pokój w instytucie. Nasz pokój przez bardzo wiele lat był swoistym centrum życia instytutowego. Dzień pracy zaczynał się od wspólnych rozmów

przy kawie, w których uczestniczyło zwykle bardzo wielu kolegów i koleżanek, gdzie omawialiśmy sprawy związane z projektami, dydaktyką i naszymi problemami. Oczywiście oprócz pracowników częstymi gośćmi byli studenci, którym Krzysztof zawsze poświęcał najwięcej uwagi. Te kontakty ze studentami owocowały naborem nowych członków studenckiego ruchu naukowego, głównie poświęconego obozom naukowym w kraju i za granicą, uczestnictwem w niezliczonych imprezach studenckich, sejmikach i konferencjach, a pasja z jaką Krzysztof zachęcał do pracy, przyciągała corocznie nowych kandydatów do pracy naukowej. Wielu z nich jest dzisiaj cenionymi pracownikami naukowymi. Znane też jest Jego zaangażowanie w dydaktykę i choć wymagał od studentów rzetelnej wiedzy i przygotowania do zajęć, to zdarzało się niejednokrotnie, że studentom, którzy mieli jakieś braki w wiedzy, uzupełniał je w trakcie egzaminu lub zaliczeniu. Nigdy nie odmawiał im pomocy, zawsze starał się zrozumieć ich studenckie słabości, co może potwierdzić wielka liczba absolwentów, którzy po studiach nadal utrzymywali przyjacielskie kontakty z Krzysztofem.

Krzysztof Mąkolski, człowiek wielu zalet, dusza towarzystwa, na wszelkich imprezach najlepszy wykonawca Hymnu geodety, dla wielu wzór do naśladowania, odszedł od nas zdecydowanie za wcześnie, ale na zawsze pozostanie w naszej pamięci.

Mirosław Kaczałek

Tadeusz Molski **(1946-2014)**

Dr inż. Tadeusz Molski urodził się 15 grudnia 1946 r. w Józefowie k. Sieradza. Po ukończeniu w 1964 r. nauki w Liceum Ogólnokształcącym w Sieradzu rozpoczął studia na naszym Wydziale, które ukończył w 1969 r., uzyskując tytuł magistra inżyniera melioracji wodnych. Pracę zawodową rozpoczął w naszej Uczelni 1 października 1969 r. na stanowisku asystenta stażysty w Katedrze Gruntoznawstwa i Budownictwa Ziarnego (obecnie Instytut Inżynierii Środowiska), w której następnie w latach 1970–1978 był asystentem. Stopień doktora nauk technicznych nadała Mu Rada naszego Wydziału 26 września 1978 r. na podstawie rozprawy *Ocena zmienności oporów hydraulicznych i ich wpływ na krzywe konsumpcyjne w wybranym górnym odcinku rzeki Odry* (promotor doc. dr hab. Jerzy Kowalski). Po uzyskaniu stopnia naukowego doktora nauk technicznych został zatrudniony na stanowisku adiunkta.

Odbył szereg staży naukowych i zawodowych w kraju i za granicą, między innymi: geotechniczny staż terenowy na budowie zapory ziemnej zbiornika osadów poflotacyjnych w Stanisławowie k. Jeleniej Góry; staż naukowy w Poltegorze we Wrocławiu w Zakładzie Hydrogeologii Inżynierskiej. Dwukrotnie, w roku 1974 i 1976 odbył staże naukowe na Uniwersytecie w Rostocku; odbył również staż na Politechnice w Sofii na Wydziale Budownictwa Lądowego. W 1978 roku był na wyjeździe studyjnym na Wydziale Budownictwa Wodnego na Politechnice w Moskwie; w 1981 roku odbył trzytygodniowy zawodowy staż w Holandii na Uniwersytecie Rolniczym w Groningen, a w 1982 r. odbył staż naukowo-konsultacyjny na Uniwersytetach Rolniczych w Nowym Sadzie i Belgradzie.

W 1985 roku rozpoczął Studium Podyplomowe na Uniwersytecie w Hanowerze, kurs „Wody Podziemne”, które kontynuował na przełomie lat 1991 i 1992 w ramach programu TEMPUS. Po ukończeniu tego kursu przygotował materiały (tłumaczenie z języka niemieckiego) do Studium Podyplomowego Wody Gruntowe prowadzonego na naszym Wydziale w Instytucie Inżynierii Środowiska.

Dorobek naukowy, wdrożeniowy i inżynierski dr. inż. Tadeusza Molskiego stanowią 273 prace, z czego 64 to oryginalne prace twórcze autorskie i współautorskie, natomiast 207 to prace niepublikowane. Był współautorem przewodnika do ćwiczeń „Hydrogeologia inżynierska z podstawami gruntoznawstwa”.

Przepracował ponad 40 lat jako nauczyciel akademicki naszej Uczelni, pod którego kierunkiem ponad 100 studentów wykonało prace magisterskie i inżynierskie. Prowadził zajęcia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, na kierunkach inżynieria środowiska, inżynieria bezpieczeństwa oraz na budownictwie, m.in. z przedmiotów: hydrogeologia, fundamentowanie, budownictwo wodne i fundamentowanie, odwodnienia budowli, bezpieczeństwo obiektów inżynierskich, kompleksowe ćwiczenia terenowe.

Był członkiem Międzynarodowego Stowarzyszenia Mechaniki Gruntów i Inżynierii Geotechnicznej /International Society for Soil Mechanics and Geotechnical Engineering (ISSMGE)/ i Międzynarodowego Stowarzyszenia Robót Podziemnych Association Internationale des Travaux En Souterrain (AITES-ITA) International Tunnelling Association oraz członkiem Zarządu Oddziału Dolnośląskiego Polskiego Komitetu Geotechniki.

W 2010 roku został odznaczony Medalem Złotym za Długoletnią Służbę.

Wyróżniony nagrodą Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz 9 nagrodami rektora naszej Uczelni.

Zmarł 26 września 2014 roku. Spoczywa na cmentarzu przy ulicy Kiełczowskiej we Wrocławiu [Pole/Grób/Rząd: K11/10/20].

Wspomnienie

W pierwszym okresie pracy w Katedrze Budownictwa Ziarnego zainteresowania naukowe doktora Tadeusza Molskiego skierowane były na zagadnienia wytrzymałości gruntów na ścinanie. Wyniki prowadzonych przez Niego badań, przy współpracy z Laboratorium Geotechniki Politechniki Wrocławskiej, wykorzystywane były do oceny stateczności skarp, m.in.: rozbudowywanych zbiorników odpadów paleniskowych dużej elektrowni Skawina, skarp hałdy odpadów Huty Szkła w Wałbrzychu.

Od roku 1975 zaczął zajmować się hydrogeologią i geotechniką. Efektem badań z tego zakresu była Jego praca doktorska, w której zamieścił wyniki swoich badań modelowych, wykonanych metodą analogii elektrohydrodynamicznej.

Od lat 80. Jego prace koncentrowały się wokół zagadnień geotechnicznych. Wyniki swoich badań prezentował na licznych konferencjach naukowych krajowych i międzynarodowych, publikował w wielu czasopismach naukowych.

Będzie nam brakowało Jego spokoju, wyważonych opinii i sądów. W naszej pamięci pozostanie jako skromny, koleżeński, bezinteresowny i bardzo pracowity człowiek, który pracy poświęcił większość swego życia.

Daniel Garlikowski

Andrzej Niemiec (1954-2020)

Dr Andrzej Niemiec urodził się 16 lutego 1954 roku we Wrocławiu, gdzie ukończył szkołę podstawową i IX Liceum Ogólnokształcące. W 1972 r. rozpoczął studia matematyczne na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytetu Wrocławskiego, które ukończył w 1977 roku uzyskując tytuł magistra matematyki. Stopień doktora nauk technicznych otrzymał w 1983 roku na naszym Wydziale na podstawie rozprawy *Zagadnienie sterowania optymalnego systemem współpracujących zbiorników wodnych* (promotor doc. dr Jan Anweiler).

W 1977 roku został zatrudniony na naszym Wydziale, na stanowisku asystenta w Katedrze Zastosowań Matematyki. Po uzyskaniu stopnia doktora awansował na stanowisko adiunkta.

Autor kilku oryginalnych prac naukowych w renomowanych czasopismach (Journal of Hydrology) i krajowych (Archiwum Hydrotechniki). Aktywny uczestnik licznych konferencji krajowych i zagranicznych. Współautor kilku ekspertyz na rzecz gospodarki narodowej.

Swoje zainteresowania naukowe koncentrował na zastosowaniu modeli matematycznych do opisu procesów przyrodniczych. Budował modele komputerowe przepływu cieczy w korytach otwartych i ruchu rumowiska wlezonego. Badał też, metodami stochastycznymi, cykliczność zjawisk hydrologicznych. Zajmował się również zagadnieniem optymalnego sterowania pracą współpracujących zbiorników retencyjnych.

Prowadził zajęcia dydaktyczne z matematyki i informatyki. Autor skryptu do nauki języka programowania BASIC i współautor zbioru zadań z informatyki.

W 1987 roku, po zakończeniu pracy na naszej Uczelni, zatrudnił się w ELWRO i IBM Polska. Potem w firmie PRIM-IT zajmował się tworzeniem oprogramowania do wspomagania systemów zarządzania oraz doradztwem w zakresie wdrażania norm dotyczących informatyki i bezpieczeństwa informacji. Od 2000 roku współpracował z Bureau Veritas Certification jako audytor wiodący z zakresu informatyki, a od 2006 – jako audytor wiodący bezpieczeństwa informacji (ISO IEC 27001).

W 2001 roku został rzeczoznawcą Polskiego Towarzystwa Informatycznego (PTI), zawsze aktywny w Izbie Rzeczoznawców, dzielący się swoją bogatą wiedzą i doświadczeniem. Wykonał, jako rzeczoznawca, kilkadziesiąt opinii i ekspertyz na zlecenia ministerstw i urzędów państwowych oraz firm komercyjnych dotyczących wdrożeń systemów informatycznych, bezpieczeństwa oraz wycen rozwiązań informatycznych. Wdrażał systemy zarządzania jakością i bezpieczeństwem informacji w wielu firmach. Prowadził szkolenia i audyty ochrony danych osobowych w urzędach miast i gmin. Był również biegłym sądowym i skarbowym z zakresu informatyki. Pracował na rzecz Komitetu Technicznego nr 171 Polskiego Komitetu Normalizacyjnego – ds. Sieci Komputerowych i Oprogramowania. Brał aktywny udział w działalności stowarzyszenia PTI. Przewodniczył Sekcji Cyberbezpieczeństwa PTI. Przez wiele lat zasiadał w Zarządzie Oddziału Dolnośląskiego, był także członkiem Głównego Sądu Koleżeńskiego stowarzyszenia PTI. Autor licznych publikacji w czasopismach naukowych i popularnonaukowych z zakresu bezpieczeństwa komputerowego. Brał udział w wielu konferencjach i szkoleniach dotyczących zagadnień zarządzania jakością w produkcji oprogramowania i bezpieczeństwem informacji.

Odnznaczony w 2016 r. Brązowym Krzyżem Zasługi.

Zmarł 17 lutego 2020 r. Spoczywa na Cmentarzu św. Wawrzyńca przy ulicy Bujwida we Wrocławiu [Pole: 1, Aleja rządowa – rząd: 15, Nr grobu: 0253].

Wspomnienie

Gdy w końcu lutego 2020 dotarła do mnie informacja o śmierci Andrzeja, skojarzyłem ją z narastającą falą pandemii wirusa covidu-19 i pomyślałem, że to nie jest sprawiedliwe, gdyż Andrzej (dla przyjaciół Anuś) był ode mnie o 2 lata młodszy, a zapamiętałem go jako wszechstronnie wysportowanego karatekę, zapalonego żeglarza i narciarza oraz świetnego pływaka. Pomiędzy październikiem 1976 a lipcem 1982, pracując w Katedrze Zastosowań Matematyki AR, pod kierunkiem doc. Jana Anweilera, współpracowaliśmy z hydrologami (m.in. profesorem Wołoszynem i Laurą Radczuk), hydraulikami (profesorem Parzonką i Jurkiem Sobotą) i hydrotechnikami (profesorem Szpindorem, Jurkiem Piotrowskim i Ryśkiem Wiśniewskim) zajmując się, najogólniej mówiąc, modelowaniem matematycznym procesów fizycznych zachodzących w środowisku wodnym. To był dla nas bardzo płodny okres, który przybliżył nas i wciągnął w problematykę inżynierską prognoz hydrologicznych, hydrauliki koryt otwartych oraz transportu zawieszin i materiałów wleczonych. Udało się nam wypracować autorską metodę wspólnego wygłaszania referatów na seminariach i konferencjach, polegającą na naszym dialogu i wzajemnym stawianiu niewygodnych pytań, które przeradzały się w otwartą dyskusję, poddającą czasami w wątpliwość główne hipotezy naszych modeli. Z czasem, nasza współpraca przetransformowała się w przyjaźń i wzajemną stymulację naukową, której na pewno byłem beneficjentem.

Andrzej, którego zapamiętałem jako prawdziwego entuzjastę, był wulkanem energii i pomysłowości, także w dydaktyce, interesował się wieloma dziedzinami na pograniczu informatyki, matematyki i przyrody, był bardzo czytany, dzięki niemu odkryłem pionierską książkę Douglasa Hofstadtera „Gödel, Escher, Bach” poświęconą interakcjami pomiędzy matematyką, sztuką i muzyką. To Andrzej podsuwał mi wiersze Jacques Preverta i to razem z Andrzejem słuchaliśmy nabożnie Pink Floydów.

Andrzej był amatorem ciętych ripost – pamiętam, że na jednym z pierwszych Seminariów Zastosowań Matematyki w Lubniewicach referował swoją pracę magisterską poświęconą oszacowywaniu biomasy ławic ryb za pomocą sonaru. Zaproszonymi gośćmi na tych seminariach byli znani wrocławscy matematycy z Uniwersytetu i Politechniki Wrocławskiej, nasi byli nauczyciele akademicy, wobec których nie wypadalo się kompromitować. Po wystąpieniu Anusia, profesor Łukaszewicz zwrócił mu uwagę, że zastosował bardzo skomplikowane metody matematyczne zapominając o oszacowaniu ich błędu, co profesor porównał z laskotaniem słonia ptasim piórkiem. Niezbyt speszony tą uwagą Anuś odpalił: „No ale jeśli słonie to lubią ? !”

Stan Wojenny sprawił, że nasze drogi się rozeszły, wiem, że w kilka lat po zrobieniu doktoratu odszedł z uczelni i zajął się, z dużym powodzeniem wdrożeniami informatycznymi i bezpieczeństwem systemów komputerowych. Pomimo prawie 40 lat, które minęły od naszego ostatniego kontaktu, odnoszę wrażenie, że Anuś przez całe swoje życie wiernie stosował zasadę Królowej Kier radzącej bohaterce „Alicji w Krainie czarów”: « Bo tu, jak widzisz, trzeba biec tak szybko jak się potrafi, żeby zostać w tym samym miejscu. Jeżeli chce się znaleźć z inny miejscu trzeba biec co najmniej dwa razy szybciej ! »

Marek Erlich
Grenoble, 10 marca 2022

Lech Nowak (1944-2013)

Prof. dr hab. inż. Lech Nowak urodził się 2 kwietnia 1944 roku w Lublinie. Szkołę podstawową i Liceum Ogólnokształcące ukończył w Wołowie. W latach 1964-1969 studiował na Wydziale Rolniczym naszej Uczelni, gdzie uzyskał dyplom magistra inżyniera rolnictwa. Pracę magisterską *Wpływ nawożenia miedzią na plony roślin zbożowych* napisał pod kierunkiem prof. dra hab. Kazimierza Boratyńskiego. Stopień doktora nauk rolniczych otrzymał w 1977 roku na Wydziale Rolniczym naszej Uczelni na podstawie rozprawy *Wpływ zróżnicowanego nawożenia i nawadniania na dynamikę zawartości podstawowych składników pokarmowych i wartość paszową liści buraków cukrowych* (promotor prof. dr Stanisław Włodarczyk), natomiast stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych w dyscyplinie kształtowanie środowiska, specjalność nawadnianie roślin, uzyskał w 1993 roku na naszym Wydziale na podstawie oceny dorobku naukowego i rozprawy *Wpływ opadów i deszczowania na plonowanie roślin okopowych w różnych warunkach siedliska*. Tytuł naukowy profesora nauk rolniczych otrzymał w 2002 roku.

Bezpośrednio po studiach rozpoczął pracę w Katedrze Chemii Rolniczej na Wydziale Rolniczym naszej Uczelni, gdzie odbył roczny staż w charakterze asystenta-stażysty. Swoje umiejętności doskonalił, uczestnicząc w zajęciach w pracowni torfowej prof. Stanisława Tołpy, a także w szkoleniach organizowanych przez Instytut Agrofizyki PAN im. Bogdana Dobrzańskiego w Lublinie.

Z naszym Wydziałem był związany od 1970 roku, kiedy został zatrudniony w Katedrze Rolniczego Użytkowania Terenów Zmeliorowanych na stanowisku adiunkta. W roku 1999 awansował na stanowisko profesora nadzwyczajnego, a osiem lat później na stanowisko profesora zwyczajnego. W latach 1997-2009 był kierownikiem Katedry Rolniczych Podstaw Kształtowania Środowiska, a od 2010 roku kierownikiem Zakładu Przyrodniczych Podstaw Kształtowania Środowiska/Krajobrazu) w Instytucie Architektury Krajobrazu (obecnie Katedra Architektury Krajobrazu)..

Kontynuator badań zespołowych zapoczątkowanych przez prof. Józefa Dzieżycyca, twórcę wrocławskiej szkoły deszczowania roślin, prowadzonych wspólnie z szeregiem katedr jednoimiennych uczelni rolniczych w Bydgoszczy, Krakowie, Lublinie, Poznaniu, Szczecinie i Warszawie.

Uznany specjalista w zakresie wpływu czynników przyrodniczych i antropogenicznych środowiska, a zwłaszcza deszczowania i zróżnicowanego nawożenia na wielkość i jakość plonów roślin rolniczych i ogrodniczych, gospodarkę wodną gleb i roślin oraz na skład chemiczny i migrację składników biogenych w profilu glebowym, a także w zakresie oceny zawartości metali ciężkich w roślinach uprawnych, użytków zielonych, warzywach i owocach zebranych na Dolnym Śląsku.

Autor lub współautor blisko 160 prac opublikowanych w czasopiśmie naukowych oraz podobnej liczby prac nieopublikowanych. Współautor monografii pt. „Potrzeby wodne roślin uprawnych” i „Czynniki plonotwórcze – plonowanie roślin” pod redakcją prof. dr. hab. Józefa Dzieżycyca oraz autor i współautor trzech rozdziałów podręcznika „Nawadnianie roślin” wydanego przez PWRiL w 2006 r. Współorganizator kilku konferencji naukowych i sympozjów.

Promotor 4 doktoratów oraz 23 prac dyplomowych. Recenzent 2 wniosków o nadanie tytułu profesora, 2 rozpraw habilitacyjnych, 2 rozpraw doktorskich oraz szeregu recenzji wydawniczych. wniosków o nadanie tytułu naukowego profesora, a także wielu recenzji wydawniczych.

Odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi i medalem „Za Zasługi dla Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Akademii Rolniczej we Wrocławiu”.

Wyróżniony 2 nagrodami ministra oraz 17 nagrodami rektora naszej Uczelni.

Zmarł 27 października 2013 roku. Spoczywa na cmentarzu przy ulicy Kiełczowskiej we Wrocławiu [Pole/Grób/Rząd: 43R/105/9].

Wspomnienie

Profesor Lech Nowak był człowiekiem pogodnym, serdecznym i pomocnym. We wspomnieniach studentów chwalony za nieomalże ojcowskie traktowanie. Starał się zaszcześcić w nich miłość do ziemi, szacunek dla ciężkiej pracy polskiego rolnika, poszanowanie środowiska i konieczność jego ochrony.

Znany i ceniony w środowisku naukowym. Był też bardzo towarzyski, pełen energii. Umiał jednak rozdzielić pracę zawodową od rozrywki. W trudnych chwilach (lata 90.) potrafił udzielić pomocy rzeczowej, jak i fizycznej, młodszemu współpracownikowi na dorobku. Pomimo tego, że pod koniec pracy zawodowej zaczął mieć problemy zdrowotne, z zaangażowaniem prowadził zajęcia, interesował się i troszczył losem studentów i nas, współpracowników.

Zapamiętamy Go jako człowieka z pasją, organizatora wspólnych badań, życzliwego ludziom i dobrego kolegę.

Kazimierz Chmura

Krzysztof Nyc (1939-2021)

Prof. dr hab. inż. Krzysztof Nyc urodził się 13 września 1939 r. w Leżajsku i tam uczęszczał do liceum ogólnokształcącego. W latach 1958-1963 studiował na naszym Wydziale i uzyskał dyplom magistra inżyniera melioracji wodnych.

Oba stopnie naukowe otrzymał na naszym Wydziale: w 1971 r. stopień doktora nauk technicznych na podstawie rozprawy *Potrzeby wodne niektórych roślin oraz wskaźniki techniczno-eksploatacyjne nawodnienia deszczownianego* (promotor doc. dr hab. Stanisław Marcilonek), natomiast w 1986 r. stopień doktora habilitowanego nauk technicznych na podstawie rozprawy *Sterowanie zasobami retencji gruntowej w dolinach rzek nizinnych*. Tytuł profesora nauk rolniczych uzyskał w 1995 roku.

Po ukończeniu studiów pracował w Rejonowym Przedsiębiorstwie Wodno-Melioracyjnym we Wrocławiu na stanowisku inżyniera, a następnie kierownika budowy. W 1964 r. został zatrudniony na naszym Wydziale w Katedrze Melioracji Rolnych i Leśnych (obecnie Katedra Kształtowania i Ochrony Środowiska), w której pracował aż do emerytury w 2009 roku, na kolejnych stanowiskach, w tym docenta (od 1987 r.), profesora nadzwyczajnego (od 1992 r.) i profesora zwyczajnego (od 2001 r.). W tej Katedrze był kierownikiem Zakładu Eksploatacji Systemów Melioracyjnych (1989-2009) oraz zastępcą dyrektora (1991-1994 i 1997-2003). Prodiakan naszego Wydziału w latach 1987-1990.

Odbył szereg staży naukowych i wyjazdów konsultacyjnych do Czech, Słowacji, Niemiec, Jugosławii, Francji, na Łotwę, do Holandii i Izraela.

Promotor 5 doktoratów, w tym pracownika politechniki z Syrii. Autor dziesięciu recenzji profesorskich, sześciu habilitacyjnych i sześciu doktorskich, a także czterech ocen dorobku osób ubiegających się o stanowisko profesora nadzwyczajnego. Promotor ponad 100 magistrów.

Autor i współautor ponad 340 pozycji, spośród których 140 zostało opublikowanych, w tym 90 oryginalnych prac twórczych oraz 7 podręczników i skryptów

Członek wielu towarzystw naukowych, w tym Komitetu Melioracji i Inżynierii Środowiska Rolniczego PAN (sekretarz naukowy – dwie kadencje oraz wiceprzewodniczący Komitetu – dwie kadencje). Członek Rady Naukowej Instytutu Melioracji i Użytków Zielonych w Falentach k. Warszawy oraz członek Rady Gospodarki Wodnej Regionu Wodnego Środkowej Odry z siedzibą we Wrocławiu.

Aktywny działacz Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Wodnych i Melioracyjnych NOT (m.in. wiceprzewodniczący Zarządu Oddziału Dolnośląskiego i wiceprzewodniczący Sekcji Głównej Melioracji i Ochrony Środowiska) oraz Polskiego Towarzystwa Inżynierii Ekologicznej (prezes Zarządu Oddziału Dolnośląskiego i wiceprezes Zarządu Głównego). Członek Honorowy SITWM NOT oraz PTIE.

Uznany specjalista w zakresie doskonalenia eksploatacji urządzeń i systemów melioracyjnych, optymalizacji gospodarowania zasobami wodnymi w rolnictwie, techniki nawodnień rolniczych, a także potrzeb wodnych roślin w różnych warunkach środowiskowych, bilansów wodnych zlewni rolniczych, kształtowania małej retencji i ochrony jakości wód.

Prowadził zajęcia dydaktyczne na naszym Wydziale i na Wydziale Rolniczym naszej Uczelni, a także na Wydziale Inżynieryjno-Ekonomicznym Przemysłu w Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu.

Odnznaczony: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Medalem 40-lecia Polski Ludowej, medalem „Za zasługi dla Akademii Rolniczej we Wrocławiu”, medalem „Za zasługi dla Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu”, Złotą Odznaką „Zasłużony dla Województwa Wrocławskiego i Miasta Wrocławia”, Złotą Odznaką Honorową Stowarzyszenia Inżynierów i

Techników Wodnych i Melioracyjnych NOT odznaką „Zasłużony dla Akademii Rolniczej we Wrocławiu”, odznaką „Zasłużony Działacz Ruchu Spółdzielczego”,

Wyróżniony wieloma nagrodami rektora naszej Uczelni oraz statuetką „Laur Wydziału V PAN za wybitny wkład w rozwój nauk rolniczych”.

Zmarł 7 stycznia 2021 roku. Spoczywa na cmentarzu parafialnym w Krępicach, gmina Miękinia.

Wspomnienie

Profesora Krzysztofa Nycy poznałem w czasie studiów, po ukończeniu których zaproponował mi pracę na uczelni. Od 1990 roku pracowaliśmy razem w Zakładzie Eksploatacji Systemów Melioracyjnych Instytutu Melioracji Rolnych i Leśnych. Dzięki Profesorowi i jego pasji do badań terenowych w krótkim czasie uruchomiłem dwa nowe obiekty badawcze o powierzchni 100 i 720 hektarów, które umożliwiły realizację kilku projektów badawczych oraz dostarczyły wyników badań wykorzystanych w moim doktoracie i rozprawie habilitacyjnej, a także w kilkudziesięciu publikacjach i opracowaniach. Profesor często podkreślał, że głównym celem naszych badań było i jest rozwiązywanie kolejnych problemów związanych z malejącymi zasobami wód dyspozycyjnych dla rolnictwa i utrzymania środowiska przyrodniczego, a także ze zmianami gospodarowania uwzględniającymi ideę zrównoważonego rozwoju.

Profesor kierował się kilkoma zasadami, które starał się przekazywać swoim wychowankom. „Godne życie, służba każdemu człowiekowi oraz odpowiedzialność, systematyczność i dokładność w pracy” – przypominał swoim studentom i doktorantom powołanie, jakie powinien nieść w sobie każdy człowiek, któremu bliska jest autorefleksja. W życiu i pracy wierny był zasadzie „przede wszystkim nie szkodzić”, a bardzo często powtarzał, że jeżeli możemy, to starajmy się pomagać. Dzięki takiemu nastawieniu w Jego pokoju zawsze można było kogoś spotkać, kto przychodził, czy to porozmawiać, czy się poradzić, a czasem i wyzalić. Przeżywał każdy nieudany egzamin studenta i starał się szybko wyznaczać egzaminy poprawkowe, albo przychodził do mnie z pytaniem: „jak pan tego studenta ocenia z perspektywy ćwiczeń?”. Absolwenci zapamiętali Profesora jako nauczyciela akademickiego wymagającego, szczególnie dbającego o jakość i formę zaliczanych projektów oraz zdawanych egzaminów, ale który zawsze ze względu na dużą kulturę osobistą, wyjątkowo przyjazne nastawienie do studentów i wręcz ich ciągle dopingowanie do zaliczenia końcowego, zapamiętany został jako wykładowca, którego zawsze miło wspominają.

Był serdeczny, otwarty i towarzyski. Podczas różnych uroczystości lubił poczęstować swoich gości domowymi nalewkami. A jego pasją były góry i całodniowe piesze wycieczki, szczególnie w okolicach rodzinnego Leżajska. Proszony o pomoc, nie potrafił odmówić. W efekcie nie tylko uczył, pracował w terenie, egzaminował, ale też był aktywny w wielu komisjach uczelnianych i wydziałowych, co powodowało jedno – na uczelni wiele razy przebywał do późnych godzin. Właściwie uczelnia była Jego drugim domem.

Podczas jubileuszowej konferencji w 2009 roku prof. Krzysztof Nyc powiedział: „Spędziłem tu ponad 45 lat jako nauczyciel akademicki po 15-miesięcznym stażu zawodowym w Rejonowym Przedsiębiorstwie Melioracyjnym we Wrocławiu. Bardzo sobie cenię ten okres pracy w wykonawstwie, bowiem dostarczył mi wiele praktycznych wskazówek do późniejszej działalności naukowej (...). W młodości niewiele miałem kontaktu z pracą w rolnictwie, lecz studia na Wydziale Melioracji Wodnych pogłębione działalnością w przedsiębiorstwie melioracyjnym, a następnie nauką, stały się dla mnie ciekawą przygodą życia, wzbudzając duże zainteresowanie wodą w środowisku przyrodniczym, a zwłaszcza w rolnictwie”

Po przejściu na emeryturę, w 2009 roku, nowym wzywaniem dla Profesora stał się ogród, w którym potrafił pracować od rana do wieczora. Jednak zawsze, niezależnie od swojej miłości do nauki, na pierwszym miejscu w życiu osobistym stawiał rodzinę, a już szczególnie dwie wspaniałe wnuczki i wnuka. W najbliższym czasie miał też zostać pradiadkiem.

Ryszard Pokładek

Dorota Olearczyk (1962-2016)

Dr inż. Dorota Olearczyk urodziła się 11 września 1962 roku we Wrocławiu.

Dyplom magisterski uzyskała w 1988 r. na naszym Wydziale przedkładając pracę *Wstępny projekt modernizacji wałów rzeki Odry od Brzegu do Wrocławia*, wykonaną pod kierunkiem dr. inż. Czesława Szczegielniaka. Po ukończeniu studiów w 1988 r. rozpoczęła w dniu 1 września 1990 r. pracę w Instytucie Inżynierii Środowiska, którą kontynuowała do końca swoich dni.

W 1994 roku uzyskała dyplom MSc (MSc Degree in Water in Water Resources Management and Hydrology) na Wageningen Agricultural University w Holandii na podstawie pracy *Maximum discharges in the upper and middle river Odra basin*.

Stopień doktora nauk rolniczych, w dyscyplinie kształtowanie środowiska, specjalność hydrologia, uzyskała w 2001 r. na podstawie wyróżnionej przez Radę naszego Wydziału pracy *Zależności regionalne przepływów maksymalnych w dorzeczu górnej i środkowej Odry*, napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. inż. Laury Radczuk.

Oryginalny wkład własny dr inż. Doroty Olearczyk do rozwoju hydrologii w inżynierii środowiska obejmuje opublikowanie 26 oryginalnych artykułów naukowych w czasopismach recenzowanych (w tym 11 w jęz. angielskim), 2 monografii oraz 49 opracowań studialno-badawczych. Jako pracownik naukowo-dydaktyczny aktywnie uczestniczyła w 53 konferencjach naukowych, krajowych i międzynarodowych, 40 seminariach w Polsce oraz 15 workshop'ach zagranicznych, prezentując wyniki swoich badań.

W ramach obowiązków dydaktycznych prowadziła z bardzo dużym zaangażowaniem wykłady i ćwiczenia na 5 kierunkach wydziału z przedmiotów: hydrologia, hydrologia dynamiczna, inżynieria ekologiczna, zbiorniki wodne, ochrona od powodzi, regulacja rzek, gospodarka wodna. W ramach międzynarodowego programu ERASMUS prowadziła też zajęcia w języku angielskim, pełniąc niejednokrotnie również opiekę merytoryczną nad studentami zagranicznymi.

Pod Jej opieką naukową zrealizowanych zostało 18 prac magisterskich i 11 prac inżynierskich. W latach 2004–2007 pełniła funkcję opiekuna naukowego Studenckiego Koła Naukowego Hydrologów i Hydrotechników.

Od 2012 roku pełniła funkcję kierownika Zakładu Hydrologii i Gospodarki Wodnej w macierzystym Instytucie. Od 2011 r. była członkiem Rady Programowej kierunku inżynieria i gospodarka wodna. Brała udział w organizacji 8 konferencji naukowych.

W latach 1995–1997 była członkiem Grupy Ekspertów LOW FLOW, działającej w ramach Programu badawczego: „Ocena reżimów przepływu na podstawie danych z międzynarodowej sieci zlewni eksperymentalnych i posterunków pomiarowych”.

Była czynnym członkiem w organizacjach naukowych i branżowych, między innymi: Polskiego Towarzystwa Geofizycznego, gdzie w latach 2004–2012, przez dwie kadencje, pełniła funkcję Przewodniczącej Oddziału Wrocławskiego, Stowarzyszenia Hydrologów Polskich, Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Wodnych Melioracji NOT, Globalnego Partnerstwa dla Wody.

Odznaczona Złotą Odznaką Polskiego Towarzystwa Geofizycznego (2015). Wyróżniona wieloma nagrodami rektora naszej Uczelni.

Zmarła po długiej chorobie 27 lutego 2016 r. Spoczywa na Cmentarzu św. Rodziny przy ulicy Smętnej we Wrocławiu [ID grobu: 9162, Sektor: 17, Rząd: 28, Nr w rzędzie: 17].

Wspomnienia

Dr inż. Dorota Olearczyk mimo ustawicznej walki z chorobą wytrwale dążyła do podniesienia swoich kwalifikacji. Prowadzona przez wiele lat Jej działalność naukowa i badawcza skupiała się na

modelowaniu procesów hydrologicznych i hydraulicznych na potrzeby gospodarki wodnej i dała Jej podstawę do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego. Niestety, pogarszający się stan zdrowia uniemożliwił Jej doprowadzenie procedury habilitacyjnej do ostatecznego zakończenia.

Zagadnienia określania warunków pracy systemu liniowego oraz zasady wymiarowania korytek zbiorczych opracowane przez dr inż. Dorotę Olearczyk stanowiły podstawę do weryfikacji innowacyjnego rozwiązania, niestosowanego do tej pory, dotyczącego monolitycznych prefabrykowanych kanałów odwodnienia liniowego. Dzięki Jej badaniom firma KAN (producent systemów odwodniania) otrzymała w 2015 r. aprobatę techniczną Instytutu Techniki Budowlanej.

Doświadczenia nabyte w pracy badawczo-naukowej i studialno-projektowej przekazała w monografii „Metodyki obliczania przepływów i opadów maksymalnych o określonym prawdopodobieństwie przewyższenia dla zlewni kontrolowanych i niekontrolowanych oraz identyfikacji modeli transformacji opadu w odpływ”.

Wypracowane przez lata pracy w Instytucie Inżynierii Środowiska metody określania przepływów, szczególnie w zlewniach niekontrolowanych, uczyniły Ją ekspertem w tym zakresie. W latach 2010–2012 zaangażowana była w trzech międzynarodowych projektach badawczych, jak:

- IMPACCT – Zintegrowane opcje zarządzania w rolnictwie dla złagodzenia zmian klimatu (Uniwersytet w Hertfordshire – Wielka Brytania);
- OSCAR – optymalne projektowanie polityki w sprawie zmian klimatu z wykorzystaniem unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich (Uniwersytet w Hertfordshire – Wielka Brytania);
- URBAN WFFTP – zastosowanie podejścia śladu wodnego do monitorowania, oceny i gospodarowania wodą na obszarach miejskich. Metoda ta została wdrożona w trzech miastach: Innsbruck (Austria), Vincenta (Włochy) oraz we Wrocławiu.

Nie była Jej obca również hydrologia historyczna – uczestniczyła w projekcie badawczym MNiSW pt. „Wpływ sieci rzecznej Wrocławia na kształtowanie fortyfikacji miejskich na przełomie XIX i XX wieku, ze szczególnym uwzględnieniem wojskowych zapór wodnych”.

Zrozumienie procesów hydrologicznych uważała za podstawę niezbędną dla inżynierów i projektantów przy realizacji zadań z zakresu gospodarki wodnej. Podejście metodyczne i aplikacyjne w tym zakresie zawarła w 12 publikacjach, które obejmują następujące zagadnienia: modelowanie przejścia fali powodziowej przez zbiorniki retencyjne, warunki przepływu przez przelew stokowy z odprowadzeniem bocznym, warunki odbioru i przepływu wód opadowych przez system odwodnienia liniowego oraz w 7 publikacjach jednolitych dotyczących zdarzeń ekstremalnych zarówno dla zlewni kontrolowanych pod względem hydrologicznym, jak i niekontrolowanych.

Ścisła współpraca, od 2005 roku, z Katedrą Geotechniki i Hydrotechniki Politechniki Wrocławskiej pozwoliła na opracowanie numerycznego modelu, na podstawie którego można optymalnie sterować między ilością wody dopływającej i odpływającej oraz retencjonowanej w zbiorniku a sterowaniem jego urządzeniami zrzutowymi w zmiennym reżimie hydraulicznym.

W pamięci współpracowników pozostanie na zawsze jako prawa, szlachetna i wyjątkowo konsekwentna osoba, której upór, połączony z wytrwałością, nie pozwalał Jej na rezygnację z pracy, nawet podczas choroby. Nigdy nie usłyszeliśmy od Niej, że nie da rady. Do ostatniej chwili pracowała z wielkim zaangażowaniem, zarówno przy zakończeniu pracy habilitacyjnej, jak i prowadząc zajęcia ze studentami. W pracy dydaktycznej nie szczędziła sił i czasu na rzetelne i solidne przygotowanie wykładów i zajęć. Była wymagającym nauczycielem nie tylko w stosunku do studentów, ale również wysoką poprzeczkę stawiała sobie. Dążąc do perfekcji, angażowała się ponadprzeciętnie w prace swoich dyplomantów. Rzetelność i fachowość były jej wizytówką w pracy wychowawcy, dydaktyka i inżyniera.

Ogromne zaangażowanie w pracę naukowo-dydaktyczną, którą usiłowała prowadzić do końca, przerwała śmierć, która bezlitośnie wyrwała Ją z naszego grona.

Laura Radczuk

Znałyśmy się od studiów, ale nasza przyjaźń zawiązała się w roku 1994, kiedy rozpoczęliśmy studia doktoranckie na Wydziale Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji ówczesnej Akademii Rolniczej we Wrocławiu. Dorota była wtedy asystentką w Instytucie Inżynierii Środowiska. Mimo, że była już od kilku lat pracownikiem IiŚ, wtopiła się w nasze życie studentów – doktorantów i tak pozostało.

Nasza przyjaźń, bycie ze sobą, w dużej mierze wiąże się ze Szkołami Hydrologii, na które zabierała nas profesor Laura Radczuk, gdzie ochrzczono nas „Dwórki Profesórki”. Choć było nas tyle, aż 4, to

tylko jedna była tą „rozważną i romantyczną”, i to właśnie była Dorota, nazwana tak przez profesora Piotra Kowalika. Urzeczywistniało się to nie tylko w Jej sposobie bycia, ale też tym, że mimo Jej czynnego uczestnictwa w bogatym życiu towarzyskim każdej Szkoły, nigdy nie usłyszała reprimendy od Kierownika Szkoły – trzymającej nas w ryzach profesor Marii Ozga-Zielińskiej. Postrzegana była jako osoba wyjątkowo łagodna i spokojna, dla nas pozostanie w pamięci jako dobry kompan i towarzysz wielu zabawnych przygód. Wspominając choćby nasz udział w międzynarodowym kursie ekohydrologii, gdzie nocny spacer z wyjątkowo zacieklą i fachową dyskusją zakończył się niezamierzoną kąpielą w głębokim, doświadczalnym zbiorniku, pełnym żarłocznych szczupaków. Opętane rozmową i pierwszymi wrażeniami z kursu nie zauważyliśmy przeszkody. Dorota, mimo ostrzeżenia, do wody wpadła jako druga, a na uwagę: „Dorota – ja już płynę” – odpowiedziała „zaczekaj, bo gubię klapki”. Wykąpała się solidarnie. Czasami trudno było ją namówić do tzw. szaleństwa, ale gdy kapitulowała, to z precudnym uśmiechem. Była jednym z najlepszych słuchaczy, choć myliłby się ten, kto myślał, że przekonał Dorotę. Odbywało się to na zasadzie przysłowiowego witania się z gąską w ogródku.

Dla nas smutek jest tylko etapem żałoby, a uczucie żalu i pustki przemina, gdy przywołamy Dorotę w swych wspomnieniach, bowiem ludzie żyją tak długo, jak długo inni pielęgnują pamięć o nich, myśląc i wracając pamięcią do wspólnie przeżytych chwil.

Tamara Tokarczyk, Joanna Markowska, Danuta Trojan

Jerzy Oleszek (1949-2021)

Dr inż. Jerzy Oleszek urodził się 28 lutego 1949 roku we Wrocławiu. W 1973 r. ukończył studia na kierunku geodezji urządzeń rolnych na naszym Wydziale i został zatrudniony w Instytucie Planowania i Urządzania Terenów Wiejskich (obecnie Instytut Gospodarki Przestrzennej). Pracował kolejno na stanowisku asystenta stażysty, od 1974 – asystenta a od 1976 r. – starszego asystenta. Po obronie w 1983 roku na naszym Wydziale rozprawy doktorskiej *Przemysłowa urbanizacja i rolnictwo w Polsce – problemy metodyczne analizy zróżnicowań regionalnych* (promotor doc. dr Antoni Zagożdżon Uniwersytet Wrocławski) uzyskał stopień doktora nauk technicznych i został zatrudniony na stanowisku adiunkta.

Opublikował około 120 artykułów naukowych. Szczególnym przedmiotem jego zainteresowań były Sudety Wschodnie, które stanowiły pole jego badań w wielu pracach. W latach 2015-2016 współuczestniczył w realizacji projektu *Akademia Rozwoju – kluczem wzmocnienia kadr polskiej gospodarki* realizowanego przez Uniwersytet Wrocławski.

Był członkiem krajowych i zagranicznych organizacji i stowarzyszeń naukowych (Agrarsoziale Gesellschaft Göttingen – Niemcy, Polsko-Czeskie Stowarzyszenie Naukowe, Komitet Zagospodarowania Ziemi Górskich – Sekcja Sudecka). Odbył staż naukowy w Niemczech (Institut für ländliche Bauwesen w Braunschweig, 1989). Współpracował z Uniwersytetem w Rostoku (1996-2007) i z Uniwersytetem Rolno-Leśnym w Brnie.

Prowadził zajęcia m.in. z przedmiotów: demografia i społeczno-kulturowe uwarunkowania gospodarki przestrzennej (główny zakres: środowisko kulturowe i tożsamość lokalna jako determinanty rozwoju obszaru); kształtowanie krajobrazu (zakres: istota kształtowania krajobrazu wiejskiego, deformacja krajobrazu wsi), wieś europejska w układach osadniczych i wizerunek wsi dolnośląskiej. Był promotorem ponad 100 prac dyplomowych (inżynierskich i magisterskich) na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych i recenzował ponad 150 takich prac.

Członek Rady naszego Wydziału. Przez dwie kadencje pracował w Komisji Dyscyplinarnej dla nauczycieli akademickich.

W roku 2016 przeszedł na emeryturę.

Odnaczony Medalem Złotym za Długoletnią Służbę (2008), medalem „Za zasługi dla Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu” (2016) i odznaką „Zasłużony dla Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu”.

Zmarł 12 marca 2021 roku po długiej i ciężkiej chorobie. Został pochowany na Cmentarzu Ducha Świętego przy ulicy Bardzkiej we Wrocławiu [Pole: B, Rząd: 10, Grób: 3].

Julian Paluch (1940-2015)

Prof. dr hab. inż. Julian Paluch urodził się 19 lutego 1940 r. w Bukownicy w powiecie biłgorajskim. W roku 1943 wysiedlony przez okupanta do obozów przejściowych w Zwierzyńcu i Zamościu, a następnie do gospodarstwa Niemca nasiedlonego we wsi Hyże koło Zamościa. Po ukończeniu szkoły podstawowej udał się do Szczecina, gdzie w 1959 r. ukończył Technikum Wodno-Melioracyjne. Jako młody technik meliorant podjął pracę zawodową w Rejonowym Kierownictwie Robót Wodno-Melioracyjnych w Myśliborzu, a następnie w Janowie Lubelskim.

W 1965 roku ukończył studia na naszym Wydziale uzyskując dyplom magistra inżyniera melioracji wodnych, a w 1969 r. uzyskał tytuł inżyniera urządzeń sanitarnych na Wydziale Inżynierii Sanitarnej Politechniki Wrocławskiej.

Oba stopnie naukowe uzyskał na naszym Wydziale: w 1972 r. stopień doktora nauk technicznych na podstawie rozprawy *Kształtowanie się odpływów z terenów nawadnianych ściekami* (promotor doc. dr hab. Józef Boćko), a w 1986 r. stopień doktora habilitowanego nauk technicznych na podstawie oceny dorobku naukowego i rozprawy *Oczyszczanie ścieków miejskich w środowisku glebowym*. W roku 2003 otrzymał tytuł profesora nauk rolniczych.

W 1966 r., po odbyciu rocznych Asystenckich Studiów Przygotowawczych, został zatrudniony na naszym Wydziale w Pracowni Rolniczego Wykorzystania Ścieków Katedry Melioracji Rolnych i Leśnych (obecnie Katedra Kształtowania i Ochrony Środowiska), gdzie pracował jako asystent, starszy asystent i adiunkt. Od 1974 do 2000 r. pracował w Instytucie Ochrony Środowiska Oddział we Wrocławiu na stanowiskach adiunkta, docenta i profesora nadzwyczajnego. Od 1998 r. ponownie został zatrudniony na naszym Wydziale na stanowisku profesora nadzwyczajnego w Instytucie Kształtowania i Ochrony Środowiska (1998-2006), Katedrze Budownictwa i Infrastruktury (2006-2010) i w Instytucie Inżynierii Środowiska (2010).

Autor i współautor ponad 140 oryginalnych prac naukowych, 2 patentów i ponad 200 opracowań studialnych, opinii i projektów technicznych, a także trzech 3 skryptów dla studentów.. Kierował licznymi projektami badawczymi, w tym finansowanym przez Fundację M. Skłodowskiej-Curie, współpracował z US EPA, odbył również dwa staże w USA.

Promotor trzech doktoratów, recenzent w wielu postępowaniach o nadanie stopni naukowych, opiekun dziesiątek prac dyplomowych.

Specjalista w zakresie procesów oczyszczania ścieków w środowisku glebowym jako skutecznym sposobie rozwiązywania problemów dotyczących ochrony wód na drodze zamykania obiegu materii przez środowisko glebowe, a także w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych w ramach szeroko pojętej gospodarki wodnej.

Członek „Stowarzyszenia Dzieci Zamojszczyzny ofiar prześladowań, represji i odosobnienia w obozach hitlerowskich w czasie II wojny światowej” oraz Dolnośląskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa, W latach 1994–2009 brał czynny udział w pracach Polskiego Komitetu Normalizacyjnego.

Odnaczony: Złotym Krzyżem Zasługi, odznaką „Za Zasługi dla Akademii Rolniczej we Wrocławiu” i medalem „Za Zasługi dla Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu”. Wyróżniony kilkunastoma nagrodami rektora naszej Uczelni.

Zmarł 4 lipca 2015 roku. Spoczywa na Cmentarzu Osobowickim we Wrocławiu [Pole/Grób/Rząd: 145A/GU/48].

Wspomnienie

Profesor Julian Paluch był jednym z tych pracowników naszego Wydziału, którzy dobrze rozumieli potrzebę kształcenia studentów w zakresie zrównoważonego rozwoju. Różnym aspektom ochrony środowiska poświęcił całe swoje zawodowe życie. Był wyjątkowo pracowity i zaangażowany w to co robił, o czym świadczy zarówno imponująca liczba Jego prac naukowych, prac studialnych, projektów i opinii oraz inskrypcja nagrobna na tle lasu o treści: „prof. Julian Paluch rozumiał i bronił praw przyrody”. Zawsze kierował się tą maksymą, co nie zawsze przysparzało Mu sympatyków.

Po przejściu na emeryturę ciężko zachorował. Jednak nawet będąc już obłożnie chory zachował pogodę ducha i interesował się sprawami naszej Uczelni.

Andrzej Drabiński

Krystyna Panek (1936-2013)

Dr hab. inż. Krystyna Panek urodziła się 12 stycznia 1936 roku w Rawiczu. Tam też w 1953 roku ukończyła szkołę średnią. Studia na Wydziale Rolniczym naszej Uczelni ukończyła w roku 1959 i przez kolejne 10 lat pracowała w produkcji i administracji rolniczej. W grudniu 1969 roku podjęła pracę na naszym Wydziale, na stanowisku starszego asystenta w Katedrze Ekologii Roślin, która później weszła w skład Instytutu, a następnie Katedry Rolniczych Podstaw Kształowania Środowiska. W 1975 roku awansowała na stanowisko adiunkta.

Stopień doktora nauk rolniczych otrzymała w 1975 roku na Wydziale Rolniczym naszej Uczelni na podstawie rozprawy *Zmienność cech morfologicznych i plonu pszenicy ozimej i jarej pod wpływem nawadniania oraz zróżnicowanego nawożenia* (promotor dr hab. inż. Stanisław Bieszczad). Stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych w dyscyplinie kształowanie środowiska, specjalność ekologia roślin, otrzymała na naszym Wydziale w 1994 roku, na podstawie oceny dorobku naukowego i przedłożonej rozprawy *Działanie i współdziałanie usłonecznienia, temperatury i opadów na plonowanie zbóż jarych w Polsce*. Odbyła dwa krótkoterminowe staże naukowe w RFN i Austrii.

Uznana specjalistka w zakresie oceny sposobu i stopnia oddziaływania przyrodniczych i agrotechnicznych czynników siedliska na różnicowanie plonów i cech plonotwórczych roślin uprawnych, a przede wszystkim zbóż. Zorganizowała komputerowy bank informacji, dla 12 głównych roślin uprawnych, obejmujący kilka tysięcy danych o plonach i warunkach, w których je uzyskano. Zainicjowała także opracowanie pakietu programów statystycznych, które znalazły zastosowanie w opracowywaniu wyników wieloletnich doświadczeń wieloczynnikowych. W latach 1986–1990 była krajowym koordynatorem II stopnia programu rządowego.

Autorka lub współautorka 46 publikacji, z czego 17 to prace indywidualne, wśród których znalazły się rozdziały w monografiach „Potrzeby wodne roślin uprawnych” (1989) i „Czynniki plonotwórcze – plonowanie roślin” pod red. J. Dzieżycy, a także autorką lub współautorką 18 prac nieopublikowanych. Organizatorka lub współorganizatorka 10 sympozjów naukowych.

Opiekowała się też pracami dyplomowymi inżynierskimi i magisterskimi.

Odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi i medalem „Za zasługi dla Wydziału Inżynierii Kształowania Środowiska i Geodezji Akademii Rolniczej we Wrocławiu”. Wyróżniona dwiema nagrodami Ministra Edukacji Narodowej oraz 11 nagrodami rektora naszej Uczelni.

Po przejściu na emeryturę w roku 2001 osiadła w swojej rodzinnej miejscowości.

Zmarła 7 marca 2013 roku. Spoczywa na cmentarzu w Rawiczu.

Wspomnienia

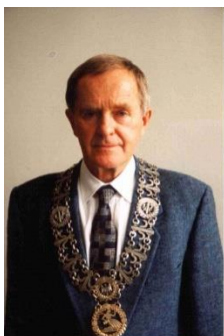
Pani dr hab. inż. Krystyna Panek chętnie służyła pomocą i radą w sprawach zawodowych młodszym koleżankom i kolegom naszego zespołu. Z pozoru surowa, przy bliższym poznaniu okazywała się człowiekiem życzliwym i bardzo serdecznym. Była bardzo empatyczna w stosunku do nas, jej współpracowników. Wystarczyło wspomnieć Jej o jakiejś naszej dolegliwości, a natychmiast z troską przekonywała, że należy udać się do lekarza, do domu aby się kurować i zadbać o siebie.

Wymagała od studentów wnikliwego opanowania wiedzy. Była bardzo wymagająca, ale sprawiedliwa w ocenie wiedzy zdobytej przez studentów. Pomimo zewnętrznej surowości, zawsze z troską pochylała się nad studentem, który miał jakiś osobiste kłopoty czy problemy na Uczelni. Była niezwykle pracowita i odpowiedzialna, co szczególnie było widoczne w doświadczeniach polowych, które prowadziła z niezwykle starannością, np. nie zważając na to, że niszczy sobie skórę na dłoniach odgarniała przed jadącym kombajnem zachodzące na sąsiednie poleotka i splątane źdźbła zbóż.

Kazimierz Chmura, Maciej Piotrowski, Paweł Szyszkowski

Byłem sąsiadem Pani Krystyny Panek na wrocławskim Biskupinie, na którym mieszkała, i pamiętam jak sąsiedzi bardzo ją lubili i szanowali. Gdy już była na emeryturze i z powodów zdrowotnych musiała wyjechać na rok do rodzinnej miejscowości, wynajęła swoje biskupińskie mieszkanie mojej kuzynce (wtedy studentce) wyłącznie za bieżące opłaty. Z rozrzewnieniem wspominam Jej codzienną troskę o to, czy nie podwieźć mnie do domu po pracy (jechaliśmy w tym samym kierunku).

Maciej Piotrowski

Włodzimierz Parzonka (1930-2016)

Prof. dr hab. inż. Włodzimierz Parzonka urodził się 13 września 1930 roku w Kępnie, gdzie ukończył szkołę podstawową i liceum ogólnokształcące. Studia wyższe odbył w latach 1951–1956 na naszym Wydziale i na tym wydziale uzyskał stopień doktora nauk technicznych w 1962 roku na podstawie rozprawy *Wyniki badań laboratoryjnych nad stratami ciśnienia przy hydraulicznym transporcie rozwodnionego namułu stawowego w poziomych rurociągach stalowych* (promotor prof. dr Jan Wierzbicki), a stopień doktora habilitowanego nauk technicznych w roku 1968 na Wydziale Budownictwa Łądowego Politechniki Wrocławskiej na podstawie rozprawy *Reologiczne zachowanie się jednorodnych mieszanin gruntowo-wodnych*. W roku 1976 uzyskał tytuł profesora.

Pracę naukowo-dydaktyczną rozpoczął w 1956 roku w Katedrze Budownictwa Wodnego na naszym Wydziale. Kolejno zajmował stanowiska asystenta (1956–1959), starszego asystenta (1959–1962), adiunkta (1963–1969), docenta (1969–1976), profesora nadzwyczajnego (1976–1992) i profesora zwyczajnego (od 1992 roku).

Jego zainteresowania naukowe obejmowały zagadnienia: zamulania i odmulania stawów rybnych i jezior, hydrotransportu mieszanin ciecż–ciało stałe w rurociągach, hydrotransportu i utylizacji gnojowicy z ferm tuczu i chowu zwierząt, reologii mieszanin jednorodnych, a zwłaszcza namulów i gnojowicy, transportu rumowiska wleczonego i zawieszonoego w rzekach, sedymentacji, zagęszczania i erozji namulów w zbiornikach wodnych, modelowania budowli wodno-melioracyjnych, hydrauliki i hydrologii rzek i systemów wodnych, składowania odpadów na mokro (rolniczych i przemysłowych).

Dorobek naukowy obejmuje ogółem blisko 300 publikacji, w tym prawie 100 w językach obcych (francuskim, angielskim, niemieckim, rosyjskim). Do dorobku zaliczyć należy również przeszło 90 niepublikowanych opracowań badawczych dla potrzeb gospodarki.

W latach 1983–1988 był kierownikiem Studium Podyplomowego „Budownictwo Wodno-Melioracyjne” na Uniwersytecie w Oranie. Prowadził wykłady w uczelniach zagranicznych: w Państwowym Instytucie Politechnicznym w Tuluzie, na Wydziale Melioracji Uniwersytetu w Rostocku, w latach 1980–1988 pracował jako wykładowca na Uniwersytecie Nauk i Technologii w Oranie.

Był promotorem 14 zakończonych przewodów doktorskich oraz siedmiu rozpraw „Post Graduation” na Uniwersytecie w Oranie. Pod jego kierunkiem 140 studentów ukończyło swoje prace dyplomowe, w tym 115 we Wrocławiu i 25 w Oranie.

Zastępca dyrektora (1970–1979) i dyrektor Instytutu Budownictwa Wodnego i Ziarnego (1979–1980), pełnomocnik rektora ds. współpracy z zagranicą (1969–1971), przez trzy kadencje dziekan naszego Wydziału (1975–1979, 1990–1993, 1993–1996).

Działał w towarzystwach naukowych m.in. w Towarzystwie Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej. Od 1991 do 1999 roku pełnił funkcję przewodniczącego Sekcji Fizyki Wód Śródlądowych Komitetu Gospodarki Wodnej PAN. Od 1981 roku był członkiem Międzynarodowej Asocjacji Badań Hydraulicznych, a od roku 1997 Polskiego Towarzystwa Reologicznego. W latach 1990–1993 był członkiem Rady Naukowej Instytutu Budownictwa Wodnego PAN.

Odnaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, francuskim Orderem „Palme Académiques”, medalem „Za zasługi dla Akademii Rolniczej we Wrocławiu” (1998), medalem „Za zasługi dla Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Akademii Rolniczej we Wrocławiu” (2001), Złotą Odznaką Budowniczego LGOM i Złotą Odznaką „Zasłużony dla miasta Wrocławia i województwa wrocławskiego”.

Uzyskał sześć nagród ministra oraz 18 nagród rektora naszej Uczelni.

Zmarł 21 maja 2016 roku. Spoczywa na cmentarzu w Sycowie [Sektor/Rząd/Numer: 10/12/23].

Wspomnienia

Znaliśmy się z prof. Włodzimierzem Parzonką od połowy lat 60. Ja działałem w kole naukowym, a wtedy jeszcze doktor Parzonka był koordynatorem tych kół na Wydziale Melioracji Wodnych. Połączył nas język francuski. Frankofile nie tylko z Wyższej Szkoły Rolniczej założyli nieformalną Group Dynamique, w sumie było nas ośmioro, w tym czworo z naszej uczelni – dr Seniuta, dr Barbacki, Parzonka i ja. W każdy czwartek, bez względu na pogodę, niepogodę, mrozy, brak czy nie brak światła, od szóstej do ósmej spotykaliśmy się w różnych domach, po kolei, i mówiliśmy po francusku. O wszystkim – o wakacjach, o nartach, o teatrze, literaturze, życiu. To dało nam odwagę mówienia po francusku i zaskutkowało wyjazdem prof. Parzonki na kilka lat na kontrakt do Algierii. Ja trafiłem na sześć lat na Madagaskar. Zarabialiśmy na życie „mówiąc po francusku”.

Nasze kontakty wiązały się nie tylko z francuskim i pracą, ale też ze sportem. Graliśmy razem w tenisa, jeszcze w czasach, kiedy na ulicy Górnickiego był akademik studentek, więc trzeba było trzymać przed nimi formę.

Włodzimierz Parzonka jako pierwszy z frankofilskiej Group Dynamique dostał nominację profesorską, co uczczono oczywiście wieczorem francuskim (choć piliśmy sangrię, trunk hiszpański, ale przez Francuzów też bardzo lubiany).

Włodek Parzonka to był człowiek renesansu, wielu talentów, a przy tym skromny. Znający swoją wartość, ale bardzo otwarty dla studentów, pełen pomysłów, znający świat. Miał swoje zdanie, ale potrafił powiedzieć „na tym się nie znam, zapytaj kogoś innego”.

50 lat mojej znajomości z prof. Włodzimierzem Parzonką to pół wieku dobrej, wszechstronnej przyjaźni. I sportowej, i mentalnej, i naukowej, i kulturalnej, i towarzyskiej.

Henryk Geringer

Prof. Włodzimierz Parzonka pięknie śpiewał i kochał śpiew. Zawsze u nas na wydziale organizował wieczór kolęd, intonując kolejne kolędy. Trudno zresztą było robić mu konkurencję, bo swego czasu śpiewał w chórze i wszyscy wiedzieliśmy, że jest wielkim melomanem. Znany był jako wielki koneser piękna i dobrego wina. Był też świetnym tancerzem. Zawsze ostatni schodził z parkietu.

Dla mnie, niezależnie od tego, że wszyscy byliśmy pod wrażeniem i urokiem prof. Parzonki, on zawsze pozostanie dobrym człowiekiem. Owszem, osiągnięcia naukowe mają znaczenie, pozycja zawodowa też, ale jak przychodzi co do czego, to zostaje sam człowiek i jego charakter. A Włodek był po prostu dobry.

Połączyła nas też miłość do muzyki. Zawsze przed koncertem w filharmonii spotykaliśmy się w kawiarni na górze, przy kawie czy kieliszku wermuthu z lodem. By pogadać. Ten nowy budynek, piękny, przestronny, już takiej kawiarni, niestety, nie ma.

Od 16 lat będąc na emeryturze, codziennie przychodził na uczelnię. Nie pił kawy, wypijał herbatę i to niekoniecznie jakąś wyrafinowaną, ale przy herbacie dobrze się rozmawiało. O życiu, nauce, wyzwaniach dużych i małych.

Odwiedziłem prof. Włodzimierza Parzonkę w szpitalu, gdy był już poważnie chory. Byłem też u niego w dniu imienin, w świętego Włodzimierza, w styczniu. Wczesnie rano, z bukietem kwiatów. Mieszkamy blisko siebie, a spotkanie imieninowe dopiero miało się odbyć, ale żona namówiła mnie, żebym jednak pojechał do niego niezapowiedziany. Był w dobrej formie i bardzo ucieszył się z tej wizyty. Może czasem trzeba zawierzyć intuicji, bo w szpitalu były wieloletni dziekan naszego Wydziału porozumiewał się już wtedy pisząc tylko na karteczkach...

Stanisław Czaban

Zdzisław Piela **(1930-2007)**

Inż. Zdzisław Piela urodził się 13 lutego 1930 roku w Łodzi. Dzieciństwo i młodość spędził w Jarosławiu. Został pól sierotą, gdy miał 14 lat. Jego ojciec zmarł w obozie w Budapeszcie na Węgrzech. Szkołę podstawową i liceum matematyczno-fizyczne oraz technikum budowlane ukończył w Jarosławiu. Po ukończeniu szkoły średniej wyjechał do Wrocławia, gdzie ukończył studia na Wydziale Inżynierii Sanitarnej Politechniki Wrocławskiej z tytułem inżyniera.

Od 1953 roku do emerytury pracował na naszym Wydziale w Katedrze Budownictwa Wodnego na stanowisku inżynierijno-technicznym, a od 1970 roku w Instytucie Inżynierii Środowiska.

Odznaczony Złotą Odznaką „Zasłużony dla województwa wrocławskiego i miasta Wrocławia” (1984).

Inż. Zdzisław Piela był oddanym i solidnym pracownikiem naszej Uczelni, dbającym o dobro Instytutu, koleżeńskim i lubianym przez grono koleżanek i kolegów.

Zmarł 18 stycznia 2007 roku i został pochowany na Cmentarzu św. Rodziny przy ul. Smętnej we Wrocławiu [ID grobu: 548, Sektor: 2, Rząd: 27, Nr w rzędzie: 7].

Konstanty Pietraszko (1929-2012)

Wspomnienie

Mgr inż. Konstanty Pietraszko – Honorowy Prezes Zrzeszenia Absolwentów naszego Wydziału. Urodził się na Wileńszczyźnie 9 lipca 1929 roku, gdzie ukończył szkołę podstawową. Z Wileńszczyzny przyjeżdża wraz z rodzicami do Turoszowa, w roku 1946 r. kończy gimnazjum ogólnokształcące w Lubomierzu, a następnie liceum ogólnokształcące w Legnicy.

Studia wyższe realizuje we Wrocławiu, na naszym Wydziale, kończąc je w 1954 r. jako absolwent pierwszego rocznika.

Bezpośrednio po studiach otrzymuje tzw. nakaz pracy do Rejonowego Kierownictwa Robót Wodno-Melioracyjnych (RKRWM) w Bystrzycy Kłodzkiej. Jako Kierownik Grupy Robót dozoruje wykonawstwo szeregu prac melioracyjnych w rejonach wsi Goworów, Gajnik oraz Ziębice. W kwietniu 1955 roku przenosi się na własną prośbę do pracy w RKRWM Legnicy i pełni tam funkcję kierownika Działu Konserwacji i Eksploatacji Urządzeń Wodno-Melioracyjnych. W marcu 1956 roku, po reorganizacji RKRWM-ów, otrzymuje służbowe przeniesienie do pracy w Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Jaworze na stanowisku inżyniera ds. melioracji. Od listopada 1958 roku przenosi się (za porozumieniem stron) do pracy w Powiatowej Radzie Narodowej w Legnicy, gdzie pełni funkcję kierownika Inspektoratu Wodnych Melioracji.

Równoległe z pracą zawodową, bezpośrednio po ukończeniu studiów, wspólnie ze swoimi kolegami podejmuje inicjatywę powołania do życia organizacji zrzeszającej absolwentów naszego Wydziału. Pierwsze struktury przyszłej organizacji powstają już pod koniec lat 50., ale oficjalnie Zrzeszenie Absolwentów rozpoczyna swą działalność w 1964 roku. W tym samym roku Konstanty Pietraszko zostaje służbowo oddelegowany do Wrocławia, na stanowisko zastępcy dyrektora ds. technicznych w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Wodno-Melioracyjnym. Po przekształceniu tego Przedsiębiorstwa w Wojewódzkie Zjednoczenie Przedsiębiorstw Wodno-Melioracyjnych (01.01.1965 r.) nadal pełni funkcję zastępcy dyrektora ds. technicznych. W trakcie pracy bardzo szybko dostrzega pewne nieprawidłowości w strukturach przedsiębiorstwa, którym kieruje i rozpoczyna złożony proces jego reorganizacji. Jego działalność uzyskuje aprobatę władz wojewódzkich. W przeciągu trzech lat żmudnych prac powstają i zostają przekazane do eksploatacji nowe zaplecza przedsiębiorstwa. Było to jedno z większych osiągnięć zawodowych Konstantego Pietraszki w zakresie zadań produkcyjnych w dziedzinie melioracji wodnych.

W 1968 roku przenosi się do pracy w Okręgowym Zarządzie Wodnym we Wrocławiu i pełni tam obowiązki Starszego Inspektora Technicznego. Po przekształceniu OZW w 1973 r. w Okręgową Dyрекcję Gospodarki Wodnej obejmuje funkcję Inspektora Nadzoru. Podczas pracy zawodowej w ODGW w ramach „Postępu Technicznego” opracowuje dwa projekty wynalazcze: na opaskę brzegową oraz na stopień regulacyjny o wydłużonym przelewie z przepławką dla ryb. Oba wynalazki zostają opatentowane i wdrożone do produkcji. Dodatkowo, pracując w latach 1959–1960 na pół etatu w Biurze Projektów Wodnych Melioracji we Wrocławiu, opracowuje szereg dokumentacji technicznych związanych z renowacją urządzeń wodno-melioracyjnych. W roku 1998 przechodzi na zasłużoną emeryturę.

Jako wielki społecznik i aktywny działacz Zrzeszenia, za zasługi i duże osobiste zaangażowanie w rozwój organizacji, zostaje wybrany na stanowisko Prezesa (ma to miejsce na II Walnym Zjeździe Absolwentów w roku 1974). W ramach działalności Zrzeszenia i głównie dzięki wielkim staraniom Konstantego Pietraszki udaje się zrealizować m.in.: organizację licznych wyjazdów terenowych i szkoleń w celu wymiany doświadczeń oraz integracji inżynierskiej kadry terenowej i pracowników naukowych uczelni, ufundować sztandar dla Wydziału, wydać kilka kronik, opracować i sfinansować wydawnictwo Pro memoria, ufundować tablice pamiątkowe do sal wykładowych, zorganizować szereg

seminariów naukowych oraz to co najważniejsze – w roku 2010 doprowadzić do powołania na naszym Wydziale, pierwszego w Polsce, nowego kierunku studiów: inżynieria i gospodarka wodna. Kierunek ten był odpowiedzią Zrzeszenia na głosy z terenu i wielkim osobistym marzeniem Konstantego Pietraszki.

Funkcję Prezesa nieprzerwanie pełnił przez 37 lat do roku 2011, w którym to na jubileuszowym X Zjeździe postanawia podziękować za powierzone mu zaufanie. W ramach tego Zjazdu, na wniosek zgromadzonych absolwentów, otrzymuje tytuł Honorowego Prezesa Zrzeszenia.

Konstanty Pietraszko był społecznikiem z prawdziwego zdarzenia, działającym na wielu płaszczyznach. Równoległe do prac w Zrzeszeniu Absolwentów z dużym zaangażowaniem działał również w Stowarzyszeniu Inżynierów i Techników Wodnych i Melioracyjnych, którego członkiem został w 1954 roku. W ramach działalności SITWM pełnił wiele różnych funkcji – m.in. przewodniczącego Koła Zakładowego przy ODGW, przez wiele kadencji był członkiem Zarządu Oddziału. W kadencji 1993–1997 był członkiem Komisji Głównej ds. Ochrony Zabytków SITWM. W latach 80., przez dwie kadencje, był zastępcą członka Komisji Rewizyjnej Zarządu Głównego SITWM. Był także wieloletnim członkiem Komisji Wyróżnień i Odznaczeń Wrocławskiej Rady Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT. Od maja 1983 roku był rzeczoznawcą w zakresie Budownictwa Wodno-Melioracyjnego uznanym przez SITWM. Od 1975 roku posiadał uprawnienia budowlane w specjalności inżynieria wodna.

Z ramienia Koła Zakładowego SITWM przy ODGW we Wrocławiu oraz Zarządu Oddziału SITWM we Wrocławiu systematycznie organizował wyjazdy szkoleniowo-techniczne dla członków i sympatyków Stowarzyszenia. Były to wyjazdy na obiekty wodno-melioracyjne znajdujące się w budowie, a także te już eksploatowane – zarówno w kraju, jak i za granicą. Zorganizował przeszło 30 takich wyjazdów. Za każdym razem aktywnie uczestniczył w akcjach przeciwpowodziowych na Dolnym Śląsku. Współuczestniczył w pracach związanych z kompletowaniem materiałów niezbędnych do opracowania projektu Ustawy o popieraniu melioracji wodnych na potrzeby rolnictwa, która obowiązywała od roku 1958 do 1974 (do chwili uchwalenia Ustawy Prawo Wodne).

Za swą działalność uhonorowany został wieloma odznaczeniami: Brązowy Krzyż Zasługi – 1964, Złoty Krzyż Zasługi – 1983, Złota Odznaka „Zasłużony dla Województwa Wrocławskiego i miasta Wrocławia” – 1987, odznaka „1000-lecia Państwa Polskiego”, odznaka „Zasłużony dla miasta Dzierżoniowa” – 1976, odznaka „Zasłużony dla miasta i gminy Strzegom” – 1983, Srebrna Odznaka SITWM – 1974, Złota Odznaka SITWM – 1976, Srebrna Odznaka NOT – 1980, Złota Odznaka NOT – 1985, medal „Zasłużony dla Akademii Rolniczej we Wrocławiu” – 1995, medal „Za zasługi dla Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Akademii Rolniczej we Wrocławiu”.- 2001, Złota Odznaka „Zasłużony dla Dolnego Śląska” – 1974, Medal 60-lecia NOT we Wrocławiu – 2008.

Zmarł nagle 11 marca 2012 roku w wieku 83 lat. Spoczywa na Cmentarzu Osobowickim we Wrocławiu [Pole/Grób/Rząd: 93R/ 226/ 1 od pola 94].

Ryszard Pokładek

Zbigniew Przybyła (1945-2017)

Prof. dr hab. Zbigniew Przybyła urodził się 26 grudnia 1945 roku w Nakle nad Notecią. Szkołę podstawową, a następnie Technikum Odlewnicze ukończył w Nowej Soli. W 1964 roku rozpoczął studia na kierunku ekonomia przedsiębiorstw w Wyższej Szkole Ekonomicznej we Wrocławiu, które ukończył w roku 1969 uzyskując tytuł magistra ekonomii.

Stopień doktora nauk ekonomicznych otrzymał w 1976 roku w Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu na podstawie rozprawy *Struktura procesu inwestycyjnego na Dolnym Śląsku w latach 1961-1975*. Stopień doktora habilitowanego uzyskał w 1996 roku na Wydziale Gospodarki Regionalnej i Turystyki Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu na podstawie rozprawy *Problemy współpracy ekonomicznej regionów przygranicznych na przykładzie euroregionu Nysa*. Tytuł profesora nadzwyczajnego otrzymał w 1998 roku.

Pracę w Wyższej Szkole Ekonomicznej (późniejszy Uniwersytet Ekonomiczny) we Wrocławiu rozpoczął w 1969 roku w Katedrze Polityki Ekonomicznej i Planowania, następnie pracował w Katedrze Ekonomii, potem zaś w Katedrze Gospodarki Przestrzennej. W latach 1998-2012 pełnił funkcję kierownika tej Katedry. W latach 2002-2005 był prodziekanem ds. studiów w Wałbrzychu. Profesor Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. W roku 2007 rozpoczął pracę w Katedrze Gospodarki Przestrzennej naszej Uczelni, gdzie na stanowisku profesora nadzwyczajnego pracował do 2012 roku.

Promotor 3 doktoratów i wielu prac magisterskich. Autor 49 publikacji naukowych. Redaktor, autor lub współautor 13 monografii, w tym 1 autorskiej i 34 rozdziałów w monografiach (np. „Polityka gospodarcza” – 7 wydań, „Polityka ekonomiczna” – 2 wydania). Uczestnik konferencji naukowych krajowych i międzynarodowych.

Pełnił różnorakie funkcje w Akademickim Centrum Koordynacyjnym Szkół Wyższych Euroregionu Nysa. Członek Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, Karkonoskiego Towarzystwa Naukowego, Sekcji Ekonomicznej Oddziału Wrocławskiego PAN.

Odnaczony Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi oraz Medalem Komisji Edukacji Narodowej. Wyróżniony dwukrotnie nagrodą Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego (1976, 1995) oraz wielokrotnie nagrodami rektora.

Zmarł 5 listopada 2017 r. Spoczywa na cmentarzu parafialnym przy kościele św. Marcina w Jeleniej Górze-Sobieszowie.

Wspomnienie

Profesor Zbigniew Przybyła był człowiekiem o dużym autorytecie. Zgromadził wokół siebie grono osób zainteresowanych badaniami naukowymi. Proponując problemy badawcze, a jednocześnie z dużym zaangażowaniem przyłączając się do ich rozwiązania motywował współpracowników do wyteżonej pracy naukowej. Działania te dawały efekty, pracownicy kierowanej przez niego Katedry uzyskiwali kolejne stopnie naukowe. Katedra zaś ugruntowała rozpoznawalną markę.

Pomimo wysokich wymagań jakie stawiał studentom, cieszył się ich szacunkiem. Wyrazem tych odczuć, szczególnie ważnym dla niego, były ich reakcje przy spotkaniach często po latach. Towarzyszyła im życzliwość, ciekawość co do dalszych losów, opowieści o rodzinach i karierze zawodowej.

Czas wolny Profesor chętnie spędzał w niewielkim domku letniskowym w ukochanej Jesionce, położonej blisko od jego rodzinnej Nowej Soli. Miał tam grono sprawdzonych przyjaciół – wędkarzy oraz łódź, pływanie którą sprawiało mu dużą przyjemność. Lubił też podróżować, słuchać muzyki oraz dbać o ogród. Specjalne miejsce w jego sercu miał jego kot Rózik, zgodnie z opinią Profesora „najwspanialszy kocur na świecie”.

Zmarł 5 listopada 2017 r. po krótkiej i niespodziewanej chorobie. Spoczywa obok swojej żony Marii na cmentarzu parafialnym przy kościele św. Marcina w Jeleniej Górze-Sobieszowie.

Pozostanie w pamięci jako człowiek otwarty na potrzeby innych. Wymagający, a jednocześnie sprawiedliwy wobec współpracowników, pobudzający ich do rozwoju naukowego. Asertywny, potrafiący również w niesprzyjających okolicznościach wyrazić swoje zdanie. Opiekuńczy w stosunku do swojej rodziny, kochający wnuki.

Katarzyna Przybyła

Andrzej Reinhard (1948-2010)

Prof. dr hab. inż. Andrzej Reinhard urodził się 15 lipca 1948 roku we Wrocławiu. Po ukończeniu szkoły podstawowej, a następnie Lotniczych Zakładów Naukowych we Wrocławiu, gdzie uzyskał dyplom technika mechanika, podjął studia na Wydziale Elektroniki Politechniki Wrocławskiej. Ukończył je w 1972 roku i uzyskał tytuł magistra inżyniera elektronika w specjalności automatyka. Oba stopnie naukowe otrzymał na naszym Wydziale: w 1978 roku stopień doktora nauk technicznych, na podstawie rozprawy *Modelowanie ruchu wody gruntowej dla przypadku odwodnienia drenami w warunkach podłoża nieprzepuszczalnego* (promotor doc. dr Adolf Auer), natomiast w roku 1992 stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych w dyscyplinie kształtowanie środowiska, na podstawie oceny dorobku naukowego i rozprawy *Ruch wody glebowej i gruntowej w strefach saturacji i aeracji wywołany działaniem drenu w różnych warunkach atmosferycznych*. Tytuł naukowy profesora nauk rolniczych otrzymał w roku 2002. Odbył staże naukowe na uniwersytetach w Kilonii, Rostocku i Cottbus.

Pracę zawodową rozpoczął w 1972 roku w Instytucie Melioracji i Kształtowania Środowiska naszej Uczelni (obecnie Katedra Kształtowania i Ochrony Środowiska), kolejno na stanowiskach: inżyniera-stażysty, asystenta od 1973 r., starszego asystenta od 1974 r., adiunkta od 1979 r., profesora nadzwyczajnego od 1999 r. Przez 9 lat kierował Zakładem Organizacji i Technologii Robót Melioracyjnych i Budowlanych w tym Instytucie.

W ramach działalności dydaktycznej prowadził przedmioty związane z matematycznym modelowaniem procesów środowiskowych, automatyzacją obiektów melioracyjnych, maszynoznawstwem melioracyjnym oraz instalacjami i urządzeniami elektrycznymi.

Specjalista w zakresie modelowania ruchu wody w glebie. Ten kierunek badań został przez niego zapoczątkowany i z powodzeniem realizowany w macierzystej jednostce, w której pod jego kierunkiem z tego zakresu powstało szereg cennych prac, m.in. 1 rozprawa habilitacyjna, 3 rozprawy doktorskie, 8 prac inżynierskich i magisterskich.

Brał czynny udział w automatyzacji przepompowni melioracyjnych na terenie województw: dolnośląskiego, lubuskiego i pomorskiego oraz w Niemczech.

Autor lub współautor 105 prac naukowych, w tym 61 opublikowanych. Współautor podręcznika, wydanego pod redakcją naukową R. Słowińskiego „Intelligent Decision Support – Handbook of Application and Advances of the Rough Sets Theory” (wydawnictwo Kluwer Academic Publishers, 1992) dotyczącego zastosowania zbiorów przybliżonych, między innymi odnoszących się do zagadnień związanych z działaniem budowli melioracyjnych.

Współautor 4 patentów stałych i 2 tymczasowych związanych z urządzeniami regulującymi pracę pomp.

Odnaczony Złotym Krzyżem Zasługi i odznaką „Zasłużony dla Akademii Rolniczej we Wrocławiu”.

Wyróżniony nagrodą Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, nagrodą Rady Wojewódzkiej NOT we Wrocławiu oraz 17 nagrodami rektora naszej Uczelni.

Zmarł 19 stycznia 2010 roku. Spoczywa na Cmentarzu św. Rodziny przy ulicy Smętnej we Wrocławiu [ID grobu: 8395, Sektor: 12, Rząd: 81, Nr w rzędzie: 1h].

Wspomnienia

Profesor Andrzej Reinhard odznaczał się rzadko spotykaną bezinteresownością i prawością. Należał do osób, które chcielibyśmy spotykać w ciągu swego życia. Wierzył w ludzi. Pogodne usposobienie,

niezwykła skromność, pracowitość oraz umiejętność kontaktu z ludźmi zjednywały Mu w środowisku pracy poważanie, szacunek i życzliwość przełożonych, współpracowników i studentów.

Odszedł od nas wybitny uczony i pedagog, człowiek wielkiego formatu i serca, o wysokiej kulturze w obcowaniu z ludźmi, niezawodny kolega, wspaniały wychowawca młodzieży, z którą miał doskonały kontakt. Trudno jest pogodzić się z tym, że już nie ma Go wśród nas, że już nie pojawi się w instytucie, jak zwykle pogodny i uśmiechnięty.

Odszedł od nas w pełni sił twórczych, w wieku 62 lat, pozostawiając wiele niezrealizowanych pomysłów i niedokończonych prac.

Trudno jest wyrazić to, co gromadzi się w naszych sercach, przepelnionych żalem i poczuciem straty bliskiej osoby, po której pozostało miejsce nie do wypełnienia. To prawda, że życie ludzkie wyznaczają dwie daty – data urodzin i data śmierci. W okresie tym można wyróżnić jeszcze okres dzieciństwa i młodości, w którym więcej się bierze niż daje z siebie oraz czas dojrzałego życia rodzinnego i zawodowego, czas, w którym można zdecydowanie więcej dawać niż brać od innych. Do takich właśnie osób, które dużo dawały innym, należał Profesor. Jego postawa pozostanie w naszej dożgonnej pamięci.

Leszek Pływaczyk

Profesor Andrzej Reinhard był postacią uznającą dociekliwość i rzetelność za główne cnoty pracownika naukowego. Studia politechniczne wyzwoliły w nim dążenie do wykrywania użytkowych nowości technicznych, nade wszystko jednak Jego logika myślenia i umiejętność poruszania się w obszarze nauk ścisłych zyskały Mu uznanie pośród pracowników i współpracowników. Był stale gotów poradzić komukolwiek, kto porady naukowej potrzebował.

Lubił delektować się smakołykami oraz dzielić się nimi, a dodatkiem było zawsze wspólne palenie dobrych cygar lub markowych fajek nabitych wybornym tytoniem. Ostatnio, poza okresami zadowolenia z wyników pracy naukowej, chciał podzielić się swym najnowszym „osiągnięciem” i opowiadał z dużą pasją o zakupie motocykla oraz o radości, jaka sprawiała Mu jazda na nim.

Kilkadziesiąt lat wspólnej pracy w atmosferze szacunku, pozostawiły niezatarte wspomnienia.

Donat Dejas

Profesor Andrzej Reinhard zawsze był życzliwy, ciepły, sympatyczny, a przede wszystkim profesjonalny i bardzo skrupulatny. Miał wiele zainteresowań. Świetnie znał się na samochodach. Spośród zainteresowań naukowych, na pierwszym miejscu był ruch wody w glebie. W Jego planach było utworzenie zakładu, w którego w nazwie występowałoby pojęcie „teoria ruchu wody”. Mógł godzinami opowiadać o problemach, z jakimi chciałby się zmierzyć, zarówno w nauce jak i dydaktyce. Na kierunku inżynieria środowiska, na studiach drugiego stopnia, prowadził zajęcia z modelowania ruchu wody. Często wspominał o pewnym zdarzeniu, którego doświadczył w czasie tych zajęć. W trakcie wyjaśniania trudnego zagadnienia otrzymał od studentów burzliwe oklaski. Zorientował się wtedy, że przedłużył wykład o dziesięć minut. Zastanawiał się potem - czy te oklaski były za sposób w jaki przedstawił trudny problem, czy też był to sygnał do zakończenia zajęć? W moim odczuciu oklaski wyraziły niezwykle dobre wrażenie jakie Profesor zrobił na studentach. Uważam tak, gdyż zawsze jeśli czegoś się podjął, starał się wykonać to perfekcyjnie bez względu na warunki jakie stawiato otoczenie. Cieszę się, że dane mi było z Nim współpracować.

Elżbieta Bondar-Nowakowska

Stanisław Rojek (1926-2016)

Prof. dr hab. inż. Stanisław Rojek urodził się 14 grudnia 1926 r. w Zabełczu-Nowym Sączu. Studia wyższe odbył na Wydziale Rolniczym Wyższej Szkoły Rolniczej w Olsztynie, uzyskując w 1952 r. tytuł inżyniera, a w roku 1953 tytuł magistra na Wydziale Rolniczym Wyższej Szkoły Rolniczej w Poznaniu.

Stopień doktora nauk rolniczych otrzymał w 1961 r. na Wydziale Rolniczym naszej Uczelni, na podstawie rozprawy *Wybrane zagadnienia racjonalnej gospodarki na pastwiskach górskich* (promotor prof. dr hab. Zygmunt Golonka), natomiast stopień doktora habilitowanego otrzymał w 1970 r. na naszym Wydziale na podstawie rozprawy *Badania nad deszczowaniem roślin pastewnych i łąki przy różnych poziomach nawożenia*. Tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego otrzymał w roku 1985.

W latach 1953-1955 był zatrudniony w Wyższej Szkole Rolniczej w Poznaniu na stanowisku asystenta, a następnie przeniósł się do naszej Uczelni i został zatrudniony w Katedrze Rolniczego Użytkowania Terenów Zmeliorowanych (późniejsze nazwy: Katedra Rolniczych Podstaw Melioracji, Instytut Rolniczych Podstaw Melioracji, Katedra Rolniczych Podstaw Kształtowania Środowiska, Katedra Rolniczych Podstaw Kształtowania Krajobrazu), w której pracował na stanowisku asystenta (1955-1959), starszego asystenta (1959-1961), adiunkta (1961-1970), docenta (1970-1985) i profesora zwyczajnego od 1989 roku.

Prodziekan naszego Wydziału (1981-1984), prorektor ds. współpracy z gospodarką narodową i rolniczymi zakładami doświadczalnymi (1984-1990), opiekun naukowy Rolniczego Zakładu Doświadczalnego w Samotworze (1972-1976), kierownik Katedry Rolniczych Podstaw Melioracji/Rolniczych Podstaw Kształtowania Środowiska (1991-1997).

Aktywny działacz Ogólnopolskiej Społecznej Organizacji Chłopskiej WICI, w której był Przewodniczącym Komisji Rewizyjnej (1995-2000) i Marszałkiem (2000-2006).

Autor i współautor ponad 150 publikacji naukowych i popularno-naukowych, współautor podręczników: „Agroklimatyczne podstawy melioracji wodnych w Polsce” (1982), „Potrzeby wodne roślin uprawnych” (1989), „State of research and the need to investigate plant irrigation in Poland” (1997).

Promotor trzech doktoratów, a także opiekun licznych prac dyplomowych (magisterskich i inżynierskich). Autor szeregu recenzji wydawniczych, doktorskich oraz ocen dorobku naukowego.

Współtwórca wrocławskiej szkoły naukowej nawadniania roślin oraz gospodarki wodnej gleb i roślin (1965-1980). Współorganizator międzynarodowej konferencji “Water requirements and irrigation effects cultivated in arid and semiarid climates” (Tel Aviv, 1997).

Odznaczony: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, medalem „Za zasługi dla Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Akademii Rolniczej we Wrocławiu oraz Złotą Odznaką ZNP. Trzykrotnie wyróżniony nagrodami Ministra Edukacji Narodowej oraz 21-krotnie nagrodami rektora naszej Uczelni.

Zmarł 11 sierpnia 2016 roku we Wrocławiu. Spoczywa w grobowcu rodzinnym na cmentarzu komunalnym w Nowym Sączu przy ulicy Śniadeckich 19.

Wspomnienie

W badaniach naukowych prof. dr hab. inż. Stanisław Rojek konsekwentnie realizował założone cele z iście góralską niezłomnością. Z łatwością zjednywał sobie osoby do prowadzenia eksperymentów badawczych, zarówno spośród pracowników Katedry jak i zaprzyjaźnionych jednostek uczelni w Polsce (Bydgoszcz, Kraków, Lublin, Olsztyn, Poznań, Szczecin, Warszawa). Przez wiele lat współpracował też z Instytutem Ziemiaka w Jadwisinie. Specjalizował się głównie w takich zagadnieniach jak: gospodarka wodna gleby i roślin, nawadnianie roślin, racjonalna uprawa roślin (produkcja zdrowej

żywności). Jego niewątpliwym osiągnięciem było współtworzenie wrocławskiej szkoły naukowej nawadniania roślin oraz gospodarki wodnej gleby i roślin (1965-1980). W roku 1995 z okazji jubileuszu 35-lecia działalności Katedry Rolniczych Podstaw Kształtowania Środowiska zainicjował zorganizowanie ogólnopolskiej konferencji pt.: „Technologiczne i produkcyjne możliwości wykorzystania środowiska rolniczego w różnych rejonach Polski” z udziałem wielu wybitnych naukowców z całego kraju.

Poza działalnością badawczą i dydaktyczną prof. Stanisław Rojek dał się poznać jako gawędziarz z pasją rozprawiający o czasach dawnych (historii własnej i katedry), jak i bieżących problemach nurtujących środowisko. Chętnie służył pomocą w rozwiązywaniu problemów badawczych ale również tych osobistych. Był też duszą towarzystwa na swoich imieninach, na które zapraszał cały zespół Katedry, zasypywał nas wtedy świetnymi dowcipami.

Po przejściu na zasłużoną emeryturę w 1997 roku z większym zaangażowaniem zajął się działalnością społeczną w Ogólnopolskiej Społecznej Organizacji Chłopskiej „WICI” (od 1990 r.), prowadząc ją jako Marszałek „WICI” (od 2000 r.). Wolne chwile spędzał ze swoimi bliskimi: żoną Bronisławą, dziećmi Magdaleną i Piotrem, a także z wnuczkami na terenie wrocławskiego ROD „Storczyk”.

Zmarł 11 sierpnia 2016 r. we Wrocławiu. Będzie nam brakować Jego doświadczenia, życzliwych porad, a także pogawędek przy drożdżówce i kawie.

Kazimierz Chmura

Małgorzata Rybarska (1930-2008)

Małgorzata Rybarska urodziła się 27 maja 1930 roku w Podhajcach. W roku 1963 podjęła pracę w naszej Uczelni jako pracownik administracyjny. Od 1 czerwca 1969 roku pełniła obowiązki kierownika dziekanatu naszego Wydziału.

Przez 17 lat wzorowo kierowała zespołem dziekanatu. Umiejętnie wykorzystywała swoją wiedzę i doświadczenie. Profesjonalizm łączyła ze swoją naturalną życzliwością wobec współpracowników i studentów. Była osobą niezwykle energiczną i pełną entuzjazmu. Jej optymizm udzielał się pozostałym pracownikom dziekanatu, którym zawsze chętnie służyła pomocą i radą. W pamięci współpracowników zapisała się jako kobieta z klasą – zawsze elegancka godnie reprezentowała Uczelnię, organizowała wiele uroczystości wydziałowych. Dokładała wszelkich starań, by dziekanat był miejscem, gdzie studenci odnajdywali pomoc, a goście Wydziału przyjęci byli z należnym szacunkiem.

Z dniem 1 maja 1986 roku przeszła na emeryturę.

Zmarła 23 czerwca 2008 roku. Została pochowana na Cmentarzu Grabiszyńskim we Wrocławiu [Pole/Grób/Rząd: 33/82/4].

Kazimierz Rykaluk (1941-2021)

Prof. dr hab. inż. Kazimierz Rykaluk urodził się 1 stycznia 1941 roku w Kadłubiskach, w województwie lubelskim. W 1958 r. ukończył Liceum Ogólnokształcące w Hrubieszowie, po czym podjął studia na Wydziale Budownictwa Lądowego Politechniki Wrocławskiej. Dyplom magistra inżyniera w specjalności konstrukcje budowlane uzyskał w 1963 r.

Pracę nauczyciela akademickiego podjął w dniu 15 września 1963 roku w Katedrze Budownictwa Stalowego na Wydziale Budownictwa Lądowego Politechniki Wrocławskiej. W 1969 roku Rada Naukowa Instytutu Budownictwa Politechniki Wrocławskiej nadała Mu stopień doktora nauk technicznych w specjalności konstrukcje metalowe na podstawie rozprawy doktorskiej *Stan naprężenia w dźwigarze powierzchniowym szczególnego rodzaju*, której promotorem był prof. Zbigniew Kowal. W 1982 roku na podstawie monografii habilitacyjnej *Pozostające naprężenia spawalnicze w wybranych stanach granicznych nośności* Rada Naukowa Wydziału Budownictwa Lądowego i Wodnego Politechniki Wrocławskiej nadała Mu stopień doktora habilitowanego. Tytuł profesora nauk technicznych otrzymał w 1999 roku.

Profesor Kazimierz Rykaluk był w Polsce jednym z najbardziej znanych specjalistów i autorytetów w dziedzinie konstrukcji metalowych. Jego zainteresowania w działalności naukowej obejmowały badania teoretyczne i doświadczalne w zakresie stateczności sprężystej konstrukcji płytowych, stateczności i nośności granicznej dźwigarów powierzchniowych, problemów koncentracji naprężeń i jej wpływu na wytrzymałość pęknięcia kruchej i zmęczeniowej. Opublikował w tym zakresie łącznie 125 prac naukowych, w tym 53 artykuły w czasopiśmie krajowych i zagranicznych, 9 rozdz. w książkach, 63 referaty, a ponadto 64 sprawozdania z badań. W bazach WoS oraz Scopus zaindeksowanych zostało odpowiednio 8 i 15 prac. Do końca 2021 roku w wymienionych bazach odnotowano odpowiednio 72 i 83 cytowania Jego publikacji. Wypromował pięć doktorów.

Autor 10 książek spośród których trzeba wyróżnić książki autorskie wydane przez Dolnośląskie Wydawnictwo Edukacyjne: „Pęknięcia w konstrukcjach stalowych” (1999 r. – wydanie 1, 2000 r. – wydanie 2 poprawione), „Konstrukcje stalowe. Podstawy i elementy” (2001 r. – wydanie 1, 2009 r. – wydanie 2 zmienione), „Zagadnienia stateczności konstrukcji metalowych” (2012 r.), „Konstrukcje metalowe - część I” (2016 r.), „Konstrukcje metalowe - część II” (2017 r.), „Konstrukcje metalowe - część III” (2018 r.).

Członek Kolegium Redakcyjnego kwartalnika „Archives of Civil and Mechanical Engineering” oraz czasopisma „Builder”. Wiceprzewodniczący i członek Sekcji Konstrukcji Metalowych KILiW PAN, a także członek Komisji Budownictwa i Mechaniki Oddziału Wrocławskiego Polskiej Akademii Nauk oraz Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej.

Był nie tylko dużej klasy naukowcem, ale i inżynierem praktykiem, który swoją wiedzę techniczną wykorzystywał w pracy projektowej i eksperckiej. Posiadał uprawnienia w specjalności konstrukcyjno-budowlanej do projektowania i kierowania robotami budowlanymi. Autor wielu projektów jak przykładowo: projekty hełmów wież katedr we Wrocławiu i Częstochowie, projekt masztu telekomunikacyjnego w Nowej Karczynie koło Zgorzelca. Autor bardzo wielu ekspertyz dotyczących katastrof i awarii znaczących obiektów, w tym m. in.: hali Międzynarodowych Targów Katowickich, elektrociepłowni w Gorzowie Wielkopolskim – po jej pożarze, hali widowiskowo-sportowej na 16 tys. widzów w Sopocie, a także linii nawęglania Elektrowni Bełchatów – po pęknięciu belek podtorza. Opracował ponad 80 ekspertyz i orzeczeń technicznych.

Pracował na Wydziale Budownictwa Lądowego i Wodnego Politechniki Wrocławskiej przez 48 lat. Był prodziekanem, kierownikiem studium doktoranckiego, zastępcą dyrektora Instytutu Budownictwa, kierownikiem Katedry Konstrukcji Metalowych. Zatrudnienie w Politechnice Wrocławskiej zakończył

w 2011 roku po osiągnięciu 70-tego roku życia. Następnie przez 6 lat (2012÷2018) był zatrudniony na stanowisku profesora w Instytucie Budownictwa naszej Uczelni.

Odnaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, medalem „Zasłużony dla Wydziału Budownictwa Lądowego i Wodnego Politechniki Wrocławskiej” oraz medalem „Zasłużony dla Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu”.

Otrzymał wiele nagród i wyróżnień, w tym: Złote i Srebrne Odznaki PZITB oraz NOT, nagrodę indywidualną Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, kilkadziesiąt nagród Rektora, Dziekana Wydziału oraz Dyrektora Instytutu Budownictwa Politechniki Wrocławskiej.

Zmarł 6 kwietnia 2021 roku we Wrocławiu. Pochowany został na cmentarzu przy kościele pw. Józefa Oblubieńca NMP w Żórawinie koło Wrocławia.

Wspomnienia

Z Profesorem współpracowałem 45 lat. Była to bardzo ścisła współpraca. Obejmowała wszystkie obszary zajęć i zainteresowań. Wspólne były badania naukowe, zawarte w wielu publikacjach, prace w dydaktyce i w projektach inżynierskich. Twórczość naukowa Profesora nacechowana była starannym przygotowaniem i analizą rozwiązywanego problemu. Niezwykła pracowitość sprawiała, że w czasach gdy nie było ksero ani komputerów skłoniło Go do tego, że z każdej analizowanej publikacji robił obszernie wypisy. Zebrało się tego kilka teczek, ale sprawiło, że wiedza Profesora była szeroka i głęboka. Umiał bardzo trafnie definiować problemy w rozwiązywanych zadaniach. Jego rozległa wiedza naukowo-badawcza przekazywana była zawsze chętnie i wyczerpująco współpracownikom. Powstało kilka wspaniałych książek. Był Profesor wielkim autorytetem naukowym i zawodowym, więc także wspaniałym nauczycielem akademickim. Słynął przy tym wyrozumiałością dla studentów, choć nie był pobłażliwy. Dbał o staranną polszczyznę. Jako konstruktor wykonał wiele projektów. Miałem okazję być współautorem projektu hełmów wież Bazyliki Archikatedralnej w Częstochowie, ale też rozwiązywaliśmy trudniejsze zadania, np. przygotowując konieczne parametry dynamiczne ogromnej konstrukcji nośnej kotła energetycznego na terenach sejsmicznych w Turcji. W codziennym życiu był niezwykle skromny.

Nie lubił funkcji kierowniczych i organizacyjnych, ale pełnił te zadania, które wynikały z Jego statusu. Nie przywiązywał większej wagi do rzeczy drobnych, ale zdecydowanie przestrzegał przed grzechem zaniedbania. W życiu prywatnym był bardzo koleżeński, a najważniejsza była rodzina. Można by wiele mówić o tym jak wspaniałym był człowiekiem. Mam jednak prostszy dowód. Miałem zaszczyt wygłosić laudację w związku z zakończeniem przez Profesora pracy na Politechnice. Aula Politechniki była wypełniona. Potem indywidualne życzenia i podziękowania. I takie mam wybrane wspomnienia o Człowieku, z którym współpracowałem tyle lat.

Ernest Kubica

Los sprawił, że miałem to szczęście, mogąc przez wiele lat być blisko Prof. Kazimierza Rykaluka. Już jako student podziwiałem go za olbrzymią wiedzę, umiejętność jej przekazywania oraz konsekwentne wymagania w stosunku do nas studentów. Po podjęciu pracy w Politechnice Wrocławskiej przez 33 lata pracowałem razem z Nim w tym samym zespole badawczym, zajmującym się badaniami szeroko rozumianymi budowlanymi konstrukcjami metalowymi. Jego cenne rady i bezpośrednia pomoc towarzyszyły mi przy zdobywaniu stopnia doktora nauk technicznych oraz stopnia doktora habilitowanego. Awans na stanowisko profesora na Wydziale Budownictwa Lądowego i Wodnego Politechniki Wrocławskiej w dużej mierze zawdzięczam również Jemu.

Nie wiem jako On to robił, że napisał tyle książek, monografii i publikacji w czasopiśmie i materiałach konferencyjnych, skoro w Jego pokoju był zawsze ktoś, kto przyszedł po dobrą radę lub porozmawiać o swoich kłopotach osobistych. Miał zawsze czas na takie rozmowy i zawsze umiał pomóc.

Szczególne moje wspomnienia dotyczą wspólnych wyjazdów technicznych i prac badawczych, związanych z wykonywaniem ekspertyz i badań naukowych obiektów przemysłowych w całej Polsce. Nauczyłem się od niego cierpliwości w przypadkach trudnych do wyjaśnienia przyczyn uszkodzeń i awarii konstrukcji oraz pokory w przypadkach, kiedy myślałem, że osiągnęliśmy już sukces. Umiał zjednywać sobie ludzi w przemyśle, gdzie zawsze ceni się wiedzę, profesjonalizm i etykę zawodową.

Był człowiekiem pogodnym, bardzo życzliwym, skromnym i wielkiego serca. Zawsze można było na Niego liczyć. Jestem mu wdzięczny za wszelkie dobro, które czynił dla mnie i dla całej społeczności akademickiej przez 48 lat pracy w Politechnice Wrocławskiej.

Choć teraz Jego miejsce w salach wykładowych i w innych miejscach spotkań będzie już stale puste, to nie braknie dla Niego miejsca w mojej pamięci i sercu. Jego ulubiony poeta, ks. Jan Twardowski, napisał przecież, że „Można odejść na zawsze, by stale być blisko...”.

Eugeniusz Hotala

Profesor Kazimierz Rykaluk był szlachetnym człowiekiem, naukowcem poszukującym wytrwale prawdy i wielkim przyjacielem młodszych pracowników nauki, których zawsze wspierał swoją wiedzą i doświadczeniem. Należał do osób skromnych, chętnie dzielących się swoją wiedzą i doświadczeniem z innymi, niezawodnym Kolegą. Był wspaniałym nauczycielem akademickim, wielkim autorytetem naukowym i zawodowym. Człowiekiem o wielkim sercu. Był bardzo cenionym nauczycielem akademickim, wymagającym, ale przy tym wyjątkowo sprawiedliwie oceniającym studentów.

Z Profesorem pracowałem w Instytucie Budownictwa Politechniki Wrocławskiej 41 lat. Spośród wielu wspólnych prac, na szczególną uwagę zasługują prowadzone m.in. z Jego udziałem szerokie badania teoretyczne i doświadczalne zainicjowane awarią dachów importowanych z Włoch dla firmy Hortex przetwórcach owoców i warzyw, zlokalizowanych w Leżajsku, Siemiatyczach i Środzie Wielkopolskiej. Badania doświadczalne prowadzone były przy tym w Instytucie Budownictwa Politechniki Wrocławskiej, a także z naszym udziałem na Uniwersytecie w Padwie. Całościowe wyniki tych badań były przez nas publikowane m.in. w czasopiśmie: „Stahlbau”, „Acta Technica Academiae Scientiarum Hungaricae” i „Archives of Civil and Mechanical Engineering”.

W wydaniach podręcznikowych Profesor bardzo wnikliwie i dostępnie przedstawił między innymi problematykę właściwości stali konstrukcyjnych, wpływu naprężeń własnych spawalniczych na wytrzymałość kruchej pęknięcia stali oraz na stateczność giętno-skrętną prętów o przekrojach cienkościennych otwartych i na stateczność płyt ściskanych. Wielką Jego pasją była mechanika materiałów, a szczególnie fizyka i mechanika pęknięcia oraz zmęczenie wysokocyklowe. Swoją wiedzę przekazywał młodszym pracownikom, ucząc ich przede wszystkim rzetelności i odpowiedzialności w prowadzeniu badań naukowych.

Bronisław Gosowski

Józef Sasik **(1948-2014)**

Prof. dr hab. inż. Józef Sasik urodził się 21 grudnia 1948 roku w Bełchatowie. Szkołę podstawową, a następnie liceum ogólnokształcące w Bełchatowie ukończył w 1966 roku. W latach 1966-1968 był słuchaczem Pomaturalnego Technikum Melioracji Wodnych w Kluczborku a następnie studiował na naszym Wydziale uzyskując w 1973 roku tytuł magistra inżyniera melioracji wodnych. Oba stopnie naukowe otrzymał na naszym Wydziale: w 1982 roku stopień doktora nauk technicznych, na podstawie rozprawy *Określenie bilansu wodnego stawu rybnego w Zakładzie Produkcji Rybackiej Stawno* (promotor prof. Jan Szymański), natomiast w 1993 stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych w dyscyplinie kształtowania środowiska, na podstawie oceny dorobku naukowego i rozprawy *Parowanie ze stawu rybnego*. Na stanowisko profesora nadzwyczajnego został mianowany w 2000 roku. Tytuł naukowy profesora nauk rolniczych otrzymał w 2002 roku.

W latach 1973-2006 był zatrudniony na naszym Wydziale w Instytucie Kształtowania i Ochrony Środowiska (obecnie Katedra Kształtowania i Ochrony Środowiska) na kolejnych stanowiskach; asystenta, starszego asystenta, adiunkta, profesora nadzwyczajnego, skąd przeniósł się do Katedry Planowania Terenów Wiejskich (od 2008 Katedra Gospodarki Przestrzennej), której był kierownikiem w latach 2006-2013.

Członek Komitetu Sterującego - Senior Budowy Centrum Geo-Info-Hydro (2012-2014), członek Komisji Dyscyplinarnej ds. Nauczycieli Akademickich (2013-2014).

Uznany specjalista w zakresie gospodarowania wodą w stawach rybnych, wpływu obiektów stawowych na reżim odpływu ze zlewni, roli stawów rybnych w środowisku przyrodniczym, procesów erozyjnych w zlewniach rolniczych i gospodarki wodnej w lasach, a także parowania z powierzchni wody, zagrożenia erozją gleb i wskaźników denudacji (mechanicznej i chemicznej). Interesował się też problemami zagospodarowania przestrzennego obszarów wiejskich.

Autor i współautor 54 publikacji naukowych oraz 98 niepublikowanych prac studialno-badawczych, opinii, ekspertyz i ważniejszych recenzji. Wyniki swoich badań prezentował na 34. konferencjach naukowych i naukowo-technicznych, zarówno w kraju, jak i za granicą.

Kierownik specjalizacji stawy rybne (studia magisterskie – kierunek inżynieria środowiska). Kierował Studium Podyplomowym „Rybackie zagospodarowanie małych zbiorników wodnych” oraz Studium Doktoranckim w specjalności „kształtowanie środowiska” (2000-2007). Brał udział w utworzeniu (2001 r.) na Wydziale Biologii i Hodowli Zwierząt naszej Uczelni kierunku studiów inżynierskich rybactwo. Był też członkiem Rady Programowej dla kierunku gospodarka przestrzenna.

Promotor 4 rozpraw doktorskich oraz opiekun licznych prac inżynierskich i magisterskich na kilku kierunkach studiów

Wchodził w skład Wojewódzkiej Komisji Ochrony Przyrody przy Wojewodzie Dolnośląskim oraz Rady Programowej *Acta Scientiarum Polonorum* – seria *Formatio Circumiectus*.

Odnznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem Edukacji Narodowej, odznaką „Zasłużony dla Akademii Rolniczej we Wrocławiu” i medalem „Za zasługi dla Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu”.

Wyróżniony 15 nagrodami rektora naszej Uczelni.

Zmarł 26 lipca 2014 roku. Spoczywa na Cmentarzu Osobowickim we Wrocławiu [Pole/Grób/Rząd: 75/204/5 od Alei Głównej].

Wspomnienia

Profesor dr hab. inż. Józef Sasik był skromnym, uczciwym człowiekiem. Nie dbał o przywileje dla siebie. Nie ułatwiał sobie życia pragmatyzmem. Nie szukał dróg na skróty. Zawsze na pierwszym

miejscu stawiał innego człowieka. Człowieka w potrzebie, człowieka będącego w kłopotach. Profesor potrafił ich wszystkich wysłuchać. W skupieniu, z należną uwagą. Nie przerywał, nie pouczał. Starał się zawsze służyć dobrym słowem. A jeśli tylko był w stanie miał takie możliwości, pomagał. Nie potrafił odmówić drugiemu człowiekowi pomocy. Uważał, że tak trzeba. Nierzadko oznaczało to, że brał na swoje barki zbyt wiele obowiązków. Wielokrotnie można było Go spotkać zmęczonego i przepracowanego, a pomimo tego nigdy nie narzekał. Jego ulubionym cytatem była wypowiedź przywódcy tybetańskiego – Dalajlamy. Otóż Dalajlama zapytany o to, co najbardziej zadziwia go w ludzkości, odpowiedział: Człowiek, ponieważ poświęca swoje zdrowie, by zarabiać pieniądze. Następnie poświęca swoje pieniądze, by odzyskać zdrowie. Oprócz tego jest tak zaniepokojony swoją przyszłością, że nie cieszy się z teraźniejszości. W rezultacie nie żyje ani w teraźniejszości, ani w przyszłości. Żyje tak, jakby nigdy nie miał umrzeć, po czym umiera, tak na prawdę nie żyjąc. Profesor całym sobą, udowadniał sobie i innym, iż można postępować inaczej.

Praca i jej efekty stały zawsze na pierwszym miejscu. Był temu w pełni oddany. Pieniądze i zaszczyty nie miały dla Profesora istotnego znaczenia. To raczej codzienne zadania i obowiązki, z których każdego kolejnego dnia należy się rzetelnie wywiązywać, były dla Niego miarą wielkości człowieka.

W ostatnich miesiącach Profesor był, jako Senior budowy, bardzo zaangażowany w utworzenie nowego studenckiego Centrum Geo-Info-Hydro. Profesor był bardzo dumny z efektów swojej pracy i do ostatnich chwil miał poczucie głębokiego sensu swojego zaangażowania w ten projekt.

O Profesorze najkrócej można by powiedzieć, iż był po prostu dobrym człowiekiem. To dzięki takim ludziom jak On, pozostającym nieco w cieniu, uczciwie i ciężko pracującym każdego dnia, skromnym i prawym, społeczeństwa osiągają swój prawdziwy rozwój i dobrobyt. Ludzie tacy jak On sami w sobie są „bogactwem społeczeństwa”. Dobrzy ludzie nigdy nie umierają do końca. Żyją dalej w pamięci kolejnych pokoleń, żyją w dziełach, które stworzyli, żyją w ideach, w które wierzyli. Jak pisała Wisława Szymborska ich „wieczność dotąd trwa, dokąd pamięcią im się płaci”.

Szymon Szewrański

Moja znajomość z prof. Józefem Sasikiem trwała ponad 40 lat. Do 2006 roku byliśmy zatrudnieni w Instytucie Melioracji Rolnych i Leśnych/Instytucie Kształtowania i Ochrony Środowiska (obecnie Katedra Kształtowania i Ochrony Środowiska), w Zakładzie Melioracji Wodnych/Melioracji i Budownictwa Stawowego, kierowanym przez prof. Jana Szymańskiego, a następnie przez prof. Leszka Pływaczyka. Przez prawie 20 lat prowadziliśmy wspólnie badania naukowe związane z gospodarką wodną stawów rybnych w zlewni rzeki Baryczy, będące podstawą naszych doktoratów i habilitacji. Przez szereg lat prowadziliśmy razem zajęcia dydaktyczne i pracowaliśmy w tym samym gabinecie. Była więc dobra możliwość wzajemnego poznania.

Prof. Józef Sasik (dla przyjaciół „nasz Józio”) był osobą wyjątkowo pracowitą, solidną, skromną, uczynną, szanowaną przez współpracowników i przełożonych. Był też niezwykle oddany dydaktyce i lubiany przez studentów, do których miał „anielską” cierpliwość. Można było na nim polegać w każdej sprawie, której się podjął, a nie potrafił odmawiać przyjmowania kolejnych obowiązków, być może nawet kosztem swojego zdrowia.

W 2006 roku dla dobra naszego Wydziału zgodził się wzmocnić kadrowo Katedrę Gospodarki Przestrzennej i minimum kadrowe kierunku gospodarka przestrzenna, co wiązało się z podjęciem nowych, trudnych obowiązków organizacyjnych, dydaktycznych i badawczych, którym z honorem podolał.

Odwiedzając grób Józia, spoczywającego obok przedwcześnie zmarłej, w 2004 roku, ukochanej żony Anny, zawsze zastanawiam się dlaczego tak dobry człowiek, wzorowy pracownik, uczynny kolega i niezawodny przyjaciel, który na zawsze pozostanie w mojej pamięci i którego zawsze będzie mi brakować, musiał tak szybko odejść, po długiej i ciężkiej chorobie.

Andrzej Drabiński

Maciej Szymański **(1953-2012)**

Dr inż. Maciej Szymański urodził się 23 stycznia 1953 roku we Wrocławiu. W 1973 roku rozpoczął studia na naszym Wydziale, które ukończył w 1977 roku uzyskując dyplom magistra inżyniera melioracji wodnych. Stopień doktora nauk technicznych otrzymał w 1989 roku na naszym Wydziale, na podstawie rozprawy *Ocena niektórych parametrów technicznych drenowania w Sudetach na podstawie badań w Długopolu i Wilkanowie* (promotor prof. dr hab. inż. Stanisław Kostrzewa).

Bezpośrednio po ukończeniu studiów został zatrudniony w Instytucie Melioracji Rolnych i Leśnych (obecnie Katedra Kształtowania i Ochrony Środowiska) na etacie inżynieryjno-technicznym, kolejno jako: stażysta, technik i starszy technik. W maju 1981 roku został zatrudniony na stanowisku dydaktycznym asystenta, po roku awansował na stanowisko starszego asystenta, na którym odbył 8-miesięczny staż zawodowy w Biurze Projektów Wodnych Melioracji we Wrocławiu i w Rejonowym Przedsiębiorstwie Melioracyjnym we Wrocławiu, a także ukończył trzy kursy: pedagogiczny, komputerowy i języka niemieckiego. W 1989 roku, po uzyskaniu stopnia doktora awansował na stanowisko adiunkta, na którym pracował ponad 10 lat. Z dniem 1 marca 2000 roku przeszedł na stanowisko starszego wykładowcy i na tym stanowisku pracował do ostatnich chwil swego życia.

Działalność naukowo-badawczą rozpoczął w 1977 r. specjalizując się w problematyce melioracji odwadniających, zwłaszcza w regulacji stosunków wodnych terenów podgórskich.

Aktywnie udzielał się w zakładowej organizacji związkowej Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Solidarność.

Zmarł 4 marca 2012 roku. Spoczywa na Cmentarzu św. Rodziny przy ulicy Smętnej we Wrocławiu [ID grobu: 3678, Sektor: 12, Rząd: 59, Nr w rzędzie: 2].

Wspomnienie

Macieja Szymańskiego poznałem jako studenta z rocznika, którego byłem opiekunem. Wyróżniał się aktywnością w zakresie inicjatyw turystyczno-rekreacyjnych, sportowych oraz imprez studenckich.

Jako pracownik naukowo-dydaktyczny dał się poznać jako osoba potrafiąca wyjaśniać złożone zjawiska i problemy w sposób bardzo przystępny. Ta umiejętność była wysoko ceniona przez studentów i współpracowników.

Jego dobrze zapowiadającą się karierę naukowo-dydaktyczną przerwała groźna, nieuleczalna choroba, z którą walczył, na miarę swoich możliwości, przez kilka ostatnich lat. swojego życia.

Pozostanie w naszej pamięci jako dobry, lubiany i życzliwy kolega, o pogodnym usposobieniu.

Leszek Pływaczek

Paweł Śniady (1941-2021)

Prof. dr hab. Paweł Śniady urodził się 7 kwietnia 1941 roku w Ostrowie Wielkopolskim razem ze swoją siostrą bliźniaczką. Naukę w szkole podstawowej rozpoczął w roku 1948 w Żaganiu. Rok później rodzina Śniadych przeprowadziła się do Wrocławia, gdzie po ukończeniu szkoły podstawowej uczęszczał do XII Liceum Ogólnokształcącego. Po maturze w roku 1959 rozpoczął studia na Wydziale Budownictwa Politechniki Wrocławskiej, które ukończył w roku 1964 otrzymując dyplom magistra inżyniera w specjalności budowa mostów i tuneli. Po studiach w latach 1964 - 1967 pracował na Dolnym i Górnym Śląsku jako inżynier budowy w Przedsiębiorstwie Robót Kolejowych nr 8 we Wrocławiu i jednocześnie studiował zaocznie matematykę na Uniwersytecie Wrocławskim (1965-1969). Od 1967 roku związał swoje życie zawodowe z Wydziałem Budownictwa Politechniki Wrocławskiej. Tutaj w roku 1973 uzyskał stopień doktora nauk technicznych za pracę doktorską *Rozwiązania zamknięte w dynamice dźwigarów obciążonych silami ruchomymi*, za którą otrzymał nagrodę Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki. W roku 1976 uzyskał stopień doktora habilitowanego na podstawie oceny dorobku i monografii *Drgania dźwigarów wywołane ruchomym obciążeniem*. W 1986 roku otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1992 roku został powołany na stanowisko profesora zwyczajnego Politechniki Wrocławskiej.

W latach 1990-93 oraz 1996-2002 był dyrektorem Instytutu Inżynierii Lądowej Politechniki Wrocławskiej, a w latach 1978-1981 i 1987-1990 zastępcą dyrektora Instytutu. W latach 1976-84 był kierownikiem Zakładu Transportu, a od 1984 roku do 2011 roku – kierownikiem Zakładu Statyki i Bezpieczeństwa Budowli. Przez 2 kadencje był członkiem Senatu Politechniki Wrocławskiej.

W roku 2011, po zakończeniu zatrudnienia w Politechnice Wrocławskiej, podjął pracę w Instytucie Budownictwa na naszym Wydziale.

Jego głównymi kierunkami aktywności naukowej były: dynamika konstrukcji, stochastyczna mechanika i niezawodność konstrukcji, inżynieria ruchu i transportu. W literaturze światowej podał pierwsze rozwiązanie dotyczące niezawodności konstrukcji w zakresie teorii przystosowania, umożliwiające wykorzystanie rezerwy plastycznej konstrukcji. Stworzył szkołę naukową znaną wśród wiodących ośrodków światowych z zakresu uprawianej dyscypliny naukowej.

Dorobek publikacyjny obejmuje łącznie ponad 200 pozycji. Są w nim dwie monografie, podręcznik („Podstawy stochastycznej dynamiki konstrukcji”, Wrocław, Oficyna PWr, 2000), publikacje w najlepszych czasopismach krajowych i zagranicznych (łącznie 91 prac), wiele referatów w materiałach konferencji krajowych i międzynarodowych (łącznie 130 referatów). Wykonał też około 50 ekspertyz budowlanych i komunikacyjnych.

Członek Editorial Board „Probabilistic Engineering Mechanics”, Advisory Committee "Archives of Civil and Mechanical Engineering", Working Group IFIP W.G. 7.5 „Reliability and Optimization of Structural Systems”, European Safety and Reliability Association. Był także członkiem wielu komitetów naukowych konferencji międzynarodowych i krajowych. Współzałożyciel „Bohemian-Saxon-Silesian Mechanics-Colloquium”. Systematycznie wykonywał recenzje wydawnicze książek i monografii, artykułów dla czasopism międzynarodowych i krajowych, a także referatów na konferencje.

Wypromował 18 doktorów (w tym jednego cudzoziemca). Inspirował i pomagał przy realizacji kilku habilitacji. Był wnikliwym, ale zawsze życzliwym recenzentem prac doktorskich i habilitacyjnych.

Profesor Paweł Śniady w całym swoim życiu był człowiekiem skromnym i przyzwoitym. Miał świetne i niezłośliwe poczucie humoru; w stosunku do ludzi był bezpośredni, lojalny, dochowywał przyjaźni, dbał o współpracowników i zachęcał ich do pracy naukowej.

Odnznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotą Odznaką Akademickiego Związku Sportowego, Srebrną Odznaką WrOZLA, Złotą Odznaką Politechniki Wrocławskiej, medalem

„Za zasługi dla Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu”.

Wyróżniony za swoją działalność naukową, organizacyjną i dydaktyczną nagrodą Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego i Techniki, 21 nagrodami rektora Politechniki Wrocławskiej, nagrodą naukową im. Profesora Igora Kisiela, nagrodą Senatu Politechniki Wrocławskiej za szczególne osiągnięcia w nauczaniu.

Zmarł nagle 3 marca 2021 roku. Został pochowany na Cmentarzu Osobowickim we Wrocławiu [Pole/Grób/Rząd: 4/22/3 od pola 3].

Wspomnienia

Z Pawłem zetknęłam się po raz pierwszy, gdy przyszedł prowadzić z moją grupą studencką ćwiczenia ze statyki budowli. Oczarował nas swoim luźnym sposobem bycia i dużą wiedzą przekazywaną w prosty i zabawny sposób. Później mieliśmy okazję poznać się podczas rajdów studenckich w góry organizowanych dla studentów i pracowników Politechniki Wrocławskiej. Kiedy po studiach rozpoczęłam pracę w Zakładzie Statyki Instytutu Inżynierii Lądowej Politechniki Wrocławskiej, Paweł pracował w Zakładzie Dynamiki i organizował dla chętnych szkolenia z rachunku prawdopodobieństwa, żeby móc stosować metody probabilistyczne w zagadnieniach z mechaniki budowli. Wyszukiwał też szkolenia dotyczące stosowania takich metod w mechanice, na które chętnie jeździliśmy. Paweł zawsze lubił pracować w zespole i wciągał do współpracy kolegów z innych zakładów. Kiedy aktualny kierownik Zakładu Statyki Budowli wyjechał na kontrakt do Iraku, Paweł zastąpił go (był już doktorem habilitowanym) i został moim bezpośrednim przełożonym oraz promotorem pracy doktorskiej. Wspominam z nostalgią naszą współpracę dydaktyczną i naukową, cotygodniowe zebrania z kawą i słodkimi bułkami, wspólnie prowadzone egzaminy oraz wyjazdy na konferencje. Paweł jako szef ze wszystkimi – starszymi i młodszymi – był na ty, codziennie po przyjściu na uczelnię wchodził do każdego pokoju naszego zespołu – jednym przyniósł jakiś wydruk artykułu, innym podsuwał temat pracy albo informacje o konferencjach odbywających się w ciekawych miejscach. Wymienialiśmy informacje o nauce, polityce i naszym życiu prywatnym. Byliśmy nie tylko współpracownikami, ale jedną wielką rodziną, której zazdrościli nam koledzy z innych zespołów. Najlepiej świadczy o tym fakt, że byli doktoranci Pawła chętnie pomagali nam pilnować studentów w czasie egzaminów nawet wówczas kiedy już z nami nie pracowali. Studentom Paweł zawsze mówił, że trzeba się uczyć języków obcych i statyki budowli. Sam codziennie uczył się języka angielskiego i niemieckiego, co przydawało się w naszych wspólnych podróżach na konferencje i nawiązywaniu bezpośrednich kontaktów z innymi naukowcami, a także przy zwiedzaniu pięknych miejsc w Europie i w USA. Paweł był niespokojnym duchem, nie lubił długo siedzieć przy biurku – lubił długie spacerować podczas których rozwiązywał problemy naukowe, lubił też pracować przy kawie w klubie pracowniczym – na serwetkach wypisywał nam zawile wzory.

Paweł był moim nauczycielem, szefem, promotorem, współautorem prac, kolegą, towarzyszem w podróżach – słowem bardzo ważnym człowiekiem w moim życiu – dlatego zawsze z rozrzewnieniem będę go wspominała i na pewno nie tylko ja.

Róża Sieniawska

Profesor Śniady był świetnym i bardzo lubianym przez studentów nauczycielem akademickim. W swojej pracy dydaktycznej prowadził wykłady oraz ćwiczenia audytoryjne i projektowe z wielu przedmiotów na Wydziale Budownictwa Lądowego i Wodnego, Wydziale Inżynierii Środowiska, Studium Podstawowych Problemów Techniki Politechniki Wrocławskiej i na Wydziale Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Prowadził także zajęcia na studiach doktoranckich oraz wykład dla studentów zagranicznych.

Byli studenci pamiętają jego kolorowe marynarki, wartkie wykłady przetykane dowcipami i wspominają, jak zaczynając je podkreślał, że na sali muszą być przynajmniej 3 osoby, w tym jedna pani, bo do kogoś musi mówić.

Profesor Paweł Śniady miał również inne osiągnięcia. W szkole średniej, a następnie przez cały okres studiów i po studiach, do roku 1969 uprawiał lekkoatletykę. Startował w sprintach na 100 i 200 metrów, a także w biegach przez płotki. Był mistrzem Dolnego Śląska na tych dystansach, mistrzem Polski Politechnik, a także brązowym medalistą akademickich mistrzostw Polski w biegu na 100 i 200 metrów, akademickim mistrzem Polski w sztafecie 4 x 100 m. Pełnił funkcję kapitana pierwszoligowego

zespołu AZS-u w lekkoatletyce. Posiadał Złotą Odznakę AZS-u. Po studiach rekreacyjnie uprawiał narciarstwo i żeglarstwo.

Od roku 1973 Profesor był szczęśliwym współmałżonkiem Krystyny Mazur-Śniady, z którą wychował syna Piotra, który ukończył matematykę i fizykę na Uniwersytecie Wrocławskim, uzyskał doktorat z matematyki w wieku 25 lat, w wieku 32 lat – habilitację, a w wieku 37 lat otrzymał tytuł profesora. Świetnie rozwijająca się kariera naukowa syna była wielką chlubą i radością Profesora. Cieszył się również bardzo z posiadania wnuka i wnuczki.

Róża Sieniawska

Mieczysław Trybała (1930-2022)

Prof. dr hab. inż. Mieczysław Trybała urodził się 3 września 1930 roku w miejscowości Zawoja. W 1951 r. uzyskał maturę. W 1956 r. ukończył studia magisterskie na Wydziale Rolniczym naszej Uczelni i został pracownikiem Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Wojewódzkiej Rady Narodowej we Wrocławiu na stanowisku inżyniera ds. klasyfikacji gruntów.

Stopień doktora nauk rolniczych otrzymał w 1965 r. na Wydziale Rolniczym naszej Uczelni, na podstawie rozprawy *Wpływ nawadniania przy różnych dawkach nawożenia mineralnego na rozwój i plonowanie roślin uprawnych na glebie piaszczystej* (promotor prof. dr hab. inż. Józef Dzieżyc). Stopień doktora habilitowanego nauk technicznych uzyskał w 1974 r. na naszym Wydziale, na podstawie rozprawy *Porównanie przydatności różnych metod oznaczania wilgotności dla określenia potrzeb nawodnienia gleb piaszczystych*. W 1985 roku uzyskał tytuł profesora

W 1961 r. został zatrudniony w Katedrze Rolniczego Użytkowania Terenów Zmeliorowanych, kierowanej przez prof. dra hab. inż. Józefa Dzieżycyca. W roku 1966 otrzymał nominację na adiunkta, w 1978 r. na docenta, a w 1997 roku został mianowany na stanowisko profesora zwyczajnego.

Odbył staże naukowe we Francji, Hiszpanii, na Węgrzech i w Rumunii. Prodziekan naszego Wydziału (1984-1990), kierownik Zakładu Nawodnień Roślin w macierzystej Katedrze (1990-2000).

Autor i współautor ponad 100 publikacji naukowych, monografii i skryptów dla kilku kierunków studiów, w tym: „Zagadnienia gospodarki wodnej w rolnictwie”, PWRiL, Warszawa 1979; „Potrzeby wodne roślin uprawnych”, PWRiL, Warszawa 1989; „Produkcja i przechowywanie płodów rolnych”, PWRiL, Warszawa 1999.

Promotor pięciu doktoratów, a także opiekun wielu prac dyplomowych (magisterskich i inżynierskich). Autor szeregu recenzji wydawniczych, doktorskich oraz ocen dorobku naukowego.

Długoletni redaktor materiałów konferencyjnych w „Zeszytach Problemowych Postępów Nauk Rolniczych”. Wiceprezes Polskiego Towarzystwa Nauk Agrotechnicznych (1983-1988).

Specjalista z zakresu wpływu gospodarki nawozowej i wodnej na płody rolnicze i kształtowanie środowiska przyrodniczo-rolniczego oraz efektów produkcyjnych nawodnień deszczownianych. Współtwórca wrocławskiej szkoły naukowej nawadniania roślin oraz gospodarki wodnej gleb i roślin (1965-1980). Współorganizator wielu konferencji naukowych krajowych i zagranicznych, m.in. międzynarodowej konferencji „Water requirements and irrigation effects cultivated in arid and semiarid climates” (Tel Aviv, 1997).

Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Medalem „Za zasługi dla Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Akademii Rolniczej we Wrocławiu”.

Wyróżniony kilkoma nagrodami Ministra Edukacji Narodowej i wieloma nagrodami rektora naszej Uczelni.

Zmarł 26 kwietnia 2022 roku. Spoczywa na Cmentarzu Osobowickim we Wrocławiu [Pole/Rząd: 76/8 rząd od Alei Głównej].

Wspomnienie

Profesor Mieczysław Trybała był bardzo zasadniczym, wymagającym ale obiektywnym nauczycielem akademickim, potrafiącym wyraźnie rozdzielić pracę zawodową od spraw prywatnych. Powściągliwy w okazywaniu swoich emocji sprawiał wrażenie niedostępnego. Dlatego zapamiętałem Go z jednej strony jako bardzo surowego Profesora, do którego można jednak było zawsze się udać z problemami dydaktycznymi i naukowymi, aby uzyskać dobrą radę i pomoc. Z drugiej strony, na wszelkiego rodzaju

pracowniczych uroczystościach: imieninach, urodzinach i rocznicach Profesor był duszą towarzystwa, potrafił bawić rozmową, rozśmieszyć innych i napawać optymizmem.

Maciej Piotrowski

Halina Wojtakowska (1952-2014)

Halina Wojtakowska urodziła się 8 stycznia 1952 roku we Wrocławiu. W 1972 roku ukończyła Technikum Geologiczne we Wrocławiu. Przez krótki czas pracowała w Urzędzie Powiatowym miasta Wrocławia. Dnia 1 grudnia 1972 roku rozpoczęła pracę na stanowisku technika, a następnie laboranta i starszego technika w Katedrze Geodezji naszej Uczelni (obecnie Instytut Geodezji i Geoinformatyki), w której pracowała nieprzerwanie przez 35 lat, aż do przejścia na emeryturę w dniu 31 grudnia 2007 roku.

Przez wiele lat prowadziła sekretariat Katedry, potem Instytutu. Była odpowiedzialna m.in. za sprawną administrację jednostki – prawidłowy obieg dokumentów i korespondencji, przygotowywanie sprawozdań, maszynopisów, protokołów, dokumentacji, prowadzenie spraw osobowych. Przygotowywała i obsługiwała wiele konferencji naukowo-technicznych organizowanych przez Instytut. Cały czas prowadziła bibliotekę instytutową.

Była osobą pracowitą, spokojną, sumienną, zdyscyplinowaną i życzliwą ludziom. Obdarzona poczuciem humoru potrafiła rozwiązywać wiele problemów, za co była lubiana przez współpracowników. Wykazywała się własną inicjatywą, stale usprawniała i modernizowała swoją część pracy oraz podnosiła kwalifikacje zawodowe. Te cechy sprawiały, że cieszyła się także uznaniem i szacunkiem wśród przełożonych i kolegów.

Odznaczona Brązowym Krzyżem Zasługi (1994 r.) oraz odznaką „Zasłużony dla Akademii Rolniczej we Wrocławiu” (2001 r.).

Zmarła 27 lutego 2014 roku. Pochowana została na Cmentarzu św. Wawrzyńca przy ulicy Bujwida we Wrocławiu [Pole: 2, Aleja boczna, Nr grobu: 0593].

Władysława Zajązkowska 1937-2001

Władysława Zajązkowska urodziła się 14 czerwca 1937 roku w Buczaczu (obecnie Ukraina). Po ukończeniu szkoły podstawowej rozpoczęła naukę w liceum ogólnokształcącym we Wrocławiu, którą ukończyła w roku 1955. W roku szkolnym 1956/57 ukończyła Jednoroczną Szkołę Laborantów Chemicznych.

W lutym 1958 roku została zatrudniona na stanowisku technika, później mistrza w Zakładzie Rolniczego Wykorzystania Ścieków Instytutu Melioracji Rolnych i Leśnych (obecnie Katedra Kształtowania i Ochrony Środowiska), gdzie pracowała aż do emerytury, na którą przeszła 1 września 1992 roku.

Otrzymała nagrody jubileuszowe za 30 i 35 lat pracy.

Zmarła 2 września 2001 roku. Spoczywa na Cmentarzu św. Wawrzyńca we Wrocławiu [Pole: 3, Aleja rządowa – rząd: 1, grób: 0255].

Wspomnienie

Władysława Zajązkowska pracowała jako starszy technik w laboratorium Wód i Ścieków w instytucie i okazała się osobą bardzo skromną o pogodnym uosobieniu i pełną wrażliwości na ludzkie sprawy. Pod Jej nadzorem wielu studentów wykonywało różnorodne analizy laboratoryjne na potrzeby prac dyplomowych oraz badań jednostek organizacyjnych Wydziału. Jej skrupulatność i kompetencja oraz pomoc w badaniach były przez pracowników naukowych oraz dyplomantów bardzo doceniane. Pomimo własnych problemów rodzinnych zawsze miała czas na właściwe i terminowe przygotowanie odczynników i próbek do badań w trosce o poprawność wyników.

Leszek Pływaczyk

Romuald Żmuda (1960-2019)

Dr hab. inż. Romuald Żmuda urodził się 17 kwietnia 1960 roku we Wrocławiu. Po ukończeniu Technikum Melioracji Wodnych we Wrocławiu-Pracach Odrzańskich (1980) podjął pracę zawodową w Instytucie Melioracji Rolnych i Leśnych naszej Uczelni (obecnie Katedra Kształtowania i Ochrony Środowiska) na etacie stażysty. W trakcie pracy zawodowej podjął na naszym Wydziale studia inżynierskie, a następnie magisterskie, które ukończył w roku 1989 uzyskując tytuł zawodowy magistra inżyniera melioracji wodnych.

Oba stopnie naukowe otrzymał na naszym Wydziale. W 1998 roku uzyskał stopień doktora nauk rolniczych, w dyscyplinie kształtowanie środowiska i specjalności erozja gleb, na podstawie rozprawy doktorskiej *Natężenie erozji wodnej powierzchniowej w małej zlewni rolniczej Wzgórz Trzebnickich na tle wybranych elementów hydrometeorologicznych* (promotor dr hab. inż. Józef Sasik), natomiast w 2007 roku po kolokwium habilitacyjnym na podstawie rozprawy *Funkcjonowanie systemu transportu fluwialnego w małej zlewni zagrożonej erozją wodną gleb* otrzymał stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych w dyscyplinie kształtowanie środowiska oraz specjalności erozja gleb i kształtowanie krajobrazu.

Po uzyskaniu stopnia doktora kontynuował pracę zawodową na naszym Wydziale jako pracownik naukowo-dydaktyczny zatrudniony na stanowisku adiunkta w Instytucie Melioracji Rolnych i Leśnych. Od 2009 roku był kierownikiem Zakładu Melioracji Wodnych, w lipcu 2013 roku awansował na stanowisko profesora nadzwyczajnego. W latach 2013-2015 był zastępcą dyrektora a od września 2015 roku pełnił funkcję dyrektora Instytutu Kształtowania i Ochrony Środowiska.

Swoje zainteresowania naukowe skoncentrował wokół problemów erozji wodnej gleb, głównie czynników powodujących uaktywnianie się tych zjawisk oraz decydujących o natężeniu tych procesów w ujęciu zlewniowym i pojedynczego stoku, roli małych zbiorników wodnych w transporcie rumowiska i składników chemicznych, a także przeciwerozyjnego zagospodarowania zlewni oraz kształtowania krajobrazu terenów erodowanych. W latach 1997-1999 był ekspertem w zakresie problemów erozyjnych rozpatrywanych w ramach międzynarodowego polsko-niemieckiego programu badawczego, realizowanego przez PAN i DVWK. W 2003 r. był współautorem raportu dotyczącego degradacji gleb w Polsce opracowanego na potrzeby European Soil Bureau.

Aktywny członek wielu towarzystw naukowych i naukowo-technicznych, w tym: International Association of Hydrological Science (IAHS), Komitetu Melioracji i Inżynierii Środowiska Rolniczego PAN (2003-2006), Komitetu Zagospodarowania Ziemi Górskich PAN (2007-2010), Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Wodnych i Melioracyjnych NOT, Polskiego Towarzystwa Inżynierii Ekologicznej (prezes oddziału dolnośląskiego). Popularyzator rozwoju wiedzy w zakresie kształtowania środowiska i melioracji.

Odznaczony Srebrnym i Brązowym Krzyżem Zasługi, Medalem Złotym za Długoletnią Służbę i odznaką „Zasłużony dla Akademii Rolniczej we Wrocławiu”.

Wyróżniony nagrodami rektora naszej Uczelni.

Zmarł 9 lutego 2019 roku. Spoczywa na cmentarzu parafialnym w Obornikach Śląskich.

Wspomnienie

Z Romkiem Żmudą pracowałam przez 30 lat w tym samym instytucie, w tym samym zakładzie. Zmieniały się nazwy naszego Wydziału, Instytutu i Zakładu a nas ciągle łączyły podobne zawodowe zainteresowania. Ścieżka zawodowa Romka i zdobywanie kolejnych szczebli naukowych niejednemu z nas powinno zaimponować. Zaczynał przecież jako pracownik techniczny w Instytucie Melioracji Rolnych i Leśnych, skończył zaocznie magisterskie studia na rodzimym Wydziale, obronił pracę

doktorską, przeszedł na etat naukowo-dydaktyczny, zrobił habilitację, był kierownikiem Zakładu, zastępcą dyrektora Instytutu i w końcu dyrektorem Instytutu Kształtowania i Ochrony Środowiska. Prawie gotowy wniosek o tytuł profesora znalazłam, porządkując materiały w komputerze, tuż po Jego śmierci. Odszedł od nas w pełni sił twórczych, choć ostatnie 1,5 roku to walka z ciężką chorobą. Nie poddawał się, tak bardzo chciał żyć. Pozostawił po sobie wiele niedokończonych pomysłów zawodowych, wiele rozpoczętych prac, konferencji na które nie pojechaliśmy i wykładów, których nie zdążył wygłosić. Był wspaniałym kolegą a życzliwe, pogodne i skromne usposobienie zjednywały Mu w środowisku meliorantów w całym kraju poważanie i szacunek. Bardzo lubił swoją pracę, uwielbiał „burze mózgów” z prof. Józefem Sasikiem, z Szymonem Szewrańskim, z doktorantami czy w ostatnich latach ze mną. Potrafił być mentorem i kumplem dla współpracowników i studentów. A i tak najbardziej na świecie kochał swoją rodzinę – Dorotę i dzieci, z których był taki dumny. Potrafiliśmy godzinami rozmawiać o Beatce i Rafale, o planach rozbudowy ich domu, o tym co trzeba zrobić na wiosnę w ogrodzie i gdzie pojechać na wakacje. Romek potrafił zaangażować się całym sobą w zadania, które brał na swoje barki. Utożsamiał się całkowicie z Instytutem, którego był dyrektorem. Do dziś słyszę Jego kroki na korytarzu, to jak chwyta za klamkę, jak zaprasza mnie na kawę, którą zawsze robił i podawał mi sam. Pozostawił po sobie ogromną pustkę, której nie da się zapelnąć, pozostawił żal i lzy, które ciągle cisną się do oczu, pozostawił tysiące wspomnień, które będę pielęgnować.

Cześć Jego pamięci.

Beata Olszewska

3. INDEKS NAZWISK

Prof. dr hab. inż. Stanisław Bac jr.	4
Dr inż. Tomasz Barbacki	6
Dr Jan Biegus	7
Dr inż. Czesław Bielawski	9
Prof. dr hab. inż. Stanisław Bieszczad	10
Urszula Borkowska	12
Prof. dr hab. inż. Andrzej Borkowski	13
Prof. dr inż. Bolesław Broś	15
Halina Celmer	17
Doc. dr Tadeusz Cichy	18
Doc. dr inż. Donat Dejas	21
Prof. dr hab. inż. Zenobiusz Dmowski	24
Dr Wiesław Dykiel	25
Dr inż. Ryszard Eliasiewicz	27
Dr inż. Ryszard Girulski	28
Dr inż. Wiesława Goryńska	29
Barbara Gralak	30
Prof. dr hab. inż. Grzegorz Janik	31
Dr Zbigniew Jurzyk	33
Dr hab. inż. Stanisław Klin	35
Mgr inż. Jan Knappe	37
Prof. dr hab. inż. Jerzy Kowalski	39
Dr inż. Jerzy Krężel	41
Mgr Mirosława Kuszpit-Tavolacci	43
Prof. dr hab. inż. Jan Kutera	44
Dr inż. Waław Lenczewski	46
Mgr Ludwika Makara-Jankiewicz	47

Dr inż. Ryszard Malina	48
Dr inż. Zdzisław Marcinowski	50
Dr inż. Stanisław Mazij	51
Dr inż. Romuald Mazurkiewicz	53
Dr inż. Krzysztof Mąkolski	51
Dr inż. Tadeusz Molski	53
Dr Andrzej Niemiec	55
Prof. dr hab. inż. Lech Nowak	57
Prof. dr hab. inż. Krzysztof Nyc	59
Dr inż. Dorota Olearczyk	61
Dr inż. Jerzy Oleszek	64
Prof. dr hab. inż. Julian Paluch	65
Dr hab. inż. Krystyna Panek	67
Prof. dr hab. inż. Włodzimierz Parzonka	69
Inż. Zdzisław Pielą	71
Mgr inż. Konstanty Pietraszko	72
Prof. dr hab. Zbigniew Przybyła	74
Prof. dr hab. inż. Andrzej Reinhard	75
Prof. dr hab. inż. Stanisław Rojek	78
Małgorzata Rybarska	80
Prof. dr hab. inż. Kazimierz Rykaluk	81
Prof. dr hab. inż. Józef Sasik	84
Dr inż. Maciej Szymański	86
Prof. dr hab. inż. Paweł Śniady	87
Prof. dr hab. inż. Mieczysław Trybała	90
Halina Wojtakowska	92
Władysława Zajączkowska	93
Dr hab. inż. Romuald Żmuda	94

4. WYKORZYSTANE ŹRÓDŁA INFORMACJI

Kostrzewa S.: Wydział Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji 1951-2000 (maszynopis).

Masłowsky D. i W.: Księga mądrości Wschodu, Wydawnictwo Klub dla Ciebie, 2007.

Praca zbiorowa pod redakcją Jerzego Soboty: Wydział Melioracji Wodnych Akademii Rolniczej we Wrocławiu 1950-1990. Wydawnictwo Akademii Rolniczej we Wrocławiu, 1990.

Praca zbiorowa pod redakcją Jerzego Soboty i Romana Sury: Wydział Melioracji i Inżynierii Środowiska Akademii Rolniczej we Wrocławiu 1990-1995. Wydawnictwo Akademii Rolniczej we Wrocławiu, 1995.

Praca zbiorowa pod redakcją Jerzego Soboty, Włodzimierza Czamary, Józefa Sasika i Zofii Więckowicz: Wydział Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji 1995-2001. Wydawnictwo Akademii Rolniczej we Wrocławiu, 2001.

Praca zbiorowa pod redakcją Włodzimierza Czamary: Wydział Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Akademii Rolniczej we Wrocławiu 2002-2005. Wydawnictwo Akademii Rolniczej we Wrocławiu, 2005.

Praca zbiorowa pod redakcją Jerzego Soboty, Tadeusza Szulca i Jakuba Tyszkiewicza: Dzieje Akademii Rolniczej we Wrocławiu. Wydawnictwo Akademii Rolniczej we Wrocławiu, 2001.

Praca zbiorowa pod redakcją Andrzeja Koteckiego, Tadeusza Szulca i Jakuba Tyszkiewicza: Dzieje Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Wyd. II rozszerzone. Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, 2011.

Praca zbiorowa pod redakcją Stefana Caconia: Wydział Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu 2006-2010. Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, 2011.

Praca zbiorowa pod redakcją Zespołu: 65 lat WIKŚIG UP we WROCŁAWIU. Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, 2016.

Praca zbiorowa pod redakcją Zespołu: Wrocławskie Środowisko Akademickie. Twórcy i ich uczniowie 1945-2005. Ossolineum, 2007.

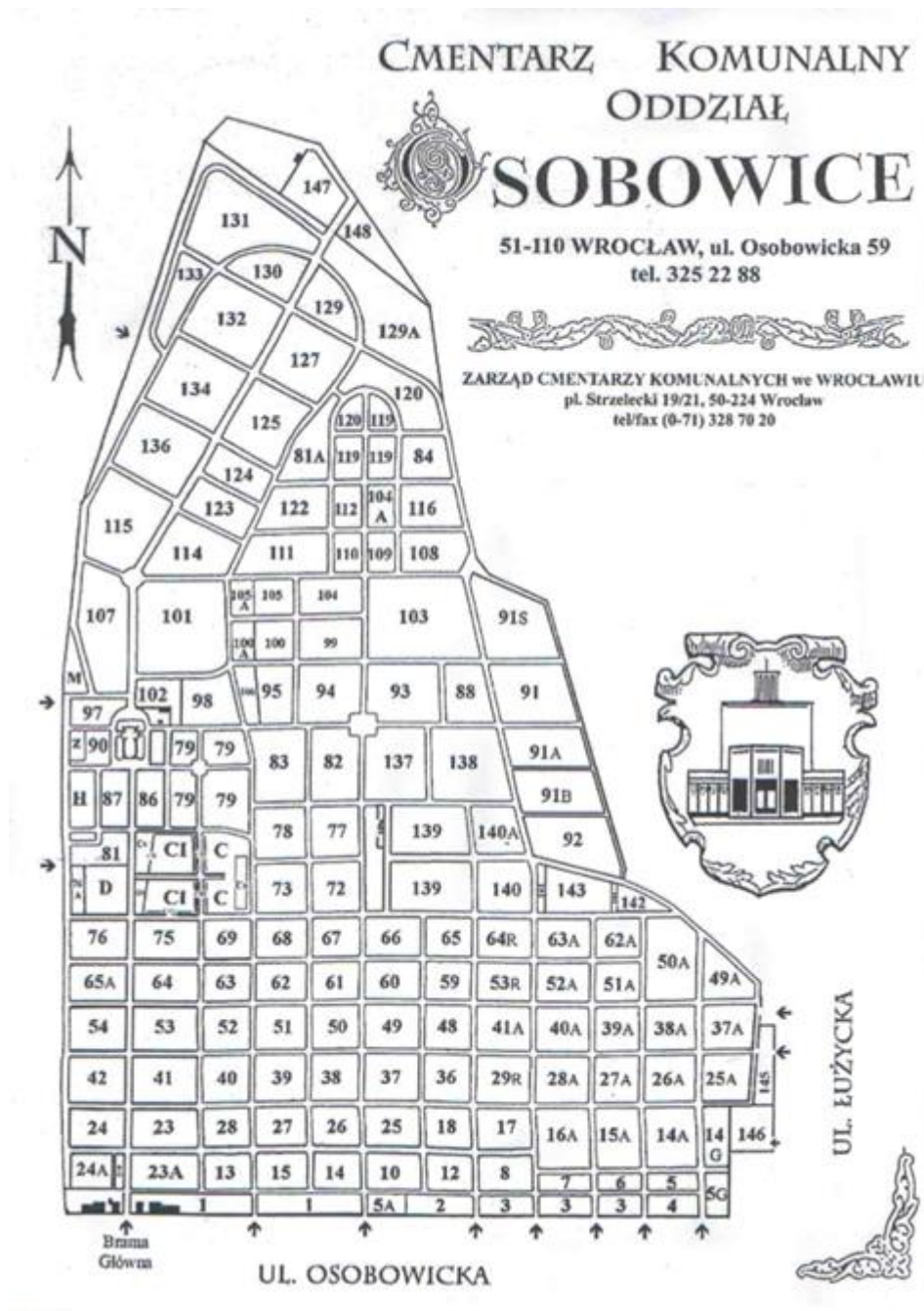
Sprawozdania dziekanów z działalności Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu w latach 2001-2015 (Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu) oraz w latach 2016-2019 (wersje elektroniczne).

Strona internetowa Uczelni: <https://upwr.edu.pl/>

Strona internetowa Wydziału: <https://wiksig.upwr.edu.pl/>

5. PLANY CMENTARZY WROCLAWSKICH

Plan cmentarza przy ulicy Osobowickiej

Dokładną lokalizację grobów można poznać korzystając z wyszukiwarki:

<https://www.wroclaw.pl/dla-mieszkanca/wyszukiwarka-grobow>

Plan cmentarza przy ulicy Grabiszyńskiej

ZARZĄD CMENTARZY KOMUNALNYCH

50-224 WROCLAW PL. STRZELECKI 19/21

TEL. 328 70 20

CMENTARZ KOMUNALNY ODDZIAŁ GRABISZYN

53-236 WROCLAW UL. GRABISZYŃSKA 333

TEL. 363 12 31

Dokładną lokalizację grobów można poznać korzystając z wyszukiwarki:

<https://www.wroclaw.pl/dla-mieszkanca/wyszukiwarka-grobow>

Plan cmentarza przy ulicy Kielczowskiej (starsza część)

CMENTARZ NA KIEŁCZOWIE

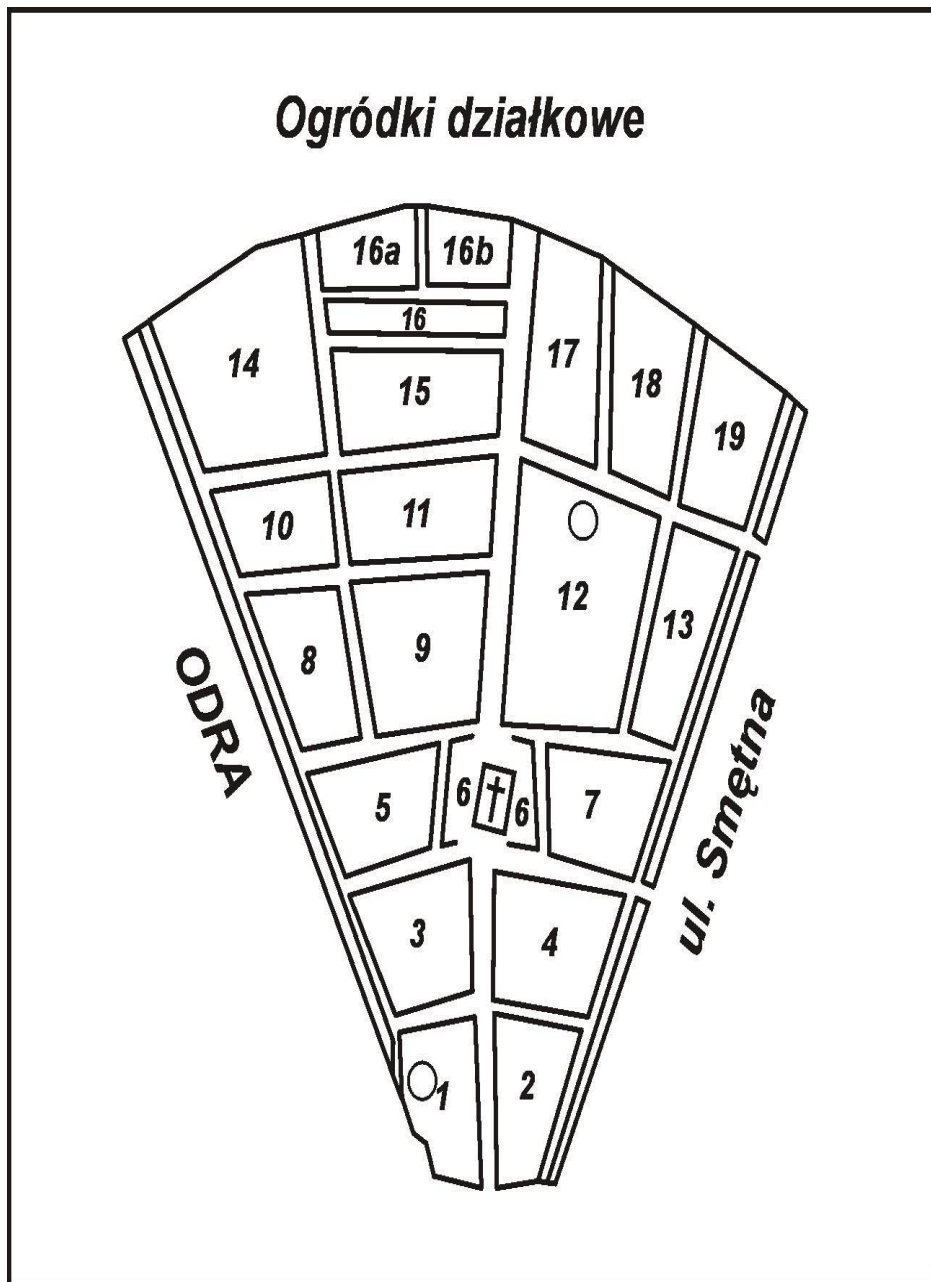

Dokładna lokalizacja grobów można poznać korzystając z wyszukiwarki:

<https://www.wroclaw.pl/dla-mieszkanca/wyszukiwarka-grobow>

Plan cmentarza św. Rodziny przy ulicy Smętnej

Dokładną lokalizację i zdjęcia grobów można poznać korzystając z wyszukiwarki:

<http://mogily.pl/swrodzinywroclaw>

Plan cmentarza św. Wawrzyńca przy ulicy Bujwida

